

KATOLIČKI LIST

ZVONIA

GODINA: VII

BROJ: 10 (72)

Subotica, listopad (oktobar) 2000.

Cijena: 30,00 N. din.

V
J
E
Č
N
O

T
R
O
J
S
T
V
O

U
V
J
E
Č
N
O
M

G
R
A
D
U

KATEDRA SV. PETRA

Na mjestu nekadašnjeg Neronovog cirkusa, gdje je Petar apostol razapet na križ, diže se danas Vatikanski grad s prelijepom bazilikom i Trgom sv. Petra. To je srce kršćanstva, to je sjedište poglavara Katoličke crkve. To je Katedra sv. Petra na kojoj se do sada u neprekidnu nizu izmijenilo 262 pape. I zato nije čudo što su oči svih katolika uprte u Rim - Vječni grad. I nije čudo što milijuni hodočasnika iz čitavoga svijeta dolaze pomoliti se na grobu sv. Petra i susresti se s "Petrom naših dana" - s Papom. A Vatikan, bazilika sv. Petra, Papa rado dočekuju svakoga. Lijepo to simboliziraju glasovite Berninijeve kolonade koje s "dva polukružno otvorena krila tvore dojam" da šire ruke da bi obgrlile svako čovječanstvo. Eto, zašto katolici toliko vole Vječni grad, zašto toliko vole Vatikan, zašto toliko vole Papu - jer svatko voli biti zagrljen, prihvaćen, ohrabren, podržan u svim svojim pozitivnim nastojanjima. Ali, i poučen i prosvjetljen u neznanju i zabludi i upućen na pravi put, na put istine i ljubavi.

Sve to čini Katolička crkva na čelu s Papom. I zato nitko ne može biti katolik tko ne sluša Crkvu, tko ne sluša Papu. Nitko ne može biti katolik ako ne vjeruje u "Papinu nepogrešivost" kad naučava "ex cathedra" - u stvarima vjere i morala.

Stoga je ova sveta i jubilara godina prigoda da svi katolici obnove svoju vjernost Papi, crkvenom učiteljstvu; da obnove svoju ljubav prema svojoj Majci - Crkvi... Papin dan, koji ćemo slaviti 22. ovoga mjeseca, lijepa je prigoda da to učinimo!

Upravo zbog nepokolebljive vjernosti Katoličkoj crkvi, nauci koja se već gotovo dvije tisuće godina razlijeva s "katedre sv. Petra", mnogi su katolici krv svoju prolili. Događa se to i danas. Da se ispuni Isusova riječ: "Mene su progonili i vas će progoniti"! Mi, u Subotici, proteklih dana bili smo dionici raznih lažnih optužbi. Ovdje su za neke Katolička crkva i katolički svećenici, kao i Papa i biskupi, uvijek dežurni krivci. Tako smo - po njima - bili krivi za rat u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, sad smo krivi za nečije poraze na izborima. Nekima je smetalo što su svećenici govorili vjernicima da po svojoj savjesti moraju izići na izbore i da moraju savjesno, promišljeno dati svoj glas onima za koje smatraju da mogu najviše učiniti za naš narod i za našu Crkvu kao i za dobrobit svih građana ove zemlje. Smetalo im je što su neki rekli da nitko ne može mirne savjesti dati svoj glas onima koji "pljuju" po Katoličkoj crkvi, po Papi, biskupima, svećenicima... Zanimljivo je da oni koji nas sada tako optužuju, nikada, baš nikada ne primijete da ponekad i nešto dobro učinimo. Nitko od "njih" na pr. nije se oglasio i rekao da je Papa, da je Katolička crkva puno činila za ovu državu i za sve koji ovdje žive za vrijeme NATO bombardiranja. Nisu primijetili ni da su se katolički svećenici na čelu s biskupom u našoj biskupiji zdušno zalagali za prekid bombardiranja pa i neprekidnim "molitvenim lancem" pod nazivom "24 sata molitve za mir"! Nitko nije opazio da se u katoličkim crkvama i sada molilo i moli za mir i za bolju i ljepšu budućnost svih koji žive u ovoj zemlji... Neka! Nije važno. Bog sve vidi i sve zna. No, jedno je sigurno - Katolička crkva je uvijek dizala i uvijek će dizati svoj glas protiv zla i grijeha, protiv nepravdi i tlačenja, protiv mržnje i ratova; Katolička crkva je uvijek poticala i poticat će napredak u svakom pogledu i zalagati se za bolji život... U tom smislu je uvijek podržavala i podržavat će one koji se zalažu za to isto!

I tako, dok ovih dana strepimo nad sudbinom naše zemlje i dok na listopadskim pobožnostima s krunicom molimo Mariju da nam od Boga izmoli mir i da našu zemlju sačuva od krvoprolića, mi obnavljamo svoju vjernost Papi, jer on predstavlja onog i uči u ime onoga koji ima "riječi života vječnoga".

Dok molim da nam svima svanu ljepši i sretniji dani, pružamo vam ovaj novi broj "Zvonika" sa željom da vam bude izvor osvježanja, utjehe ali i nadahnuća u ovim prijelomnim trenucima za našu zemlju!

vaš urednik

NAROD ŠTO JE SJEDIO U TMINI SVJETLOST VIDJE VELIKU (Mt 4,16)

Prošla je kušnja u pustinji. Isus odlučuje da se više ne vrati u Nazaret. Izabire Kafarnaum za svoj ministerij u Galileji. Tu iznajmljuje sobu i postaje podstanar. To će odsada biti "njegov grad" (usp. Mt 9,1), iz njega će on polaziti na svoje propovijedanje i u njega se vraćati. Ali uvijek se pišu dvije povijesti: jedna ljudska a druga božanska. Stanovnici Kafarnauma, susjedi, vjerojatno su primijetili da imaju novog stanovnika ali ispočetka, dok se još nije očitovao, i ništa više. Evanđelist Matej promatra ovaj događaj (on ga jedini od sinoptika tako bilježi, s jedne sasvim druge perspektive, one božanske. Nije to samo običan i neprimjetan događaj jednog nastanjivanja, nešto se veliko dogodilo! U Kafarnaumu se nastanilo Svjetlo svijeta (usp. Iv 8,12) ispunja se veliko Izaijino proroštvo (usp. Iz 8,24-9,1) koje Matej u nešto izmijenjenom obliku donosi u svom evanđelju:

**Zemlja Zebulunova i zemlja Naftalijeva,
Put uz more, s one strane Jordana,
Galileja poganska -
narod što je sjedio u tmini
svjetlost vidje veliku,
onima što mrkli kraj smrti obitavahu
svjetlost jarka osvanu.**

(usp. Mt 4,13-15)

Matej daje vlastiti prijevod Izaijinog teksta kojega skraćuje u 15. retku. Potrebni su mu zemljopisni nazivi. On ih nabraja i to gledajući očima asirskog osvajača što pokazuje tekst "Put uz more, s one strane Jordana". Galileja je u tom smislu "s onu stranu Jordana". Galileja je "poganska" otkako je Samarija poput klina zabijena između Judeje i Galileje. Na taj način prekinuta je komunikacija, dotoci i strujanja pravovjernog židovstva kako u vjerskom tako i u nacionalnom pogledu. Jedno vrijeme u njoj je i prevladavalo pogansko stanovništvo. I upravo to i takvo mjesto izabire Bog za očitovanje Mesije. Baš tu gdje je najveća tama, gdje "narod sjedi u tmini", Bog je odlučio da tom narodu najprije "svjetlost jarka osvane".

Nakon asirskih osvajača, nakon tolikih porobljivanja i pustošenja taj izmučeni narod "svjetlost vidje veliku". To je svjetlost svitanja, svjetlost koja obećava novu budućnost. Mrak porobljenosti pretvara se u svjetlo oslobođenja. Galileja koja je bila prezirana i od samih židovskih religioznih poglavara, a i Natanael će zapitati da li iz tog kraja "može biti što dobro" (usp. Iv 1,46), upravo ta Galileja biva izabrana i pred-određena da u Božjem planu spasenja odigra važnu ulogu.

Nije li izrazom "Galileja poganska" nagovještena čitava ova naša planeta? Zemlja otuđena, porobljena, zemlja u mraku vlastitih lutanja i otuđena od Božjega života? Ta i takva ova naša zemlja gleda svoju jedinu budućnost i oslobođenje u svjetlu koje joj je zasjalo u Isusu Kristu. U Njemu se otvara jedinstvena mogućnost izlaska iz mraka zarobljenosti, lutanja i otuđenja. "Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama" (Iv 1,14), postala je stanovnik ove "poganske" zemlje a "narod što je sjedio u tmini svjetlost vidje veliku"!

Tadej Vojnović, ofm

Piše: mr. Andrija Kopilović

15. 10. 2000. - 28. NEDJ. KR. G.

Mudr 7,7-11; Heb 4,12-13;
Mk 10,17-30

**TRAŽITI ONO
ŠTO JE VRIJEDNO**

Gospodin je Salamonu dao dar mudrosti zato što ga je cijenio više od svakog bogatstva. Svojoj djeci koja ga vjerno mole Otac i danas daje svoga Duha koji nadilazi sve darove. Apostol Pavao će napisati da je mudrost Očeva Gospodin Isus Krist. Razmišljajući o činjenici da svaki kršćanin sakramentima "oblači" na sebe Krista, jasno je da u tom vjerniku - Kristu - prebiva njegov Duh a taj Duh djeluje kao svjetlo naše savjesti, naše svijesti i našega djelovanja. Kršćanin stoga mora nježno paziti da prisutnost Duha u svojoj savjesti nikada ne gasi. Najteže vrijeme povijesti Crkve upravo je ovo naše vrijeme radi "mraka ljudske savjesti" (Kuharić). Mrak savjesti je relativizacija svega pa i razlike između dobra i zla, a onaj koji posjeduje Duh jest čovjek koji možda nije lišen grešnosti - napasti - nikada no, ipak zna da je spas u Isusu Kristu, po milosti obraćenja, pomirenja i stalne vjerne suradnje sa svjetlom Duha u savjesti. Tako se sada kod kršćana nameće potreba baš radi ove tame oko nas moliti poput Salomona i surađivati sa svjetlošću sjaja Božjega Duha.

29. 10. 2000. - 30. NEDJ. KR. G.

Jr 31,7-9; Heb 5,1-6; Mk 10,46-52

OČINSKA BOŽJA LJUBAV

Bog tješi izgnanike koji su grijehom zaslijepljeni i naviješta povratak u izraelsku zemlju. Taj novi Izlazak bit će djelo Očinske ljubavi Boga prema Izabranom narodu. Uvijek je u našem životu najopasnije ući u tamu i povjerovati da iz nje nema izlaska i tako hodati da uđemo u slijepu ulicu. Beznađe čovjeka duboko ranjava i čini ga očajnim, a u očaju se ne mogu donijeti nikakve odluke. Zapravo se ne živi intenzivnim životom. Stoga je svjetlo nade u svakoj situaciji nit spasenja. Bog nikada, ni u jednoj situaciji, nijednog čovjeka ne ostavlja bez tračka nade. Jedina situacija beznađa bit će pakao, a sve dotle Otac svima, pa i onima koji su se od njega najviše udaljili, iskazuje očinsku naklonost i unatoč njihovih teških lutanja stalno im pruža mogućnost povratka. Jeremija je danas do te mjere zanesen vizijom povratka makar i u Obećanu zemlju zemaljskih vrednota da navješćuje radost u kojoj se kliče, podvikuje, premda su svi povratnici, ranjeni izgnanstvom, i slijepi i hromi i bolesni, ali se vraćaju kući. I druga misao ovoga odlomka svakako je utješna. U njoj se to slijepilo, hromost i bolest liječi jer se u kući Očevoj, a sada je to Crkva, pojavljuje Isus koji je zato došao da iscijeli što je bolesno. I evanđelje današnje nedjelje pred nas stavlja prekrasan događaj iscjeljenja slijepoga. No, to iscjeljenje je u svakom slučaju čin povjerenja u tračak svjetla koje nam daje Bog.

Iz sadržaja

RAZGOVOR S KARDINALOM
VINKOM PULJIĆEM 4

HODOČAŠĆE
U MARIJU BISTRICU 9

NOVA CRKVA U VAŠICI 11

NOVI BLAŽENICI 12

SV. TEREZIJA AVILSKA 14

PAPA SLAVIO S "VRŠNJACIMA" ...19

OLIMPIJADA 26

50. OBLJETNICA BRAKA 27

CARITAS - VJERA NA DJELU 28

EKUMENIZAM 28

1000 GODINA KRŠĆANSTVA U
MAĐARSKOM NARODU 30

SESTRE SV. KRIŽA 31

DOKLE ME OBAVEZUJE
VJERNOST 33

22. 10. 2000. - 29. NEDJ. KR. G.

Iz 53,10-11; Heb 4,14-16; Mk 10,35-45

ŽRTVA SLUGE PATNIKA

Prava kršćanska veličina ne sastoji se u tome da kršćani gospodare i nadmeću se, već da drugima služe prihvaćajući žrtve. Svim kršćanima je uzor takve logike Gospodin Isus. Njegova nauka, a još više njegovo djelovanje, život i poruka, sva je u služanju i predanju za druge. To služenje i predanje je spasenjsko s jedne strane zato što je to izraz poslušnosti Očevoj volji i vrlo jasan odgovor uzroku svega zla: Adamovoj neposlušnosti, a s druge strane to je preobrazba cjelokupnog poimanja vrednovanja samoga života i zemaljskih dimenzija toga života koje nikada nisu oslobođene ni prolaznosti ni patnje. Stoga je Isus Krist patnju prihvatio, primio na sebe pa kao zadovoljštinu dragovoljnim činom ljubavi prikazao Ocu. Mora nam biti jasno da Boga ne udobrovoljava naša patnja nego ga proslavljuje naša ljubav. Zato je i Izaijin sluga patnik velik jer je prikazao sebe kao žrtvu naknadnicu iz one datosti koja mu je kao prolaznom biću svakako data, a to je patnja. Patnju ne možemo zaobići, ali je možemo učiniti spasenjskom u prikazanju i tako, kako reče Izaija, imamo potomstvo novorođenih, tj. otkupljenih ljubavlju.

5. 11. 2000. - 31. NEDJ. KR. G.

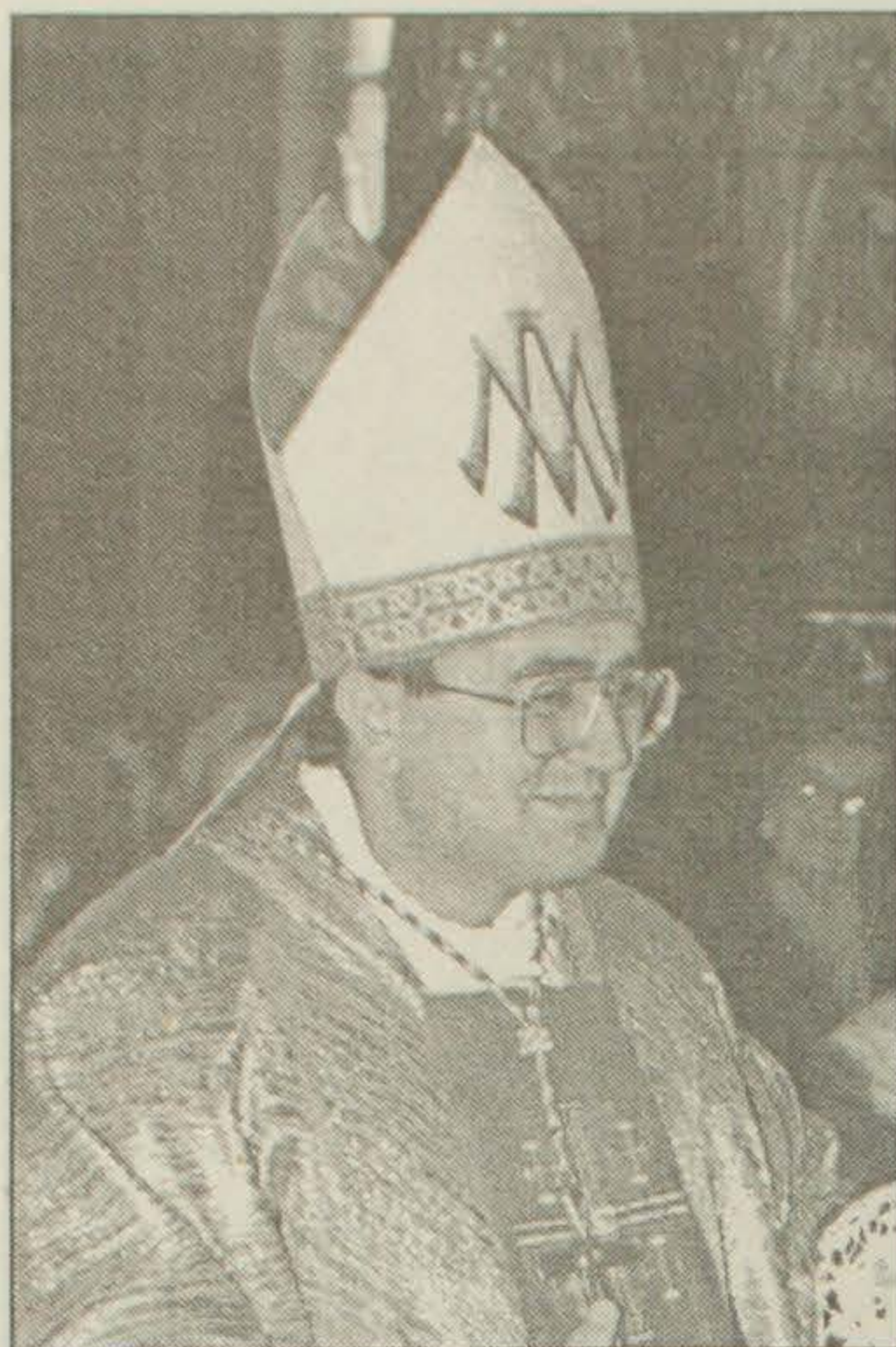
Pnz 6,2-6; Heb 7,23-28; Mk 12,28b-34

LJUBAV PREMA BOGU I BLIŽNJEMU

Dvije su zapovijedi u kršćanstvu nerazdijeljene: ljubav prema Bogu i ljubav prema ljudima. Naša ljubav prema Bogu očituje se u ljubavi prema bližnjemu. U prvom čitanju današnjeg bogoslužja ponavlja se poznata rečenica koju je Mojsije ostavio kao najsvetiji zalag izraelske vjere i koju je svaki vjernik danomice ponavljao: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom mišlju svojom. Vršeći tu i takvu ljubav prema Bogu vjernik Izraelac stavlja temelje svom spasu i svojoj sreći na zemlji. Vršeći zapovijed on ulazi u Obećanu zemlju kojom teče med i mlijeko. Novi zavjet, pošto je Isus postao čovjekom, ovu zapovijed proširuje i na bližnjega do te mjere, kako je to ustvrdio sv. Ivan, da tko vidi čovjeka, vidi i Boga, i tko služi čovjeku služi i Bogu. Dapače, on je testamentarno ostavio svoju prisutnost u čovjeku da bi čineći dobro čovjeku u njegovo ime taj čin bio spasenjski, ne za "Obećanu zemlju" i za zemaljsko blaženstvo, makar se i to daje, nego je tim činom osigurano i vječno blaženstvo. Tako da se u svakom čovjeku kršćaninu vertikalna - odnos prema Bogu, i horizontalna - odnos prema čovjeku, nalaze u centru križišta koje se zove ljubav.

ZALOG OPSTANKA: LJUBITI I ŽRTVOVATI

Objavljujemo intervju s kardinalom Vinkom Puljićem koji je, prigodom svog boravka u Subotici, dao redakciji na hrvatskom jeziku Radio Subotice i našem Listu. U razgovoru su sudjelovali Dušica Jurčić, Andrija Anišić, Andrija Kopilović, Katarina i Ervin Čeliković, Marina Kujundžić, Željka Zelić i Ivana Lazić.

* Volim ići onamo gdje treba donijeti nadu, ohrabrenje...

DUŠICA J.: Uzoriti kardinale Puljiću, Vi, kao i naš gost od prije dva tjedna, dubrovački biskup Želimir Puljić, imate korijenje koji vas vezuju za rijeku Bunu, kao i svi ovdašnji Bunjevci Hrvati. Da li je i to jedan od razloga zbog čega ste ponovno poslije četiri godine posjetili sjever Bačke?

□ **KARDINAL PULJIĆ:** To nije razlog, nego rado sam prihvatio poziv da dođem posjetiti vjernike katolike u Subotici, kao kardinal Rimske Crkve, a činjenica da sam iz istoga kraja odakle potječu Bunjevci, moj dolazak ovamo čini još radosnijim, jer ste mi srcem bliži. Osjetio sam da je potrebno doći k vama, jer uvijek volim ići onamo gdje treba nositi nadu, gdje ljudi trebaju ohrabrenja, i gdje proživljavaju razna iskušenja.

DUŠICA J.: Što vas se najviše dojmilo za vrijeme ovog dvodnevnog posjeta Subotici i Bunariću, tom najvećem marijanskom svetištu Subotičke biskupije?

□ **KARDINAL PULJIĆ:** Na mene je ostavilo dubok dojam ono subotnje bdjenje s pokorničkim bogoslužjem i ispovijedanjem, a onda ona služba svjetla i procesija sa svijećama. Jer, Crkva je putujuća i ta procesija kao da označava Crkvu koja mora nositi svjetlo drugima. Noseći tu svijeću u ruci i svaki vjernik očituje da je na tom putu, da nosi svjetlo vjere na putu života dok ne stigne onamo gdje mu više ta svijeća neće trebati, jer će nas sve obasjavati Isus Krist. I današnji dan proštenja također je bio lijep. Lijepo je da se u tolikom broju svijet okupio i to u svetištu Majke Božje u prirodi. Lijepo je to proštenište u prirodi bez zgrada, bez velikih zdanja jer Bog se najlakše doživi i njegova blizina se najviše osjeti ondje gdje je on najprisutniji, najčitljiviji, a to je priroda.

* Više od polovice vjernika protjerano
* Oko 600 crkvenih objekata uništeno

DUŠICA J.: Kraj iz kojeg nam Vi dolazite ima, u najmanju ruku, sličnost s našim po multietničnosti i multikonfesionalnosti. Subotica pokušava to bogatstvo različitosti očuvati a kakva je trenutačna situacija u Vašoj nadbiskupiji, poslije svih događanja u posljednjih nekoliko godina?

□ **KARDINAL PULJIĆ:** U biti naša Vrhbosanska ili Sarajevska nadbiskupija nosi velike posljedice rata. Najprije je više od polovice vjernika prognano iz nadbiskupije. Također su još brojne župe puste, jer se ljudi još ne mogu vratiti u svoje razrušene domove. Bit će vam jasnije ako rekнем statistički, da je od 528.000 u nadbiskupiji ostalo još svega 210.000 vjernika katolika. Svi ostali su prognani. U 147 župa 600 objekata je uništeno, što crkava, što župnih kuća, što samostana... Drugi je veliki problem

razdvojenost obitelji. To predstavlja veliku poteškoću. Međutim, nada u povratak postoji i na tome silno radi Crkva, prema svojim mogućnostima, hrabreći ljude da se bore za pravo na povratak, da vole svoje korijene i da se ne boje žrtve, jer ono što čovjek voli za to je spreman žrtvovati sve. Ostat će mi u sjećanju jedna nezaboravna slika kad su bježale obitelji iz jednoga mjesta. Jedna majka je nosila dijete, teško sam mogao onda procijeniti koliko je imalo godina. Nosila ga je u naručju, a ono pita: "Mama, da li je ovdje bila naša mila kuća?" Mama kaže: "Jest, sine." "Mama, ja ću zapamtiti ovo mjesto, da ga nađem kad se vratim na svoju zemlju..." To je za mene bilo vrlo dirljivo i upravo zato hrabrim ljude riječima: "Ako se vi ne vratite, onda dadnete pravo onome koji vas je protjerao, a svoje ognjište ostavljate tuđinu." Ne znači da čovjek ne može odseliti u druga mjesta gdje može imati svoju kuću, svoje imanje. Svatko sam odlučuje gdje će živjeti, ali se svoga korijena ne smije odreći. Upravo u tom duhu borimo se za povratak! Dok se zauzimamo u tom smislu za katolike, istovremeno ističemo da na to imaju pravo i svi drugi. Mi ne tražimo za katolike nikakav privilegij, nego ono pravo što ga ravnopravno imaju svi ljudi.

* Ono za što se umire, to ne odumire

DUŠICA J.: Što biste poručili vjernicima Subotičke biskupije u ovoj godini Velikog jubileja?

□ **KARDINAL PULJIĆ:** Pa, možda bih ponovio ovu misao što sam maloprije rekao. Ako vjernici katolici ovdje istinski vole svoju vjeru, vole svoju grudu, vole svoj nacionalni, kulturni, vjerski identitet, onda neka shvate da ono što se voli za to se žrtvuje, a ono za što se žrtvuje to će sigurno živjeti. Stara je misao: "Ono za što se umire, to ne odumire."

Moja poruka je ova: Ako vjernici ovdje budu imali ljubavi i spremnosti na žrtvu za svoju vjeru i svoj narod, osigurat će si opstanak i život na ovim prostorima i u budućnosti.

* Isuse, baci ih na koljena
* Duhovne vježbe za mladiće i djevojke

MARINA K.: Uzoriti, čuli smo da su mladi iz Bosne i Hercegovine bili na susretu mladih u Rimu. Zanima nas kako su oni putovali na taj susret i kako su ga doživjeli. Zanima nas također kako se mladi u Bosni, u Sarajevu organiziraju, da li imaju neke posebne susrete na kojima se okupljaju?

□ **KARDINAL PULJIĆ:** Prije nego li na to pitanje odgovorim, rekao bih da su se u samom gradu Sarajevu za vrijeme rata mladi spontano okupljali kod mene, u mojoj biskupskoj kapelici. I - to su oni rekli - to je za njih bio izvor milosti i snage. I zaista, dolazili su po cijenu života, jer doći u to središte gdje je nadbiskupska rezidencija, nije bilo lako jer su mnogi bili morali i po sat vremena pješati, kroz metke i granate da dođu na susret jednom tjedno. Jedan nezaboravni doživljaj je bio kad smo jednom imali klanjanje. I dok smo klečali pred Presvetim, granata je pala vrlo blizu kapelice. Sva su stakla u kapelici popucala. U strahu sam gledao šta će uraditi ti mladi. Nitko nije uzmaknuo, nego je samo jedna djevojka nakon par minuta šutnje i onoga jezivoga - da kažem - straha, uzdahnula i zavapila Isusu na glas: "Isuse, baci ih na koljena!" Ja sam tada osjetio kako je to divna molitva. Htjela je reći - Isuse, obrati ih i povrati, da se ponize, da shvate svoje zlo. I zadio sam se toj njezinoj molitvi.

I sada nakon rata mladi se okupljaju po župama, a studenti imaju posebnu organizaciju za koju sam odobrio Statute. Silno je važno da mladi budu organizirani. Nije dovoljno živjeti svoju vjeru samo kao pojedinac, jer kad smo zajedno, kad smo organizirani, onda smo jači. Kroz organizaciju mogu se neke stvari lakše os-

SE ZA ONO ŠTO JE TVOJE - NE ODREĆI SE SVOGA KORIJENA

tvariti. Studentska mladež je jedno vrijeme izdavala list pod vrlo interesantnim nazivom "Svjetlo križa", jer oni su u tim teškim trenucima osjetili što znači križ i kao izvor utjehe. I to ih je okupljalo.

Mi u biskupiji imamo hodočašće mladih svake godine, u Gospiu svetištu "Komušina". To je svake godine zadnje nedjelje u svibnju. I ondje hodočaste mladi iz cijele nadbiskupije. Ove jubilarne godine to hodočašće je bilo vrlo lijepo organizirano i u pokorničkom duhu, jer treba pješaćiti tri kilometra uzbrdo. A bilo je vrlo toplo. Svi su obavili ispovijed, pričest. Gore na brdu obnovili smo zavjet vjernosti Isusu, i onda smo se ponovno pješice vratili do autobusa. I to je jedan vrlo lijep način okupljanja mladih.

Što se tiče hodočašća naših mladih u Rim, iz Vrhbosanske nadbiskupije bilo je 550 mladih. Bilo bi ih i puno više, ali su problem bila materijalna sredstva. I svi su ovo hodočašće doživjeli vrlo lijepo, duboko i zanosno.

- * **Obitelj - prva škola vjere, prva škola molitve**
- * **Prepune katoličke škole**

IVANA L.: *Da li biste nam mogli odgovoriti, kakav je odziv mladih, a osobito sada nakon rata, u duhovna zvanja i kako mladi u tim krajevima žive svoju vjeru i doživljavaju svoju duhovnost?*

□ **KARDINAL PULJIĆ:** Važno je pomoći mladima da rastu u vjeri, u duhovnosti. No, za rast u duhovnosti potrebno je postaviti temelje. To činimo kroz duhovne vježbe. Imamo duhovne vježbe za mladiće, a časne sestre drže duhovne vježbe za djevojke. I kroz te duhovne vježbe oni zriju u svojoj vjeri. Na te duhovne vježbe okuplja se lijepi broj mladih i mi smo zadovoljni. No, osjećamo da im treba više pomagati da zriju u vjeri. Poseban naglasak stavljam i na obiteljsku vjeru, jer obitelj je prva škola vjere, prva škola molitve. Ako je u obitelji ozračje vjere i molitve, to je onda pogodno ozračje i za duhovna zvanja. Zato je bitno da obitelj shvati da ona prva odgaja u vjeri.

Marina K.: *Čuli smo da u Sarajevu postoje katoličke škole, i da su one veoma "popularne", tj. da je odziv mladih dosta velik. Možete li nam reći nešto više o njima, kako su one koncipirane i da li postoje posebni uvjeti za upis?*

□ **KARDINAL PULJIĆ:** U biti, katoličke škole imaju svoj specifičan identitet. Dakle, imamo 70% državnog školskog programa, a 30% vlastitog programa. I u tom vlastitom programu nama je cilj najprije formirati profesore, odgojitelje. Moj pomoćni biskup Pero Sudar je odgovoran za katoličko učiteljstvo, i on održava godišnje seminare za prosvjetne djelatnike, kako bi oni u svjetlu vjere bolje shvatili svoju djelatnost. Oni nisu samo prenositelji informacije, nego oni i formiraju. I zato ih učimo, da znaju mlade i poučavati ali i odgajati. Drugo, kod upisa smo otvoreni, ali imamo određen broj koji možemo primiti. I tu je veliki problem, dakle nekako unaprijed stavimo broj koliko ćemo katolika, koliko ćemo drugih primiti, jer ne možemo sve primiti. I jasno da je tu već veliki problem kod primanja. Za osnovnu školu nemamo posebnih kriterija, osim odgovornost reda i rada. Za gimnaziju tražimo da ima preduvjete koji su potrebni za školovanje u gimnaziji, jer nema smisla da u tu školu ide onaj koji neće moći pratiti i svladavati gradivo. Iste uvjete tražimo i za medicinsku školu. One koji nagomilavaju negativne ocjene otpuštamo, jer ovdje nema ponavljanja kao što ima u državnim školama. Tako da imamo ponekad problema s roditeljima, jer oni bi htjeli ugađati djeci da prođu a da ne uče. Djecu treba odgajati, naučiti ih da rade, a ne da uče napamet.

- * **Papa cijeni žrtve podnijete za evangelizaciju**
- * **Mladi - razlog Papinog optimizma i "proljeća" kršćanstva**

A. ANIŠIĆ: *Uzoriti, budući da ste Vi bliži Vatikanu i Papi, te bolje poznajete sve ono što se događa u vezi i oko Velikog jubileja, možete li nam reći kako doživljavate Papin optimizam, osobito njegov govor o novom "proljeću" kršćanstva kojemu se - kako on kaže - već vidi početak.*

□ **KARDINAL PULJIĆ:** Kad bismo analizirali sve njegove govore, i sve ono što je on kao Papa utkao u ovaj svijet, recimo ove silne promjene koje su se dogodile u Europi, i kad si posvijestimo koliko ga je ljudi slušalo i gledalo, onda nam je jasno kakav je to i koliki evangelizacijski zahvat. I siguran sam da to bačeno sjeme Riječi Božje neće ostati bez ploda. Drugo, mislim da ovaj pokret oko mladih, ovaj Svjetski dan mladih koji se zbio po XV. put sada u Rimu, teško mogu razumjeti svi analitičari. Kad je bio taj Dan u Francuskoj, onda su Francuzi djelovali na početku malo inertno, međutim, kad su shvatili što sve organizacija jednog takvog dana povlači, onda su se angažirali zdušno, i okupilo se već ondje preko milijun mladih. A sad u Rimu, pak, više od dva milijuna mladih. Možda će netko reći da je to bila samo jedna gužva; a ja bih volio sresti jednog mladoga koji bi tako mislio, jer mladima je silno ohrabrenje kad vide i shvate da nisu sami. U Rimu je dva milijuna mladih osjetilo: "Mi smo Kristovi!" I to je zapravo jedno sigurno "proljeće" kršćanstva. I još nešto, Papa silno cijeni žrtve za evangelizaciju. Misli posebno na mučenike ovoga stoljeća. Njihove žrtve, pa i prolivena krv za Krista i evanđelje, zalog su ovog procvata vjere koji se događa. Onda kad su mislili da je vjera već mrtva, ona oživljava i donosi plodove, kako na Zapadu, tako i na Istoku. To se očitovalo posebno na posljednjoj Sinodi biskupa i to je taj izvor Papinog optimizma.

- * **Nema evangelizacije bez pisane riječi**
- * **Mediji moraju prenositi istinu koja će biti prožeta ljubavlju**
- * **"Zvonik" - bogatstvo duhovnog sadržaja**

KATARINA Č.: *Što biste mogli reći o odnosu vjerskog tiska i suvremenih medija?*

□ **KARDINAL PULJIĆ:** Moramo priznati da je ovo vrijeme potisnulo tisak, što je uvelike osiromašilo ljude. Recimo samo, onaj najosnovniji način komuniciranja - pismo. Kad su ljudi pisali pismo, onda su opisivali svoje osjećaje, svoje doživljaje. Danas ljudi komuniciraju preko žice, a u toj komunikaciji često nedostaje srce! Pogotovo ne mogu zapamtiti što im je netko rekao i što su oni rekli. A pisana riječ pamti i na neki način živi i poslije pisca. Put evangelizacije će stoga neizostavno biti preko pisane riječi. Jer, ovo vrijeme brze komunikacije sigurno će proći, i sigurno će doći vrijeme novog traženja tišine, prebiranja u srcu, čitanja, i opet će ljudi na taj način bogatiti svoj duh, i na taj način prenositi bogatstvo svoga duha. Dakle, moramo najprije odgajati ljude za čitanje, drugo, moramo pisanu riječ učiniti takvom da doista prenosi istinu koja će biti prožeta ljubavlju. Treba iskoristiti također i sva suvremena sredstva za evangelizaciju, ali pisana riječ ima ipak trajnu, neprolaznu vrijednost.

KATARINA Č.: *Nadovezujem se na ovo što ste malo prije govorili, i željela bih znati koliko uspijevate pratiti ono što se na tom području događa kod nas, mislim prije svega na "Zvonik", koji Vam, vjerujem, redovito stiže.*

□ **KARDINAL PULJIĆ:** Ja se radujem, mogu reći divim se što uspijevate u jednom tako malom mjesečniku dati toliko bogatstvo duhovnog sadržaja. "Zvonik" je pun informacija i pouke. Donosi sve ono bitno što se događa u Crkvi, jer mjesečnik i ne može obuhvatiti sve, ali te informacije koje donosite korisne su za vjersku izgradnju. A onda sve one teme koje obrađujete - one formiraju osobu i prenose sve ono bitno iz evanđeoske i crkvene baštine. I ja vam čestitam na tome!

ZBOR ŽUPE ISUSOVA USKRSNUĆA U MAKARSKOJ

Od 27. srpnja do 7. kolovoza Mješoviti zbor župe Isusova Uskrsnuća boravio je u Makarskoj na poziv organizatora Makarskog kulturnog ljeta i grada Makarske. Za vrijeme boravka u Hrvatskoj članovi zbora su pohodili svetište MB Lurdske - Vepric, župu BDM Kraljice mira i katedralu sv. Marka u kojoj je zbor 6. 08. pjevao na misi i održao koncert. Na koncertu su izvedena djela Vidakovića, Haydna, Mozarta, Beethovena i drugih. Uz Mješoviti zbor nastupili su: Molnar Kristina - flauta, Kuvai Ildiko - flauta, Marijana Brejar - oboa, Kiss Gabor - violina, Kiss Tamás - violina, Tokodi Kristina - violončelo, Marin Kopilović - bariton, Antonija Pijuković - alt i Miroslav Stantić - orgulje. Uz zbor je nastupila i gošća iz Šibenika, sopran Maja Jakoliš, studentica Muzičke akademije u Zagrebu. Zborom i kamernim ansamblom ravnala je Nela Skenderović.

Uz brojnu publiku na koncertu su bili nazočni i iz poglavarstva grada Makarske na čelu s gradonačelnikom.

Ovaj put ne bi bio moguć bez sponzora kojima od srca zahvaljujemo jer su nam omogućili da i dalje napredujemo u njegovanju crkvene glazbe i da to i pokažemo.

Miroslav Stantić

PROŠTENJE - KIRBAJ U APATINU

Ove jubilarne - svete 2000. godine apatinska župna zajednica svečano je proslavila svog patrona Uznesenje Blažene Djevice Marije - Veliku Gospu. Na čelu s našim župnikom **Jakobom Pfeiferom**, podunavskim arhiprezbiterom, u svečanoj sv. misi sudjelovali su dekan **Vilmos Bunford** iz Kupusine te sončanski župnik **Željko Augustinov** kao i mnoštvo vjernika i gostiju.

Ovogodišnja proslava Kirbaja nije bila poput onih prijašnjih godina jer je na proslavi uz vjernike iz Apatina, bio i veliki broj gostiju iz okolnih mjesta i gradova i veliki broj Apatinaca iz Njemačke i drugih država. Osim toga, ovo slavlje imalo je i izrazito ekumenski karakter. Proslavu su uzveličali prisutni svećenici Srpsko pravoslavne crkve na čelu s ocem **Dušanom Niševićem**, parohom apatinsko-prigrevačkim, bio je tu i otac **Stevan Krunic** iz Bačkog Petrovog Sela s trojicom "iskušenika" te otac **Mladen Jović**, paroh iz Sombora. Otac Dušan je na kraju svete mise sve pozdravio i svima čestitao "hramovnu slavu" - kirbaj.

U slavlju je sudjelovao i puhački orkestar vatrogasnog društva iz Bača. Pjevanje u crkvi je na orguljama pratila mlada vjernica naše župe **Brigita Gobor**.

Nakon svete mise ispred crkve i u župnom domu bilo je slavlje za sve prisutne. Obilje hrane i pića pripremili su sami vjernici uz domaćinsku brigu naše časne sestre **Imelde**.

Boris Mašić

PROSLAVA ŽALOSNE GOSPE U SELENČI

I ove godine je svečano proslavljen blagdan Žalosne Gospe, zaštitnice Slovaka u Selenči. Nakon jutarnje mise na slovačkom, bila je misa na njemačkom koju je predvodio **Jakob Pfeifer**, arihiprezbiter podunavski. Zatim je bila misa na mađarskom jeziku koju je predvodio o. **Bernardin Vizmeg**, karmelićanin iz Sombora, zatim misa na hrvatskom koju je predvodio **mr. Andrija Kopilović** i velika misa na slovačkom jeziku koju je predvodio domaći župnik **mons. Mihovil Zolarek** a propovijedao **mr. Andrija Kopilović**. I na hrvatskoj i na slovačkoj misi tema propovijedi bila je zapravo poruka smisla patnje kao zaloga za otkupljeni i novi svijet. Propovjednik je naglasio činjenicu da je u liku Žalosne Gospe, koju štuje slovački narod, Marija ne "skrhaná" nego okrunjena i zato je bol kojim je ona sudjelovala u Kristovoj patnji, zapravo sudjelovanje u Kristovom otkupiteljskom činu, a ne tek majčinska bol koja vodi u beznađe.

Sudjelovali su hodočasnici iz okolnih mjesta a autobusima su došli iz više subotičkih župa i vjernici iz Bačkog Monoštorca. Na misi su bili u nošnji Monoštorci, kao i domaći vjernici. Bio je prisutan i mjesni evangelički pastor. /Zv/

104. OBLJETNICA CRKVE SV. ROKA

Novo Pastoralno vijeće i koncert Tamburaškog orkestra

U nedjelju 24. 09. u župi sv. Roka u Subotici svečano je proslavljena 104. obljetnica crkve. Sv. misu je predvodio župnik **Andrija Anišić**. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem s. **Silvane Milan** i uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića**, a neke pjesme pratio je Subotički tamburaški orkestar koji već niž godina sudjeluje u ovoj crkvi na proslavi njezine obljetnice. Subotički tamburaški orkestar je poslije mise u crkvi održao i kraći koncert pod ravnanjem umjetničkog rukovoditelja orkestra **Stipana Jaramazovića**.

Pod ovom misom je 28 novoizabranih i imenovanih članova Pastoralnog vijeća ove župe svečano položilo prisege vjernosti povjerenosti im službi. U svojoj propovijedi župnik Anišić je govorio o apostolatu laika prema dokumentima II. vatikanskog sabora, ističući i tumačeći osobito ulogu Pastoralnog vijeća prema Pravilniku i Poslovniku rimokatoličkih crkvenih općina Subotičke biskupije. /Zv/

OBNOVLJEN KRIŽ NA BIKOVU

Na blagdan Uzvišenja sv. Križa u godini Velikog jubileja kršćanstva blagoslovljen je obnovljeni "JURIĆEV KRIŽ" u ataru sela Bikova. Na svom imanju 1911. godine križ na slavu Božju podigao je **Stipan Jurić**.

Župnik Julije Bašić blagoslivlje obnovljeni križ

Čudi dugih i teških vremena su križu učinili svoje. Potaknuta milošću Božjom, križ je obnovila obitelj Brejar, koja je od davni-

na živjela i radila u sjeni ovoga križa. Pred velikim brojem vjernika župnik na Bikovu vlč. **Julije Bašić** je prije homilije pročitao pozdravno pismo biskupa **dr. Ivana Pénzesa**, uz nekoliko prigodnih pjesmama i molitava.

Tom prigodom u obnovljenoj bikovačkoj crkvi, pod sv. misom, **Matilka i Veco Brejar** zahvalili su Bogu za 50 godina zajedničkog života u braku. Na zajedničkoj večeri uzvanike je zabavljala grupa mladih tamburaša.

Na kraju je župnik predložio da se svake godine na Čistu srijedu Put križa obavlja pješice i to "od crkve do križa", što je rado prihvaćeno.

Lazar Ladislav Brejar

VIJESTI IZ SVETOZARA MILETIĆA

Snježna Gospa na groblju

Na našem centralnom groblju svečano smo proslavili blagdan Snježne Gospe u kapelici koja je posvećena Gospi od Milosrđa. Ovu kapelicu dao je sagraditi župnik Agatić 1924. godine a blagoslovio ju je biskup Lajčo Budanović 1926. godine. Vremenom ova je kapela postala poznato proštenje tako da je 1934. godine ovdje na proštenju sudjelovalo oko 12000 vjernika. No često je bila meta vandala i seoske nestašne djece koji su je oštećivali te je ona neko vrijeme bila i zapuštena. Osamdesetih godina u nju je uvedena struja. U posljednjih nekoliko godina u njoj se redovito okupljaju vjernici naše župe i vjernici iz okolnih naselja.

Susret ministranata

Župnici **Antun Egedi, Árpád Pásztor i Davor Kovačević** priredili su 19. 08. susret ministranata povjerenih im župa. Na susret su se okupili ministranti iz Riđice, Stanišića, Sv. Miletića, Čonoplje, Telečke i Bačkog Brega. Susret je započeo sv. misom u kapelici na "Vodici" kod Čonoplje. Poslije mise ministranti su diskutirali sa svojim župnicima o vjeri, a onda su se prepustili igri nogometa, povlačenja užeta i dr., a sve je završilo ručkom oko "logorske vatre" koju su djeca sama naložila.

Ovaj susret bio je na radost svim ministrantima jer su stekli nova poznanstva, a uz to su produbili svoju vjeru i ugodno se zabavili.

Proštenje

I ove godine vjernici naše župe pripremili su se za blagdan Male Gospe, kada naša crkva i župa slave proštenje. U srijedu je bila prilika za sv. ispovijed. U četvrtak smo imali sv. misu i litanije, a na sam dan proštenja sv. misa je bila u 10 sati. Misu je predvodio župnik iz Martonoša **Zoltán Savelin**, uz domaćeg župnika **Antuna Egedija i Davora Kovačevića**, župnika iz Bačkog Brega. Budući da je on ove godine srebromisnik, čestitali smo mu jubilej i darovali skroman poklon, a on nam je svima podijelio spomen-sličice svoga svećeničkog jubileja. Iako su mnogi vjernici toga dana otišli u Doroslovo, na slavlje se okupilo oko 600 vjernika.

Lucia Tošaki

HODOČAŠĆE RADOSNOJ GOSPI

Hrvati iz Bačke redovito jednom godišnje hodočaste Radosnoj Gospi čiji se milosni lik čuva u franjevačkom samostanu u Baču. Svećenici hrvatskog govornog područja Subotičke biskupije dogovorili su se da ove godine bude organizirano hodočašće Radosnoj Gospi prve nedjelje mjeseca listopada.

Na hodočašće u Bač stigli su vjernici iz mnogih naših župa, a organizirani prijevoz autobusima bio je iz subotičkih župa sv. Terezije, Marije Majke Crkve, sv. Roke, te iz Tavankuta, Sombora, Bačkog Monoštora i Sonte. U lijepom broju vjernici iz

Bačkog Monoštora i Sonte došli su obučeni u narodne nošnje, a autobus iz katedralne župe bio je pun djece i mladih. Tako je ovo hodočašće bilo posebno lijepo.

Nakon pristizanja u Bač u crkvi Marijina Uznesenja započela je zajednička pobožnost moljenja krunice, a ujedno je bila prilika za ispovijed hodočasnika. Svečanu koncelebriranu sv. misu predvodio je bački arhiepzbiter i katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. Uz njega su bila još četvorica svećenika. Prigodnu nadahnutu propovijed održao je vlč. **Lazar Novaković**, župnik župe sv. Križa iz Sombora. On je govorio o Mariji koja je znala u teškoćama života živjeti radost zajedništva s Bogom. Propovjednik je podsjetio da je kršćanstvo vjera koja u sebi nosi radost života i poruku Božje ljubavi. Zato se kršćani moraju od Marije učiti radosno i zanosno živjeti svoju vjeru.

I ove godine Radosnoj Gospi došlo je puno djece i mladih

Na koncu misnog slavlja **mons. Beretić** zahvalio je domaćinu samostana **o. Josipu Špeharu** koji nas uvijek rado prima. Ujedno je zahvalio župnom zboru iz Tavankuta koji je predvodio pjevanje.

Franjo I.

Subotica-Kalvarija

MOLITVOM PROTIV PSOVKE

I u ovoj jubilarnoj godini Subotičani su se na blagdan Žalosne Gospe, 15. rujna, u lijepom broju okupili na svom omiljenom molitvenom sastajalištu, na Kalvariji. Već dugi niz godina zajednička molitvena nakana proštenja na Kalvariji je zadovoljština za grijeh psovke. Na tu nakanu prikazana su jednosatna klanjanja na hrvatskom i mađarskom jeziku te dvojezična sv. misa koju su predvodili najmlađi svećenici Subotičke biskupije **Marinko Stantić i Paskó Csaba**. Oni su održali i prigodne propovijedi. S njima je koncelebriralo i nekoliko gradskih i prigradskih župnika i redovnika. Pjevanje su predvodili pjevači župe Isusovog Uskrsnuća pod vodstvom **s. Bernardice Đukić**. /Zv/

Paskó Csaba

Marinko Stantić

MR. ANDRIJA KOPILOVIĆ U SARAJEVU

SASTANAK DIJECEZANSKIH SVEĆENIKA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

U zgradi Vrhbosanske katoličke bogoslovije održan je 20. rujna sastanak dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije, kojemu se odazvalo više od 80 svećenika. Nazočne je na početku susreta pozdravio vrhbosanski nadbiskup kardinal **Vinko Puljić**, ističući želju da to bude susret ohrabrenja i obogaćenja kako bi svećenici što bolje prepoznali svoj identitet. U svom obraćanju svećenicima apostolski nuncij u BiH nadbiskup **Giuseppe Leanza** istaknuo je kako je tema duhovnih zvanja uvijek aktualna ne samo za život svećenika, nego i za život Crkve danas.

Glavno predavanje o "Prepoznavanju i praćenju duhovnih zvanja" održao je župnik župe Marije Majke Crkve u Subotici **mr. Andrija Kopilović**. U predavanju se mr. Kopilović osvrnuo na svoja iskustva u radu za nova duhovna zvanja. "Teško će netko biti svećenik ako nema pretpostavke da će biti dobar čovjek. Mora baštiniti osjećaj za pravičnost, uravnoteženost, milosrdnost i marljivost. Mjesto otkrivanja poziva kod mladih osoba je vjeronauk i na poseban način ispovjedaonica u kojoj pojedinac iznosi tajne iz dubine svoje duše", istaknuo je predavač Kopilović.

Koreferat na spomenutu temu održao je župnik u Gromiljaku **Marko Perić**, a vicekancelar Vrhbosanske nadbiskupije **Nikola Lovrić** nazočnim svećenicima predstavio je probleme vezane uz međupomoć koju aktivni svećenici trebaju uplaćivati za umirovljene svećenike. /IKA-KTA/

ZLATNI I SREBRNI JUBILEJ OBITELJI KOPILOVIĆ

U Subotici, u župi Isusova Uskrsnuća, 17. rujna 2000. godine svečanom sv. misom zahvalnicom u 16 sati proslavljena su zajedno dva jubileja. **PERO KOPILOVIĆ** i **KRISTA** rođ. **KUJUNDŽIĆ** proslavili su zlatni jubilej, a njihov sin **JOSIP** sa suprugom **MARIJOM** rođ. **OSTROGONAC** proslavio je srebrni jubilej bračne ljubavi i vjernosti. Plod bračne ljubavi Pere i Kriste su njihova

djeca: **Josip, Antun, Grgo, Ive, Tome, Kata, Stipan** i **Slavko**. Josip i Marija pak zahvaljuju Bogu za **Marina, Zdenku, Jelenu** i **Branimira**.

Sv. misu je predvodio **Antun Kopilović**, župnik u Futogu, sin odnosno brat slavljenika. S njim su suslavili i za slavljenike molili domaći župnik **mons. Bela Stantić** te **mons. Marko Forgić** i **Marinko Stantić**.

U svojoj propovijedi **mons. Bela Stantić** osvjetlio je Stvoriteljev poziv prvom bračnom paru i pozvao je prisutne vjernike da uoče podudarnost ovog slavlja s proslavom jubilejske godine kojoj je jedna od središnjih misli Kristova riječ: "DA

ŽIVOT IMAJU". Više se puta u propovijedi pozvao i na misli dragog nam kardinala **Vinka Puljića** koje je on izrekao na Bunarićkom proštenju ove godine: "TKO VOLI ŽIVOT, OBITELJ ĆE MU POSTATI GNIJEZDO SREĆE I ŽIVOTA! ... ONDJE GDJE SE VREDNUJE ŽIVOT, TAMO NIKAD NEĆE IZOSTATI BOŽJI BLAGOSLOVI!"

U ljudskom su životu, naglasio je propovjednik, prisutne također i nevolje i poteškoće; životni križevi. U to su se uvjerali i slavljenici tokom proteklih 50 odnosno 25 godina zajedničkog obiteljskog života. No, sve su to nadvladavali snažnom vjerom i pouzdanjem u nebeskog Oca.

Goran Vilov

Doroslovo

SVEČANO PROSLAVLJEN DVOSTRUKI JUBILEJ

U Doroslovu, poznatom marijanskom svetištu Subotičke biskupije, svake godine se o blagdanu Male Gospe okuplja mnoštvo vjernika iz Subotičke i Zrenjaninske biskupije. Ove godine, 7. i 8. rujna okupilo se ondje oko 9.000 vjernika koji su željeli u jednom slavlju proslaviti dva jubileja: Veliki jubilej - 2000 godina kršćanstva i 1000 godina kršćanstva u Mađara.

Foto: 7 NAP

Mons. Seregély István s biskupom domaćinom u Doroslovu

I ovo proštenje, kao i Bunarićko, ima svoj ustaljeni raspored već dugi niz godina a sastoji se od noćnog bdjenja i blagdanškog, prijepodnevnog programa.

Na sam blagdan Male Gospe u svetištu su bile mise na slovačkom, njemačkom, hrvatskom i mađarskom jeziku, te grkokatolička liturgija. Sv. misu na hrvatskom jeziku predvodio je subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**, a svečanu sv. misu na mađarskom jeziku predvodio je **mons. Seregély István**, egerški nadbiskup i predsjednik biskupske konferencije Mađarske. Njega, kao i brojne svećenike, na početku mise pozdravio je domaći biskup **dr. Ivan Péntzes**. On je pozdravio također i prisutnog veleposlanika R. Mađarske u Beogradu **dr. Toth Jánosa** kao i prisutne gradonačelnike, među kojima je bio i subotički gradonačelnik **József Kasza**.

Na misi je pjevao zbor koji su za ovu zgodu pripremili kantori **Mihály Szalai** i **István Bolyos**, a zborom je ravnao **József Miocs**, rektor subotičkog sjemeništa "Paulinum".

Grkokatoličku liturgiju pod ravnanjem novosadskog župnika **Jánosa Sztrikovitsa** predvodio je **László Bogdán**, pečki župnik.

Valja napomenuti da su i ove godine mnogi vjernici hodočastili u Doroslovo pješice.

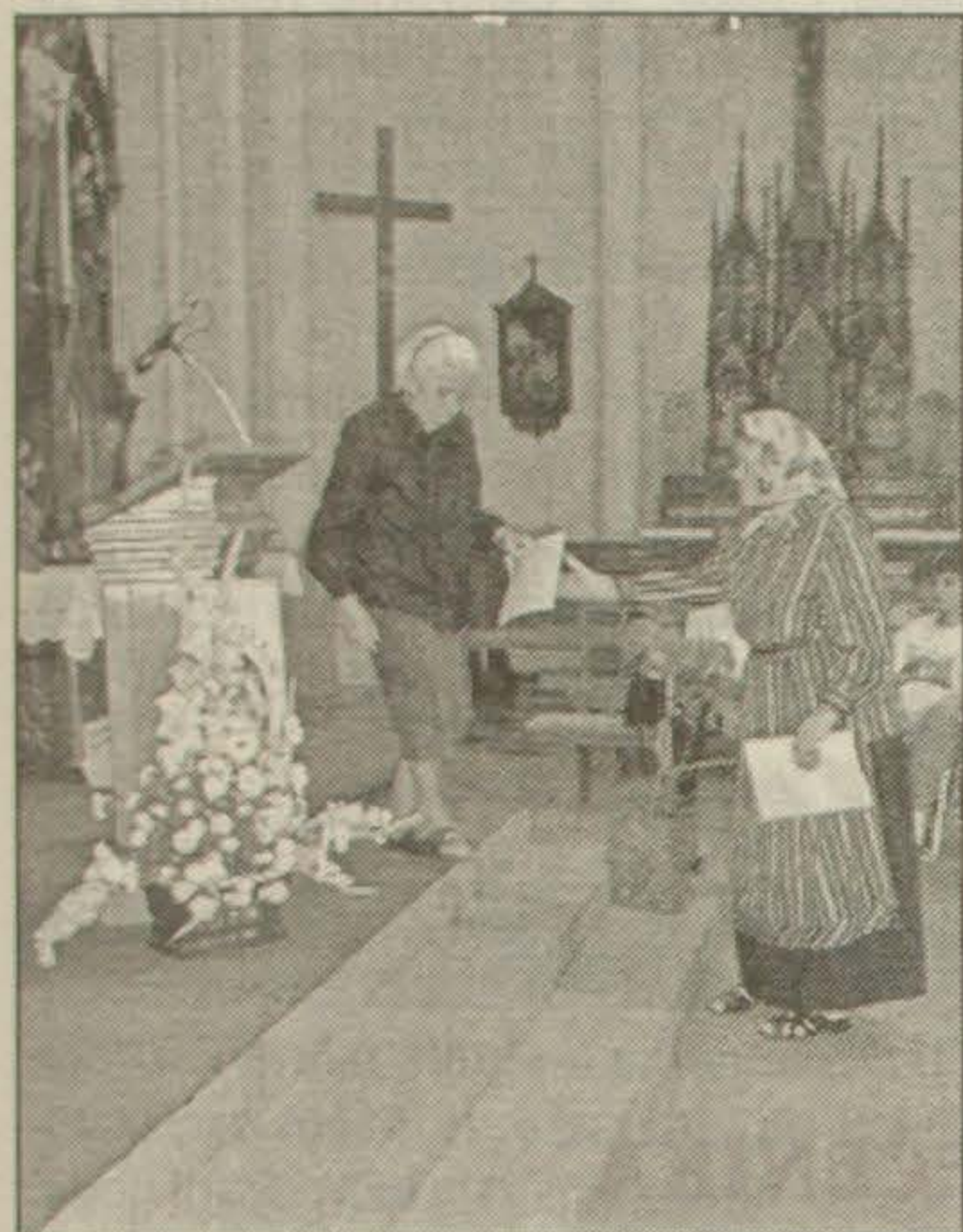
Visoki gost, **mons. István Seregély**, stigao je u Suboticu dan ranije i tom je prigodom u subotičkoj Gradskoj kući posjetio u pratnji biskupa **Péntzesa** gradonačelnika **Józsefa Kaszu**. /Zv/

Župa sv. Roka - Subotica

DAN STARIH I BOLESNIH

Na blagdan Uzvišenja sv. Križa, 14. 09., crkva sv. Roka u Subotici primila je pod svoje svodove svoje stare i bolesne župljane koje su dovezli njihovi rođaci i župljani na euharistijsko slavlje u godini Velikog jubileja. Mnogi od njih samo na ovaj dan dođu u crkvu te stoga nije čudno što su neki od njih bili vidno uzbuđeni.

Stari su i nastupali i jedno drugom pomagali

Crkva je već od 16 sati bila otvorena jer je to bila i prigoda za sakrament sv. ispovijedi, a sv. misu je služio župnik **Andrija Anišić**. Njemu su u dijeljenju sakramenta bolesničkog pomazanja pomagali **mr. Andrija Kopilović**, **mons. Marko Forgić** i **Marinko Stantić**. O žrtvi koju podnose bolesni i stari propovijedao je **mr. Andrija Kopilović**. Meditaciju o zahvalnosti starih za razumijevanje onih mlađih pročitala je jedna starija župljanka, a svoju pjesmu za ovu prigodu napisala je i pročitala župljanka **Đula Milodanović**. /Zv/

Ljutovo

ŽUPA BEZ CRKVE

Proštenje Uzvišenja sv. Križa u Ljutovu, župi između Subotice i Tavankuta koja uopće nema svoje župne crkve, proslavljeno je u nedjelju 17. rujna ispred starog križa u samom središtu naselja. Misno slavlje, na koje se okupilo više stotina vjernika, predvodio je **Marinko Stantić**, duhovni pomoćnik župe Isusova Uskrsnuća iz Subotice, a uz njega je bio i mjesni župnik **Franjo Ivanković**. Misno slavlje uzveličao je pjevački župni zbor iz Tavankuta na čijem je čelu mlada orguljašica **Elizabeta Balažević**. Na kraju misnog slavlja župnik je podsjetio okupljene vjernike na značenje parlamentarnih i lokalnih izbora koji bi trebali biti održani u cijeloj zemlji. Pritom je istaknuo ozbiljnost i važnost tog događaja i njegove posljedice. Ujedno je pozvao vjernike i odgovorne osobe da se svi zajedno zauzmu kako bi se na mjestu gdje se slavi proštenje u skorijoj budućnosti podigla crkva kako bi svi vjernici mogli redovitije sudjelovati na misnim slavljinama, a i djeca bi imala kamo ići na vjeronauk, koji se u posljednje dvije godine održava po privatnim kućama.

Ove godine i u ovoj "župi bez crkve" imenovan je novi crkveni odbor koji je iznimno zauzet u svom pastoralnom djelovanju. /I.P./

PROŠTENJE SV. MALE TEREZIJE NA SALAŠU

U naselju "Šištak" kod Subotice u nedjelju 1. listopada je proslavljen blagdan sv. Male Terezije. Svečanu sv. misu na otvorenom u dvorištu obitelji Šarčević predvodio je **o. Marijan Kovačević**, franjevac iz Subotice, a s njim je suslavio i održao prigodnu propovijed **Andrija Anišić**, župnik župe sv. Roka iz Subotice. On je u svojoj propovijedi, budući da se toga dana slavila i katehetska nedjelja, istaknuo potrebu da neprestano

rastemo u vjeri i stoga bi svi, na neki način, cijeli život trebali ići na vjeronauk. Ne smijemo se zadovoljiti s prosjekom ili čak s onim minimalnim nego čeznuti uvijek za višim spoznajama i za neprestanim rastom u vjeri, kako je to činila sv. Terezija. No, najvažnija "lekcija" koju svaki kršćanin mora svladati i naučiti jest da "ljubav nadilazi svako znanje i obuhvaća sva zvanja". I u tome nam je uzor sv. Mala Terezija, istaknuo je propovjednik.

Na ovo slavlje okupilo se oko 150 vjernika toga naselja i gostiju iz Subotice i okolnih naselja. Ovo naselje, iako je udaljeno od Subotice desetak kilometara, nema svoje crkve ni kapele. Stoga se vjernici od prije par godina na spomenutom mjestu "kod križa" okupljaju na euharistijsko slavlje ovoga dana i kao zaštitnicu svoga mjesta štiju sv. Tereziju od Djeteta Isusa. Da ne bi djeca morala putovati i na vjeronauk u Suboticu, župnik **mr. Andrija Kopilović** i katehistica **s. Eleonora Merković** ovdje drže vjeronauk u pojedinim salašima. /Zv/

BLAGDAN SV. FRANJE ASIŠKOG

U subotičkoj franjevačkoj crkvi je svečanom sv. misom i obredom preminuća sv. Franje proslavljen blagdan sv. Franje u godini Velikog jubileja.

Svetu misu je predvodio delegat provincijala hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda **o. Tadej Vojnović**, ofm iz Novog Sada. S njim su suslavili **o. Andrija Matić**, gvardijan subotičkog franjevačkog samostana, **o. Mato Miloš**, prior karmelićanskog samostana iz Sombora te još dvadesetak svećenika iz Subotice i okolice.

Prigodne propovijedi održali su **o. Tadej Vojnović**, na hrvatskom, i **o. Maksimilijan Soti**, na mađarskom jeziku.

Ovo euharistijsko slavlje na koje se okupio lijepi broj vjernika svojim pjevanjem uzveličao je muški zbor franjevačke crkve pod ravnanjem **o. Ivana Holetića**. Zbor je pjevao Hartmanovu misu, a skladbu **o. M. Grđana: Pjesma stvorova**, solo su otpjevali **o. Marijan Kovačević** i **Franjo Vojnić Hajduk**.

Poslije mise okupljeni svećenici i vjernici su s upaljenim svijećama kod oltara sv. Franje sudjelovali u obredu "Preminuća sv. oca Franje".

Na sam blagdan sv. Franje bile su dvije svečane sv. mise. U 8,30 sati na hrvatskom jeziku, a u 10 sati na mađarskom. /Zv/

KONCERT U FRANJEVAČKOJ CRKVI

U povodu Velikog jubileja rođenja Isusa Krista i 100. obljetnice hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, u nedjelju 1. listopada je u franjevačkoj crkvi sv. Mihaela u Subotici održan koncert na kojem su nastupili mješoviti katedralni zbor "Albe Vidaković", Subotički tamburaški orkestar i **mo. Andrija Galun** na orguljama.

Katedralni zbor je nastupio pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**, na orguljama je svirao **Sandor Kadar**, a Subotičkim tamburaškim orkestrom ravnao je **Stipan Jaramazović**. /Zv/

HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU

U subotu 23. rujna u jutarnjim satima krenula su dva autobusa hodočasnika iz Bačke na hodočašće u Mariju Bisticu. Marija Bistrica bila je i ostala omiljeno mjesto hodočasnika iz Bačke već više stoljeća. O tome svjedoče i pismeni zapisi u Marijinu svetištu.

Nakana ovog hodočašća bila je za mirne i dobre izbore u našoj zemlji koji su se trebali održati te nedjelje.

Na ovo hodočašće krenulo je 110 hodočasnika u dva autobusa. Poslije višesatnog zadržavanja na graničnom prijelazu prešli smo prvi dio puta. Zbog velikog kašnjenja nismo uspjeli navratiti u Aljmaš gdje je toga prijepodneva bilo polaganje kamena temeljca za novu crkvu. Na proputovanju smo se zau-

stavili u đakovačkoj katedrali gdje smo se susreli s pomoćnim đakovačko-srijemskim biskupom **mons. Đurom Gašparovićem**. Poslije kratkog razgledanja katedrale i zajedničke molitve uputili smo se do zagrebačke prvostolnice. Ispred zagrebačke katedrale čekalo nas je više Bačvana koji žive i rade u Zagrebu. Na grobu blaženog kardinala Alojzija Stepinca zajedno smo se pomolili i otpjevali jednu pjesmu. Poslije zajedničkog posjeta katedrali bilo je prilike za kratko razgledanje samog središta Zagreba.

Kada su se počela paliti svjetla u Zagrebu, mi smo krenuli uz pjesmu i molitvu za Mariju Bistricu. Poslije sat i pol vremena vožnje stigli smo konačno do cilja našeg hodočašća. U Mariji Bistrici dočekalo nas je još nekoliko Bačvana koji su stigli na hodočašće iz drugih krajeva Hrvatske. Zajedno smo ušli u crkvu uz pjesmu "Majko Božja Bistrička". U odsutnosti mjesnog župnika **mons. Lovre Cindorija** sve nas je zanosno i srdačno pozdravio njegov duhovni pomoćnik. Odmah je bila prilika za pojedinačnu ispovijed, a poslije je slavljena svečana sveta misa koju je predvodio **vlč. Lazar Novaković**, župnik župe sv. Križa iz Sombora. Uz **vlč. Novakovića** koncelebrirala su još dvojica svećenika iz Bačke koji su s nama išli na hodočašće: **Marinko Stantić** i **Franjo Ivanković**. Mladi iz Tavankuta i njihov župnik ovu svetu misu prikazali su za njihovog mladog pokojnog župljanina **Marina Tokodija** koji je dan ranije preminuo od srčanog infarkta. U svojoj nadahutoj propovijedi **vlč. Novaković** je posebno osvijetlio Marijin lik kao Majku utjehe i nade. Sam je posvjedočio da u ovo svetište dolazi rado već više desetljeća i smatra da se svaki put vraća boljim. To i jeste cilj svačijeg hodočašća: moliti za sebe i druge da svi budemo s Bogom što dublje povezani poput Marije.

Na koncu svete mise domaćini su svim hodočasnicima podijelili prigodne molitvenike i svijeće.

Poslije misnog slavlja bila je prigoda da se hodočasnici okrijepe i izaberu mjesto gdje će provesti drugi dio noći poslije završenog hodočasničkog programa.

Najdivniji i najdirljiviji dio programa bio je križni put koji smo započeli oko 23 sata, a završili pola sata poslije ponoći. Noć je bila tiha i topla. Svjetlo svijeća koje smo nosili u rukama obasjavalo nam je put, a djevojke **Ivana** i **Elizabeta** pobožno su predvodile ovu toliko dirljivu pobožnost. Mnogi vjernici su u ranim jutarnjim satima ponovno prošli Križnim putem u tišini i sabranosti.

Naš oproštaj od Gospe Bistričke bio je poslije jutarnje sv. mise koju je predvodio **vlč. Marinko Stantić** koji je u propovijedi govorio o vjeri u bolja vremena na prostorima gdje mi živimo. Ujedno je podsjetio sve okupljene da tu sv. misu svi zajedno prikažu za dobar odaziv birača i uspješne i mirne promjene poslije izbora. Od Gospe Bistričke oprostili smo se pjesmom.

U povratku smo imali priliku pohoditi sestre karmelićanke koje žive zatvorene u svoj samostan u Kloštar Ivaniću. Ovaj susret sa sestrama karmelićankama bio je mnogim mladim hodočasnicima, a takvih je bilo najviše, iznenađenje. Sve nas je u samostanu pozdravila u ime zajednice **s. Lidija Bakula**, koja je rodom iz Sombora. Ona nam je predstavila zajednicu sestara i njihov život. Sestre su nam otpjevale nekoliko skladbi, a za stanak smo otpjevali zajedno s njima "Krist na žalu".

U svoja mjesta i svoje obitelji vratili smo se u večernjim satima ojačani u vjeri i ljubavi.

Ivan P.

REDOVNICE OKO SV. MALE TEREZIJE

U karmelićanskoj crkvi u Somboru 1. listopada o. g. svečano je proslavljen blagdan sv. Male Terezije susretom redovnica sa područja Subotičke biskupije u godini Velikog jubileja 2000.

Sv. Mala Terezija magično privlači redovnice raznih družbi, kao i mlade vjernike. U 9 sati sestre "Naše Gospe" mađarskog jezičnog područja slavile su sv. misu na mađarskom jeziku, koju

je predvodio karmelićanin **o. Bernardin Vismeg**. U 10,30 sati redovnice hrvatskog jezičnog područja - dominikanke, sestre "Naše Gospe" u zajedništvu sa sestrama "Službenice Bezgrešne" grkokatoličkog obreda - slavile su sv. misu na hrvatskom jeziku, koju je predvodio **o. Mato Miloš**, prior samostana. Redovnice su s mladima sudjelovale u misi čitanjem misnih čitanja, molitvom vjernika i prinosom darova na prikazanje. Nakon mise redovnice su molile za nova duhovna zvanja, koja su tako potrebna na ovim našim dijasporalnim terenima, a potom je bio blagoslov djece i ruža, te cjelivanje relikvija sv. Male Terezije. Na misi je sudjelovao veći broj vjernika i mladih. U prostorijama samostana redovnice su se međusobno družile, razmjenjivale svoje teškoće i planove, a braća karmelićani su im priredili zajednički objed u samostanskoj blagovaonici. Susret je protekao u molitvi, pjesmi, osobito su se pokazale redovnice grkokatoličkog obreda sa svojim lijepim pjesmama. Nakon skupnog fotografiranja u samostanskom dvorištu, redovnice su pošle svojim kućama, sa željom da se i ubuduće prirede ovakvi i slični skupovi zajedništva. Kad smo zajedno, kažu redovnice, onda smo hrabrije za ono što nas sutra čeka. Karmelićani su prihvatili njihovu želju.

O. Mato Miloš

Katolička Crkva u SRJ

KORONA SVEĆENIKA KOTORSKE BISKUPIJE

Pod predsjedanjem kotorskog biskupa **Ilije Janjića** u srijedu 6. rujna održana je korona svećenika Kotorske biskupije. Glavne teme sastanka, na kojem se okupilo desetak svećenika, bila je proslava 100. obljetnice dolaska sestara Sv. Križa u Kotorsku biskupiju, zatim proslava Euharistijskoga kongresa Kotorske biskupije te blagoslov novoobnovljene katedrale sv. Tripuna.

Na sastanku je bilo riječi o Euharistijskom kongresu Kotorske biskupije koji će se proslaviti na blagdan blaženoga Gracija Kotorskog, blaženika Euharistije, u četvrtak 9. studenoga. Vjernici će se za Kongres pripremati u tijeku cijeloga mjeseca listopada različitim euharistijskim pobožnostima, a određeno je i da se kroz četiri nedjelje mjeseca listopada priređuju dekanatska hodočašća u župu Muo u kojoj se čuvaju posmrtni ostaci blaženoga Gracijana. Na biskupijski su Kongres pozvani svi biskupi Splitske metropolije.

Na sastanku se također govorilo o svečanome blagoslovu novoobnovljene katedrale sv. Tripuna. Svečanost će biti u subotu 2. prosinca, a obnovljenu katedralu blagoslovit će zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić**. Na kraju sastanka bilo je riječi i o aktualnim problemima Caritasa Kotorske biskupije.

MALA GOSPA U BOKI KOTORSKOJ

Središnja proslava Male Gospe u Boki tradicionalno je na najsvečaniji način proslavljena u glasovitoj crkvi Marijina Porođenja na Prčnju, u najznamenitijoj baroknoj građevini južnojadranske obale i najvećoj crkvi u Crnoj Gori. Uoči same proslave, 7. rujna, crkvu je ispunio veliki broj znatiželjnika koji su sudjelovali u predstavljanju reprint izdanja knjige **don Nike Lukovića "Zvijezda mora"**. Tiskana je prvi put 1931. godine, a u obnovljenom luksuznom izdanju Novinarsko-izdavačke kuće "Gospa od Škrpjela" sa 130 ilustracija u boji.

Knjigu su predstavili admiral Bokeljske mornarice **dr. Miloš Milošević** te **don Branko Zbutega**. Na sam blagdan u nazočnosti velikog mnoštva vjernika svečano misno slavlje je vodio i propovijedao hvarski biskup **Slobodan Štambuk**. Na misi je sudjelovao katedralni zbor sv. Tripuna.

Blagdan Gospina rođenja svečano je proslavljen u Gornjoj Lastvi i u Sušnju liturgijskim slavljinama koje je predvodio kotorski biskup Ilija Janjić.

SASTANAK SVEĆENIKA U SRIJEMU

Svećenici Đakovačke i srijemske biskupije koji pastoralno djeluju u srijemskom dijelu biskupije u SR Jugoslaviji sastali su se u rezidenciji Srijemskog vikarijata u Petrovaradinu u ponedjeljak 11. rujna na rekolekciju i razgovor, koje je predvodio đakovački i srijemski pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović**. Rekolekcija je održana u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu koja 2001. godine slavi 300 godina postojanja. Upriličena je služba riječi u kojoj je biskup održao nagovor o svećeniku, svećeništvu i pastoralnom radu dušobrižnika - župnika. Pozornost je posvećena mnogovrsnom svećeničkom i župničkom dušobrižničkom služenju koje se temelji na misi kao najvišoj točki kojoj teži sva djelatnost Crkve i koja je ujedno izvor iz kojega izvire sva njezina snaga. Svećenik treba znati čitati znakove vremena, otkrivati nove putove pastorala gledajući u budućnost, rečeno je na susretu. Riječ je o pastoralu s perspektivnom koji se razvija u suradnji svih i pojedinih članova župne zajednice kao i obitelji, pjevačkih i sviračkih zborova, mladih, pastoralnog vijeća. Dužnost je svake generacije iznova izreći vjeru. Vjersko stanje u srijemskom dijelu Đakovačke i srijemske biskupije može se označiti kao katekumensko vrijeme u kojem ljudi traže pravu religioznost, reagiraju na nedostatak vjere u obiteljima, propituju se za vjeru, pa na tom polju treba djelovati dušobrižnik. Nakon rekolekcije razgovaralo se o onomu što je ostvareno od prijedloga i zaključaka prošlog sastanka 26. lipnja ove godine. Svećenici su raspravljali o problematici administrativnog poslovanja Hrvatskog konzulata u Beogradu i o poteškoćama Hrvata u Srijemu prilikom dobivanja viza za Hrvatsku. Dogovoren je i datum održavanja Euharistijskog kongresa u Srijemu. Bilo je riječi i o proteklom hodočašću 108 mladih iz Srijema u Rim te o planovima njihovih budućih susreta. Ravnatelj Caritasa za Srijem iznio je planove i smjernice za karitativno djelovanje i pozvao župnike da ustanove župne Caritase.

Vijesti prema: IKA

Majci Bistričkoj

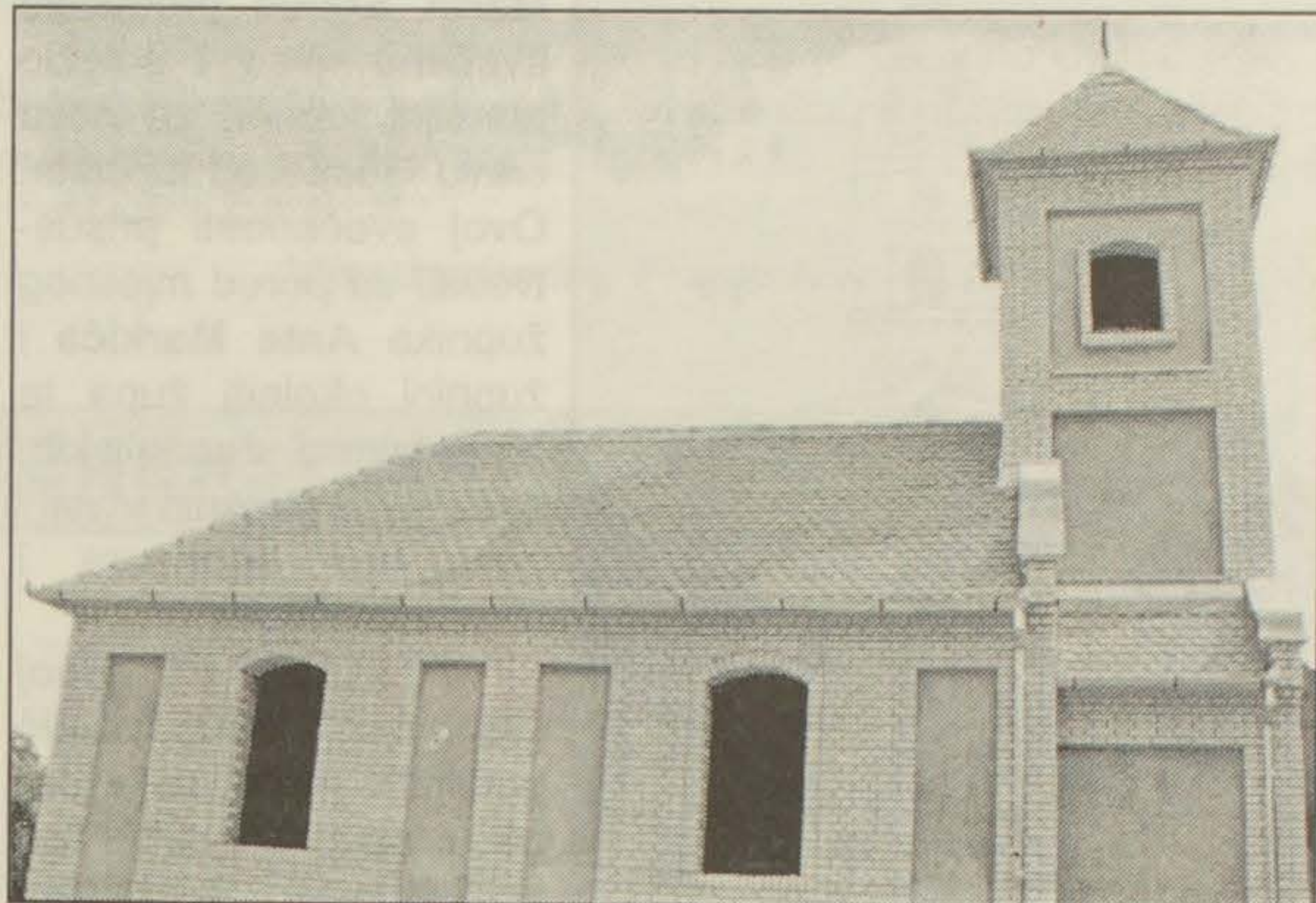
Majko Bistrička, dolazim
s daleka puta, klanjam se Tebi
i ljubim Ti skuta.
Molim za sebe, za dicu,
za majku moju i bračnog druga,
podari radost kad naiđe tuga.
Uslišaj molbu sićušnog Božjeg stvora
koji put hodi Tebi,
dok sunce zemlju kupa
molim za pomoć drugom i sebi.
Stojim prid kipom Tvojim,
ne tražim mnogo, za umor srce ne mari,
samo Te molim pogledaj na me
i čvršću mi viru podari.
Podari mi radost duši kad mi teško,
ne ostavljaj me samu,
Tvoj blagoslov da me prati
i otklonit ću svaku tamu.
Sombor je daleko, Gospo,
al moja vira u Tebe me žari,
stiže Ti putnik iz daleka
da Ti se za sve milosti zahvali.

Cecilija Miler

ŽUPA ŠID

NOVA CRKVA U VAŠICI

U Crkvi sve počinje s Crkvom, a Crkva ne može bez crkve u kojoj živi, raste, hrani se i Boga slavi sv. euharistijskom žrtvom i molitvom.

Nova crkva - rad ruku vrijednih župljana

Crkvu nam je predstavljao naš pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **mons. Đuro Gašparović** kada je na blagdan Rođenja sv. Ivana Krstitelja posvetio kamen temeljac za buduću crkvicu posvećenu sv. Ivanu Krstitelju u **VAŠICI**, mjestu koje sada ima 60-ak katoličkih obitelji, filijali župe Šid.

Prve ašove za temelje zakopali smo 10. srpnja, a svaka nova opeka, svaki "zašalovani" stup i svaki crijep na krovu donosili su u srce novu radost. Sve je izgledalo kao "Božji lift", brzo, lijepo i bez teškoća, tako da je blagdan mučeništva sv. Ivana opet nama donio novu radost, a sv. Ivan potvrdio da je crkvica njegova, jer je na taj dan pokrivena i krov "zaliven". Bog je gradio, a majstori velikodušni i složni u mobu dali svoje nadnice i znoj. Nije izostao ni napor i zanimanje naših domaćica na čelu sa **Bab-Adikom**, te širokogrudnost nje i njezina muža čika **Jakoba**, dugogodišnjih domara i crkvenih tutora. I stručni, ne samo obični ljudi koji su došli vidjeti, kažu: "Majstorski je sagrađena!", na čelu sa majstorom **Slavkom Mihaljevićem**, uz kojega su vjerno svaki dan bili majstori **Joso Hrbak** i **Nikola Lukačević**, kao i **Andelko Milković**, davši najviše od sebe, uz ostale majstore i pomoćnike. Najčešće je spominjano ime **Alen**, mladića koji je pregurao najviše kolica i prenio najviše vreća cementa, a naša **Ivana** poslužila najviše kava i podvorila kod svakodnevnih ručkova. Da je naša "vašička ljepotica" tako lijepa, posebnu zaslugu ima **Milenko Tej**, koji je dao idejni nacrt i pomogao oko sakupljanja dokumentacije, te nabavljanje materijala.

Zahvalni smo božanskoj Providnosti, koja je svakodnevno bila na djelu u svemu što je bilo potrebno. Materijalnu crkvu uvijek prati duhovna crkva koja je bila živa, na djelu. Molili smo u Šidu, i u svim filijalama rekavši da je to "naša crkva", ne samo vašička, prikazujući dnevne molitve i milosti Euharistijskih klanjanja, koja smo mjesečno u grupama Zajednice Krvi Kristove održavali. Bili smo, barem preko predstavnika, u svetištu Krvi Kristove u Čenstohovi i Ludbregu, te kod Gospe na Jasnoj Gori da tražimo zaštitu Krvi Kristove i Marijin zagovor, i za crkvicu i za Vašćane.

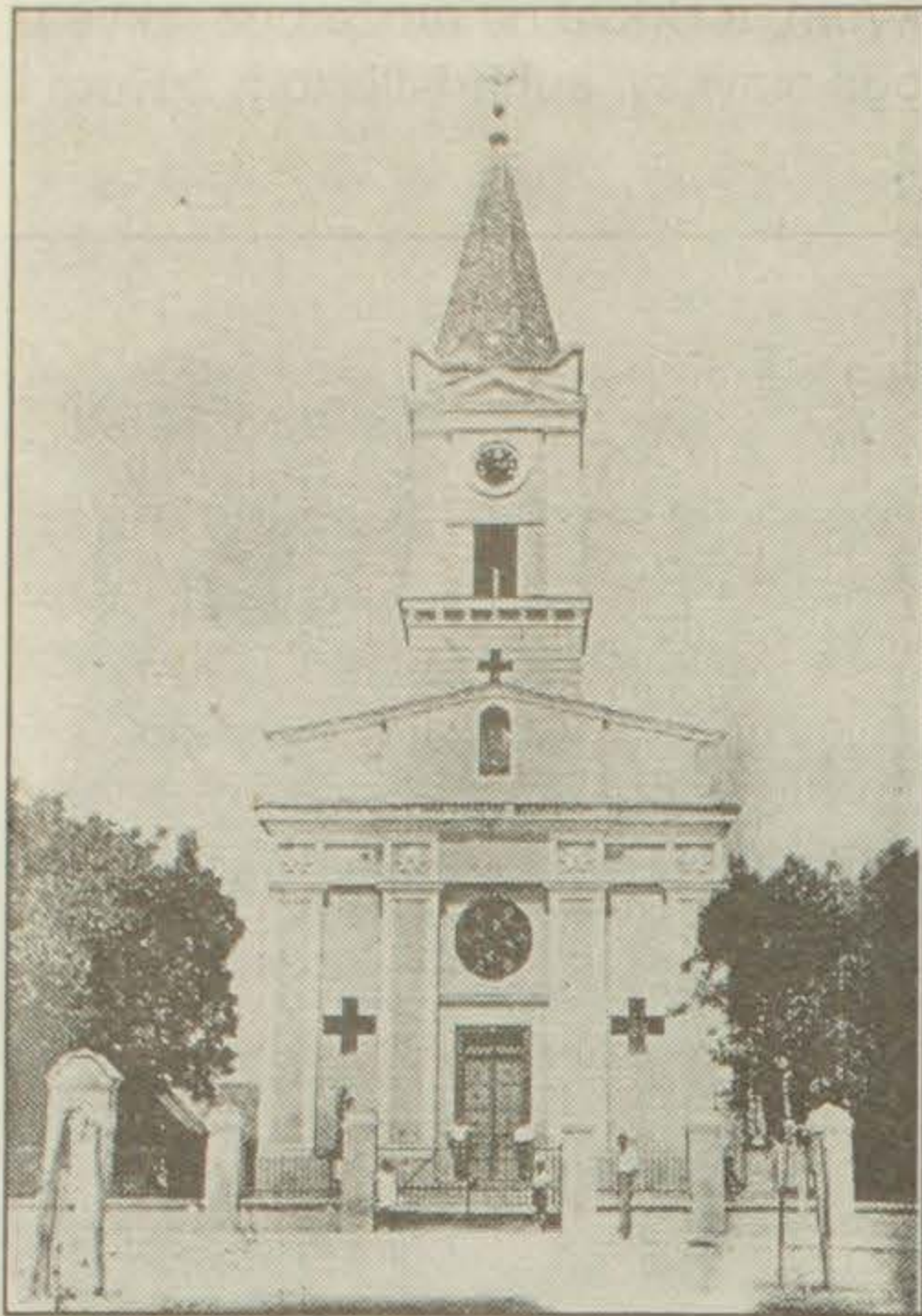
U srcu je radost i zahvalnost, jer je Bog bio na djelu, a mi dobili milost da poslužimo promicanju Slave Božje i sv. Ivana!

B. P.

Aljmaš

POLAGANJE TEMELJNOG KAMENA NOVE CRKVE

Ovako je nekada izgledala aljmaška crkva

U subotu 23. rujna u Aljmašu je đakovačko-srijemski biskup **mons. Marin Srakić** predvodio svečanu misu i položio temeljni kamen za novu crkvu Gospe od utočišta. Ovoj svečanosti prisustvovali su pored mjesnog župnika **Ante Markića** i župnici okolnih župa te predstavnici županijskih, općinskih i mjesnih vlasti i zastupnici sponzora i izvođača radova.

U svojoj prigodnoj propovijedi biskup **Srakić** podsjetio je na teške dane progonstva koje su proživljavali Aljmašani punih 7 godina. Ujedno je izražena nada da će u

skoroj budućnosti biti ponovno izgrađena nova crkva koja bi trebala ponovno postati poznato prošteništa. Biskupi iz R. Hrvatske uputili su svoj poziv državnim vlastima da obnova svetišta u Aljmašu mora biti prioritetna.

Na ovoj svečanosti trebalo je biti prisutno i stotinjak vjernika iz Bačke, ali su zbog višesatnog zastoja na granici bili u tome spriječeni. /IKA/

Papa Pio IX.

Papa Ivan XXIII.

NOVI BLAŽENICI

Svojim odlukama i pothvatima "Petar naših dana" Ivan Pavao II. iznenađuje mnoge. Jedno od njegovih iznenađenja bilo je i nedavno proglašenje veće skupine blaženika među kojima je najviše onih koji su u

Kini stradali u teško doba progonstva vjere sredinom ovog stoljeća. Među novim blaženicima je 120 Kineza koji su svoju vjeru posvjedočili žrtvujući vlastite živote. Na ovaj događaj burno su reagirale kineske vlasti koje su upravo tih dana proslavljale obljetnicu komunizma u njihovoj državi.

G. J. Chaminade

T. Reggio

C. I. Marmion

Mjesec dana ranije, 3. rujna, Papa je svečano proglasio pet novih blaženika među kojima najznačajnije mjesto zauzimaju dvojica papa koji su sazvali dva opća koncila u Vatikanu. **Papa Pio IX.** postao je papom 1846. godine. U tadašnjoj papinskoj državi provodio je mnoge reforme. Kasnije političke prilike i previranja u Europi dovele su do toga da se papina država svede praktički na današnje granice. Godine 1870. na svetkovinu Bezgrešnog začeća započeo je rad I. vatikanski sabor na kojem je trebala među ostalim biti proglašena i papina nepogrešivost kada službeno naučava ono što bitno spada na moral i vjeru Crkve. Ovaj sabor službeno nije ni bio završen.

Novi blaženik **Ivan XXIII.** Nazvan je "Dobrim" zbog svoje plemenite naravi i blaga

osmjeha. Kada je bio izabran za papu 28. listopada 1958. godine imao je 77 godina. Nitko nije ni slutio da će za samo nekoliko godina svoga pontifikata učiniti "velika djela" u Crkvi i za Crkvu. Ivan XXIII. bio je papa koji je Crkvi dao novo lice i pred nju postavio nove zadaće. On poslije samo nekoliko mjeseci svog pontifikata najavljuje da ima nakanu sazvati opći Koncil. Objavio je nekoliko enciklika među kojima su najznačajnije: "Mir na zemlji" i "Majka i učiteljica". Novi blaženik Ivan XXIII. dao je novi zamah ekumenskom pokretu unutar Katoličke crkve. Uspješno je posredovao u kubanskoj krizi kada je prijetilo izbijanje novog svjetskog rata. Ivan XXIII. preminuo je na duhovski ponedjeljak 3. lipnja 1963. godine.

S dvojicom papa blaženima su proglašeni benediktinski opat **Columba J. Marmion**, osnivač marionista, zatim **Guillaume Joseph Chaminade** te talijanski nadbiskup **Tommaso Reggio**.

J. Marnion pripada značajnim ličnostima s početka 20. st. Bio je irsko-francuskog porijekla, a rođen je 1858. u Dublinu. Dogmatiku je predavao u belgijskoj opatiji Mont-Cesar, a 1909. postao je opat u Maredousu. Utjecaj njegovih teoloških, liturgijskih i asketskih spisa raširio se ne samo u Belgiji, već i u Francuskoj, Irskoj i Engleskoj.

EUHARISTIJSKI KONGRESI

U većini biskupija u R. Hrvatskoj proteklih mjesec dana održani su euharistijski kongresi na kojima se okupilo više desetina tisuća vjernika. U ovoj rubrici donosimo samo najznačajnije vijesti sa tih značajnih događaja. Naš List je premali da bi na njegovim stranicama mogli donositi opširnije izvještaje o jubilejskim slavljinama koja su održana u Zadru, Voćinu, Rijeci i Zagrebu.

RIJEKA - Pod geslom "Zdravo Tijelo Isusovo od Djevice, porođeno" održan je 24. rujna euharistijski kongres Riječke nadbiskupije u perivoju Marijina svetišta na Trsatu. Svečano misno slavlje predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj **mons. Giulio Einaudi**, a prigodnu propovijed održao je **mons. dr. Mile Bogović**, gospičko-senjski biskup. Uz dvojicu nadbiskupa i trojicu biskupa na sv. misi bilo je sedemdesetak svećenika i mnoštvo vjernika Riječke nadbiskupije. Na početku misnog slavlja u ime domaćina sve okupljene pozdravio je **mons. Ivan Šporčić**, dijecezanski upravitelj Riječke nadbiskupije koji je ujedno pozvao sve okupljene da se pomole za nedavno preminulog riječkog nadbiskupa **mons. Antuna Tamaruta**.

ZADAR - Središnja proslava Velikog jubileja 2000. za svaku biskupiju je euharistijski kongres. Zadarska nadbiskupija svoj euharistijski kongres održala je u subotu 23. rujna u Zadru na povijesnom Forumu. Misno slavlje na kojem je bilo oko 10.000 vjernika predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj **mons. Giulio Einaudi**, a uz njega je bilo osam nadbiskupa i biskupa te gotovo svi redovnički i biskupijski svećenici nadbiskupije. Na ovom slavlju propovijedao je mjesni nadbiskup **mons. Ivan Pređa** koji je govorio o potrebi da Bog želi ući u svaku sredinu, svaku obitelj i svačije srce.

Na koncu euharistijskog slavlja krenula je procesija duga više kilometara u kojoj su se posebno isticali jubilejski barjaci župa Zadarske nadbiskupije.

POŽEGA - VOĆIN - Mlada Požeška biskupija je svoj euharistijski kongres održala u nedjelju 24. rujna u poznatom razrušenom Marijinom svetištu u Voćinu. Na ovo slavlje okupilo se oko 25.000 svjernika iz cijele biskupije. Euharistijski kongres otvoren je dan ranije svečanim bdjenjem koje je predvodio požeški biskup **mons. Antun Škvorčević**.

Vrhunac euharistijskog kongresa bilo je svečano misno slavlje na koje su se okupili svi rezidencijalni, pomoćni i umirovljeni biskupi zagrebačke metropolije. U svojoj nadahnutoj propovijedi požeški biskup **mons. dr. Antun Škvorčević** govori-

rio je o Euharistiji koja daje život i koja nas uči istinskim vrijednostima od kojih je najvrednija ljubav. Na ovom kongresu Požeška biskupija ujedno je proslavila 3. obljetnicu svoga osnutka.

ZAGREB - Na trgu ispred zagrebačke katedrale u nedjelju 1. listopada održan je euharistijski kongres Zagrebačke nadbiskupije. I pored prohladnog i kišnog vremena na ovo misno slavlje koje je predvodio Papin izaslanik češki kardinal **Miroslav Vlk** okupilo se oko 35.000 vjernika. Uz zagrebačkog nadbiskupa **mons. Josipa Bozanića**, u misnom slavlju sudjelovalo je desetak biskupa i veliki broj svećenika Zagrebačke nadbiskupije i redovnika. U propovijedi je kardinal **Vlk** podsjetio na važnost zajedništva čovjeka i Boga koje se najkonkretnije ostvaruje primanjem Euharistije. On je ujedno prenio pozdrave pape Ivana Pavla II. /IKA/

Poreč

PLENARNO ZASJEDANJE BISKUPSKE KONFERENCIJE HRVATSKE

U Poreču je od 19. do 21. rujna ove godine održano XXI. plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije. Zasjedanje HBK je održano u obnovljenoj dvorani Episkopija. Pored svih biskupa iz Hrvatske zasjedanju su prisustvovali nuncij u RH **Giulio Einaudi** i kao delegati svojih biskupskih konferencija **mons. Franjo Komarica** i **mons. Ivan Péntzes**. Zasjedanje HBK je imalo opširan program, a najznačajnije teme su bile: vjeronauk u školi, dokument o stalnom đakonatu i druge.

Za potpredsjednika HBK izabran je zadarski nadbiskup **mons. Ivan Pređa**, a za novog člana Stalnog vijeća **mons. Mile Bogović**.

Biskupi Hrvatske uputili su poruku javnosti u kojoj je upućen poziv na smirenje tenzija unutar zemlje.

Tri dana uoči održavanja zasjedanja HBK u Rovinju je proslavljena 1200. obljetnica dolaska sarkofaga sv. Eufemije. Na ovom slavlju bili su prisutni gotovo svi biskup HBK, a kao gost bio je prisutan i subotički biskup **mons. Ivan Péntzes**. /IKA/

Vatikan

JUBILEJ VATIKANSKIH DIPLOMATA

Apostolski nunciji su u bazilici sv. Petra u Rimu proslavili svoj jubilej. U tom slavlju nunciji su se ujedno podsjetili kako je ravno prije 500 godina prvi put otvorena nuncijatura u Veneciji. Na kraju slavlja nuncije je u posebnu audijenciju primio papa **Ivan Pavao II**.

Vatikan danas ima svoje diplomatske predstavnike u 171 zemlji. Papinu pozivu odazvali su se gotovo svi nunciji i njihov boravak u Vatikanu ujedno je iskorišten da se osobno susretnu sa državnim tajnikom Svete Stolice kardinalom **Angelom Sodanom**. /GK/

Split

NOVI NADBISKUP UVEDEN U SLUŽBU

U splitskoj konkatedrali sv. Petra u subotu 26. kolovoza svečano je uveden u službu novi splitsko-makarski nadbiskup **mons. dr. Marin Barišić**. Predsjedatelj slavlja bio je dosadašnji splitsko-makarski nadbiskup i metropolita **mons. Ante Jurić**.

Na početku misnog slavlja nadbiskup **Jurić** zahvalio je Bogu što mu je dao snage da upravlja ovom nadbiskupijom punih 12 godina. Predajući biskupski štap novom nadbiskupu **mons. Jurić** je rekao da biskupski štap nije prijetnja nego oslonac stadi i ujedno služi za obranu istog. Poslije čitanja Papine bule o imenovanju **mons. Barišića** novim splitsko-makarskim nadbiskupom

misno slavlje je predvodio novi nadpastir.

Na koncu misnog slavlja novom nadbiskupu čestitke su uputili predstavnici svih crkvenih redova i političke vlasti. Nadbiskup **Barišić** je u svojoj nastupnoj propovijedi naglasio da je program njegova djelovanja sam Isus Krist koji je Očev ljubljen Sin.

Nadbiskup **Barišić** je 107. pastir koji stoluje u prastaraj nadbiskupiji.

Na ovom jedinstvenom slavlju bilo je prisutno dvadesetak biskupa, mnoštvo redovnika, svećenika, vjernika te najviših predstavnika političkih vlasti. /GK/

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

ZNANSTVENI KUTAK

PROJEKT LJUDSKOG GENOMA

Revolucionarna vijest o gotovo završenom projektu "kartiranja" (mapping) i "čitanja" (sequencing) ljudskoga genoma koja je krajem lipnja obišla svijet, nagovijestila je početak uistinu novoga doba, 21. stoljeća, sa biologijom kao "Top-znanošću".

Kakve su posljedice ovih otkrića i što se zapravo dogodilo? Kakve se mogućnosti otvaraju i ima li mjesta strahovima? Niz je pitanja koje ova vijest izaziva u javnosti. Pokušat ćemo ovdje odgovoriti na neka od njih.

Sam projekt ljudskog genoma (PLJG) međunarodni je projekt, formalno započet 1990. godine i koordiniran od strane Ministarstva energetike i Nacionalnog instituta zdravlja SAD-a. Prvobitno je predviđeno da će projekt trajati 15 godina ali zbog brzog napretka tehnologije očekuje se njegovo potpuno dovršenje do 2003. god. Osnovni ciljevi projekta su:

Identifikacija (kartiranje) oko 100000 gena u ljudskoj DNA

Određivanje redoslijeda (sekvencioniranje) 3 biliona kemijskih baza koje sačinjavaju ljudsku DNA

Razvijanje bržih i efikasnijih metoda sekvencioniranja

Razvijanje dobrih metoda obrade dobivenih podataka

Definiranje etičkih, društvenih i pravnih implikacija projekta

Kao nadopunu ovom projektu znanstvenici usporedo rade i na nekoliko drugih organizama (bakteriji *Escherichia coli*, vinskoj mušici i laboratorijskom mišu).

U nekoliko sljedećih brojeva Zvonika objavit ćemo tekst o ovom projektu koji je objavljen u IKI (Informativna katolička agencija). Nakon toga će biti riječi o tome kakve su konkretne koristi i eventualne opasnosti proistekle iz rezultata ovoga projekta.

Mr. sc. Danijela Poljuha

Dragi čitatelji, ukoliko Vas zanima nešto vezano uz ovu problematiku, pošaljite pitanje na adresu uredništva a mi ćemo se potruditi odgovoriti vam što prije! Hvala!

15. listopada

SVETA TEREZIJA AVILSKA

(* 28. 03. 1515. + 14. 10. 1582.)

- posljednje (12.) dijete u roditelja ● nesuđena mučenica ● zaštitnica grada Subotice ●
- zaštitnica Španjolske ● pomoćnica za milost ● pomoćnica za dobru molitvu ● ljupka i dražesna ●
- teška srca stupila u samostan ● umalo je živu nisu pokopali ● gorljiva štovateljica svetoga Josipa ●
- srce katoličke reforme ● 18 godina osrednjosti i 22 godine najgorljivije revnosti ●
- vjerovala u snagu molitve ● u srcu nosila sva zbivanja u domovini, svijetu i Crkvi ● naučiteljica Crkve ●

Sveta Terezija Avilska se rodila kao dvanaesto dijete plemenitih roditelja u Španjolskoj u gradu Avili u istoimenoj pokrajini Stare Kastilje 28. ožujka 1515. godine. Bilo joj je sedam godina kad je žarko željela mučeništvom proslaviti Gospodina. Njezine su se dvije sestre udale, a Terezija se odazvala Božjem pozivu u duhovno zvanje. Od 14. do 18. svoje godine vrlo temperamentna Terezija je razmišljala o udaji. Voljela je ljepotu, ljupkost i bogatstvo. Dražesna Terezija je uvijek bila okružena kako muškim tako i ženskim društvom. Nitko kao ona nije znao

nasmijati i razveseliti. Gladna znanja, Terezija je izuzetno puno čitala. Prije njezine odluke da stupa u karmelićanski samostan nije bilo nikakvog razočaranja. Terezija se bojala da zbog svoje vesele naravi u svijetu neće uspjeti spasiti dušu. Izuzetno se teško odlučila za samostan: "Jedva mogu vjerovati da će moja bol i u smrti biti veća od one što sam je osjećala kad sam napuštala roditeljsku kuću. Činilo se da se u meni odvaja svaka pojedina kost." Previše je ozbiljno shvatila samostanski život. Stupila je u samostan u kojem je živjelo 120-180 časnih sestara. Jedna godina u samostanu bila je dosta, da se razboli. Shrvana teškom bolešću bila je obamrla. Da nije bilo njezinog oca Alonsa, valjda bi je živu pokopali. Za pomoć se obratila svetome Josipu. Na Josipov zagovor je ozdravila. Zato je postala njegova gorljiva štovateljica. Slijedilo je zatim 18 godina puke osrednjosti u njezinu životu, gotovo prema načelu - "Pazi da ne pretjeraš!" Onda je došlo jedno ružno viđenje.

Vidjela je svoje mjesto u paklu. Bilo joj je 40 godina. To je bilo dosta da se trgne iz osrednjosti i da svim žarom duše posegne za obnovom karmelskog načina života. Neumorno je 22 godine putovala diljem Španjolske ne bi li snaga reforme karmela zahvatila što više samostana. Iz njezinog nastojanja, da svoj život prilagodi evanđeoskim načelima, da se u svemu vodi Isusovom ljubavlju, razvio se obnovljeni karmelski red. Nije samo putovala. I pisala je: "Knjiga Gospodinovih smilovanja" - gdje je opisala Božje djelovanje u vlastitom životu. Djela: "Put savršenosti", "Stanovi ili grad duša", "Utemeljenja" predstavljaju vrhunce mistike. Pisala je lijepu mističnu liriku. Žrtvom, molitvama i dobrim djelima pratila je Tridentski sabor, bitku kod Lepanta, sve događaje u Španjolskoj, misijski rad u istom otkrivenoj Americi. Sveta Terezija se popela do vrhunaca katoličke obnove u XVI. stoljeću. Drugi dan poslije njezine smrti (15. listopada 1582.) stupio je na snagu i danas važeći Gregorijanski kalendar. Terezijina obnova nadahnjuje i danas. Samo u prvih sedam desetljeća 20. stoljeća objavljeno je 528 izdanja njezinih djela. Već četiri stoljeća nadahnjuje duhovni život Europe. Proglašena je naučiteljicom Crkve. Zovu je Doctora mystica. Zato je Bossuet s pravom o njoj zabilježio:

"Sama Terezija ima u mistici isto značenje kao Toma Akvinski u dogmatici."

Zaštitnica je Karmelićanskog reda. Karmelićani i karmelićanke je drže svojom majkom, pa je oslovljavaju kao Majka Terezija. Zaštitnica je grada Subotice i naše katedrale bazilike, Španjolske. Zaštitnica je i novoutemeljene hrvatske biskupije u Požegi. Njezin zagovor traže vjernici da od Boga zadobiju milost, a posebno je moćna zaštitnica onima kojima ne ide dobro molitva.

Njezine sestre karmelićanke osvojile su i Hrvatsku. Nakon jedinog samostana u Brezovici kod Zagreba karmelićanke su neko vrijeme imale samostan u Juršićima kraj Pule. Imaju samostan u Kloštar Ivaniću, zbog rata napustile su svoj samostan u Šarengradu na Dunavu. Eno ih sada u Remetama. Otvorile su novi samostan u Sarajevu. Tako cvate Terezijin red u Hrvatskoj. Neka tako bude i u Bosni i Hercegovini. Od nedavna opet žive karmelićanke i u Mađarskoj. Naša biskupija ima dvije karmelićanke i obje iz Sombora: jednu u Hrvatskoj; drugu u Mađarskoj.

Prema: Maria Kretner, *Helige um uns, Wien-Muenchen 1956, str. 311-312* i Josip Antolović, *Duhovni velikani, II. dio, Zagreb 1998, str. 400-403.*

U mjesecu listopadu slave imendan:

1. Terezija, Tereza, Zinka, Teza, Roman, 2. Angelina, Anđelka, Anđelko, Anđela, 3. Kandid, Maksimilijan, Gerhard, 4. Franjo, Franka, Edvina, Vranje, 5. Flavijan, Placid, Miodrag, 6. Bruno, Renato, Renata, Fides, Verica, Vjera, 8. Demetrije, Dmitar, Šimun, 9. Dionizije, Diniško, Dinko, Sara, 10. Franjo, Danijel, Danko, Dančo, Danijela, 11. Emilijan, Milan, 12. Serafin, Maksimilijan, Makso, Mikša, 13. Eduard, Edo, Fatima, Hugolin, Hugo, 14. Kalist, Divna, 15. Terezija, Tereza, Zinka, Teza, Zlata, Aranka, 16. Hedviga, Margareta, Biserka, 17. Ignacije, Vatroslav, 18. Luka, 19. Ivan, Izak, Pavao, Laura, 20. Vendelin, Irena, Miroslava, 21. Uršula, Orka, Zvezdan, 22. Marija, Korina, Dražen, 23. Ivan, Borislav, Borko, 24. Antun, Jaroslav, 25. Krizant, Darija, 26. Demetrije, Dmitar, Zvonko, 27. Sabina, Gordana, 28. Šimun, Šime, Juda, Tadej, Tadija, Siniša, 29. Narcis, Donat, Darko, Salvija, 30. Marcel, Marojko, German, 31. Alfonz, Vuk, Alfonza.

POSTOM KITITI SVE POSLOVE...

Prema svjedocima, o. Gerard je bio veliki pokornik čija se pokora posebno pokazivala kroz post i nemrs. Netko ga je zbog toga nazvao "Svecem iz Tebaide", zato što praktički jede samo biljnu hranu, ne pije ni vino ni kavu, spava na golim daskama a slaba je zdravlja i mnogo djeluje za spas duša. Zabrinuti su bili zbog toga za njegovo zdravlje. Istina je da on živi pokornički ali pokora, post, nadilaze značenje "Tebaitizma".

Sjećam se u ovom kontekstu moga profesora na fakultetu crkvene povijesti, na Gregorijani, kad nam je govorio o značenju posta pustinjaka u Tebaidi. Smisao posta je bio "isušiti sve humore u tijelu", kako bi se pobijedile posebno nečiste napasti. Kad nam je protumačio smisao posta te vrste kod pustinjaka iz prvih kršćanskih stoljeća, dodao je ne bez ironije: "Ako poslije ovog oblika askeze nisu uspjeli pobijediti napasti, onda su tvrdili da su zasigurno napasti dolazile od đavla."

Za oca Gerarda pokora, post, imaju više značenja: značenje vjernosti pravilu onako kako su u konkretnom obliku pokoru i post tumačile konstitucije karmelskoga reda u njegovo vrijeme. Osim toga, prihvaćajući smjernice svoga reda u pogledu pokore i posta on je značenje posta i nemrsa uklopio u sistem učenja sv. Ivana od Križa kako bi se odcijepio od svega što nije Bog, ljubio Boga svim snagama uma i srca podlažući svoje tijelo da se sažeže iz ljubavi prema Bogu. Ovakvo značenje pokore i posta on izričito spominje u sljedećim zapisima: "Dok se drži pokora, sigurna je duhovna ljepota kao oračeva zemlja dok se obrađuje; inače se trnje pokazuje" (Bld 356). Pokora također pridonosi kršćanskom iskustvu i susreta Krista u ljubavi. Piše: "Tijelo mi mora šutjeti kako bi Isusa kolačem pokore hranio" (Razg. s Isusom, 78). "Molitvom i postom kititi sve poslove da Isusu sve bude milo" (Razg. s Isusom i Majkom, 11). Post također

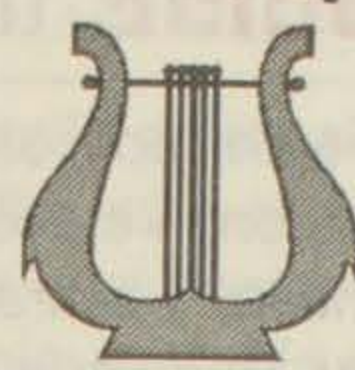
pridonosi djevičanstvu jer: "Glad je prijateljica djevičanstva, uči sv. Ambrozije" (Razg. s Isusom i Majkom, 12). "Po Isusovom nauku Sotona se može istjerati molitvom i postom" (Razg. s Isusom i Majkom, 11). Uz nabrojena značenja pokore i posta, ta ista praksa ima i eklezijalno značenje, tj. značenje zadovoljštine za grijehe ljudi. On želi "patiti za Hitlera i Staljina samo neka pomanjkaju Vas uvrede i većma nestane svakog zločina" (Bim, 133). Gerard želi: "Pjevati na vočki križa da stigne do slavnog uskrsnuća i da po križu bude kao plodna voćka za druge duše" (Bim, 68).

Pokora i post dakle za Gerarda imaju više značenja: značenje za odcjepljenje od svega što nije Bog, u cilju kušanja Isusove blizine, za rast u čistoći i djevičanstvu, kao zadovoljština za grijehe prisutne u konkretnom zlu u njegovo doba vezanom uz dva čovjeka zbog kojih su pobijeni milijuni ljudi. Post ima za cilj spriječiti đavlove zamke kako bi imao manje uspjeha u napastovanju ljudi.

(nastavlja se)

Priredio o. Ante Stantić

Uređuje: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
POETSKI
KULIAK

DRAGUTIN DOMJANIĆ - rođen je 12. rujna 1875. u Krčima, u Hrvatskoj. Pučku školu, gimnaziju i studij prava završio je u Zagrebu. Aktivno je djelovao u Društvu hrvatskih pisaca i bio predsjednik hrvatskog centra PEN kluba. Umro je 7. lipnja 1933. u Zagrebu.

Za života objavljene su mu ove zbirke pjesama: *Pjesme, Izabrane pjesme, Kipci i popevke, V suncu i senci*. Nakon smrti objavljena mu je i zbirka *Po dragom kraju*.

PRI KAMENITIH VRATI

Z oltara v črnu noć
Do luči luč trepeće,
Molitvah vrućih žar
Gori iz vsake sveće.

I moja naj se sad
Molitva tiha zdiže,
Kad nebo čuje me
I kad nam vsim je bliže.

Tam drage oči su,
Kaj mrak nigdar ne zmuti,
Tam dobro srce je,
Kaj vsaku žalost čuti!

O, drage oči, vi,
Poglećte me v toj noći
I svetla dajte mi
Vu tugi kak v slepoći.

O dobro srce, ti,
Poslušaj me z višine,
Kak teško mi je tak,
Kad duša moja gine.

I će tak mora bit,
Če vraćta ni tim bolim.
Daj meni mira bar,
To, samo to, ja molim.

Dragutin Domjanić

ISUS KRIST - 2000 GODINA POSLIJE (III)

Nakon brojnih znanstvenih povijesnokritičkih istraživanja koja su rastresla mnoga ustaljena i statična shvaćanja pojedinih evanđelja, moglo bi se - makar i u kratkim crtama - postaviti neke važne spoznaje o Isusu. Ponajprije valjalo bi reći da je Isus iskočio iz uobičajenosti ljudske svakidašnjice svojom jedinstvenom osobom i djelom koje mu krče put u područje neponovljive jednokratnosti. Vrlo često se u teološkim knjigama s pravom ističe njegova veličanstvena poruka, ali se pritom zaboravlja njegova osoba bez koje bi poruka bila doista neuvjerljiva. Zaboravljajući njegovu povijesnu osobu, padamo u veliku napast da od Isusa napravimo teoriju, ideologiju, ili neki apstraktni princip etičkog ili nekog drugoga ponašanja, koji ne bi imao nikakva uporišta u životu. Tako bi stvorena ideologija u prezasićenosti ovoga vremena različitim ideologijama mogla postati nepremostivom preprekom u spoznaji onoga bitnoga što Isus jest. Zato je uvijek iznova potrebno ukazivati na Isusovu osobu i na Isusov život koji su nerazdvojno vezani uz njegovu poruku. Biblijska su istraživanja razbistrila spoznaju da danas nema Isusova nauka bez njegove osobe, jer njegov nauk vodi njegovoj osobi i njegova osoba opravdava njegov nauk. Ako je Isus i bio - svjesno ili nesvjesno - stavljen na razinu ideologije, onda bi ga trebalo ponovno neodložno "dezideologizirati" u našim povijedima, a osobito u našim razmišljanjima. Znanstvena istraživanja uvijek iznova ukazuju kako je Isus kao pojava vrlo konkretan, opipljiv, osoban, zapravo ono što se danas u istraživanju naziva povijesnim Isusom. Nije to zacijelo povijesni Isus samo u historijskim okvirima svoga vremena kao činjenična datost nego jednako tako i Isus kao povijesni život koji ima svoje konkretne obrise u vlastitoj osobi i vlastitom povijesnom trajanju, te osobito u sasvim konkretnom povijesnom djelovanju.

I upravo na ovoj točki dolazimo do onoga što se čini osobito važnim istaknuti u poimanju Isusa 2000 godina poslije. Istina je da se Isusa može promatrati i odozgor kao Mesiju, kao Sina Božjega, kao osobu presvetoga Trojstva, ali je činjenica da biblijska izvješća o Isusu govore odozdo kao o povijesnom čovjeku s konkretnim činima i vrlo konkretnim zahtjevima koji je susretao sasvim konkretne ljude. Zato bi bilo potrebno i u ovom vremenu ponovno posvijestiti Isusove povijesne i duhovne korijene: on se povijesno-religijski naslanja i štoviše izrasta iz dubina starozavjetne duhovne baštine, on pripada određenom narodu i određenim predajama i služi se određenim religijsko-duhovnim kategorijama. Za njegovu osobu važna je činjenica uskrsnuća, ali nije ništa manje važan ni njegov život do smrti na križu. Povijesni Isus, bez obzira kako do njega teško dolazili zbog uskrsnoga vela kojim je omotan, ostaje trajnom zadaćom bibličarima i teolozima koji će željeti dokučiti svekoliku poruku Isusove osobe i djela.

Stoga mnoge knjige, koje su napisane o Isusu u povodu 2000 godina od njegova ulaska u povijest u liku čovjeka, katkada i prenaglašeno tragaju za njegovom povijesnom osobom, za njegovim povijesnim činima i za njegovim povijesnim riječima. Koliko god to bilo neophodno, čini se da je posrijedi zapravo snažna reakcija na pretjerano i jednostrano isticanje značenja Isusova uskrsnuća od strane pojedinih bibličara koji su se pri tome dakako pozivali na poznati Pavlov izričaj da ako Krist ne bi bio doista uskrsnuo, onda bi bila uzaludna naša vjera (1 Kor 14,17) (R. Bultmann). No u krajnjem slučaju još uvijek ostaje otvoreno pitanje koliko je zaista moguće, na temelju postojećih izvora i s metodama kojima raspolažemo, doći do valjanih i pouzdanih rezultata o onome što je stvarno sezalo do Isusa kao njegova povijesna stvarnost. Pokušaj poznatih bibličara i teolo-

ga u Americi okupljenih oko tzv. Jesus-Seminar gdje se na temelju "glasovanja" i "demokratskog izjašnjavanja" utvrđuju Isusovi stvarni čini i Isusove stvarne riječi može nedvojbeno biti simpatičan pokušaj vraćanja povijesnom Isusu, ali zacijelo nije pouzdan put kojim bi se moglo u potpunoj sigurnosti doći do ogoljeloga povijesnoga Isusa (npr. J. D. Crossan). Ali i kad bi to bilo u potpunosti moguće, zar bi trebalo zanemariti i onaj drugi jednako tako važan pol Isusove stvarnosti - njegovo uskrsnuće?

Zbog tog razloga bi na kraju razdoblja 2000 godina od Isusova rođenja ponovno trebalo uzeti na znanje činjenicu kako je u potpunosti nemoguće razdvojiti povijesnoga Isusa od Krista vjere i kako je opasno pretjerano isticati jedan stup Isusove stvarnosti na račun drugoga, jer ta dva potporna kao pouzdan temelj drže cjelovitu stvarnost Isusa Krista (J. Gnilka). To ne znači da ne bi trebalo tragati za onim povijesnim na Isusovu liku i djelu, ali je takvo traganje nužno potkrijepiti sviješću kako je Isus jedinstvena stvarnost koju je nemoguće u potpunosti rekonstruirati, a da se u biti ne uništi.

Nakon toliko godina Isusove djelatne nazočnosti u ljudskoj povijesti i nakon brojnih istraživanja, postalo je jasnije da Isus ipak nije nastavak starozavjetnog Božjeg djelovanja jer postoji važan teološki lom između Staroga i Novoga zavjeta. Shvaćajući taj lom, može se bolje dokučiti Isusova posebnost, ali i posebnost Božjeg djelovanja u Isusu. U čemu bi bila novina koju uočavamo u Isusa a koju ne susrećemo u starozavjetnih proroka? U SZ Bog je također djelovao i to učinkovito u povijesti, u prirodi, ali također u ljudima i preko ljudi. No to je Božje djelovanje bilo izvana - preko Zakona i Saveza, a i sam je narod shvaćao svoj odnos spram Boga, ali i međusobno, na izvanjski način. Uzmimo kao zgodan primjer brojne propise o čistoći, ishrani, prinošenju žrtava, svećeničkom odijelu, pa ćemo odmah uočiti kakav je to bio odnos. Bio je to vrlo često odnos bez neke posebne dubine, zapravo odnos kojemu je nedostajalo srce. S Isusom Bog je ušao u ljudski život i u ljudsku povijest odozdola, u čovjeka, i progovorio je čovjeku njegovim jezikom, i gledao je čovjeka njegovim očima, susretao ga u čovjekovim nevoljama i pomagao u okvirima čovjekova bivstvovanja. On nije rješavao čovjekovu situaciju odozgora, iz nebeskih visina posebnim odredbama i dekretima, kao što to čine drugi moćnici, nego je ušao u dubine ljudskoga života i povijesnoga čovjekova zla i čovjeku pomogao konkretno nositi svekoliki teret života. Zbog toga je opravdano govoriti o Bogu koji je u Isusu postao do krajnosti solidaran s ljudima, jer suosjeća s ljudima i spremno dijeli ljudsku sudbinu (Fil 2,5-11).

Ta se solidarnost očitovala u Isusovu druženju s ljudima gdje je za vrijeme objeda bio usred onih kojima je bio i došao. U današnjem istraživanju Isusova života i djelovanja osobita se pozornost posvećuje upravo toj činjenici, jer ona očituje na najbolji način onaj načelni stav o Isusovu pomaganju čovjeku iz čovjekove situacije. U tim susretima Isus nije postavljao pitanje o vanjskim odredbama, bilo s obzirom na hranu, bilo s obzirom na čistoću, nego je njegov stav bio određen osobnom otvorenosti i usmjerenosti na ono bitno, na ono nutarnje, na središte čovjekove osobe. Posve je povijesno izvjesno kako je Isus bio otvoren spram svih koji su mu dolazili ili kojima je on prilazio. Za razliku od qumranske sekte koja se odvajala od ljudi smatrajući ih grešnima, Isus je išao ljudima i nastojao im pomoći - i tako ih konkretnom dobrotom i ljubavlju mijenjao. Očito je bio posrijedi važan životni stav koji je dijelo Qumran i Kafarnaum. Stanovnici Qumrana išli su za razdvajanjem i shvaćanjem života kao ograđenoga prostora koji je trebalo samo čuvati, a Isus je ishodio od života onakvoga kakav on jest i svojom osobom i svojim duhom pokušavao promijeniti čovjeka i njegovo stanje. Tako je već u povijesnim okvirima njegovo djelovanje bilo spasiteljsko.

(nastavlja se)

Božo Lujčić, ofm

OSJEĆAJ VJERE U BOŽJEM NARODU

"Sveti Božji narod sudjeluje i u Kristovoj proročkoj zadaći, šireći posvuda živo svjedočanstvo o Njemu, osobito živom vjerom i ljubavlju, i prikazujući Bogu hvalbenu žrtvu, koja je plod usana što ispovijedaju Njegovo ime" (LG 12,1).

"Osjećaj vjere" obuhvaća cijelog čovjeka, njegov razum i volju te predstavlja duhovnu intuiciju u sadržaj vjere i spremnost na svjedočko življenje vjere. To je subjektivno poniranje u objektivni sadržaj Božje objave. Osjećaj vjere u čovjeku ulijeva i održava ispravnim sam Duh Sveti kojega vjernici dobivaju na krštenju. To je nadnaravna sposobnost cijele Crkve koja ide napredujućem usavršavanju. Osjećaj vjere dobivaju svi koji tijelom i srcem pripadaju Božjem narodu u mjeri svoje svijesti kršćanskog zajedništva i suradnjom s darovima Duha Svetoga koji neprestano vodi kršćanina u svu istinu. Glavne misli ovog odlomka mogu se ovako postaviti:

- Božji narod, nosilac Isusove proročke zadaće
- nezabludivost Crkve u vjerovanju i vjerskom naučavanju
- snagom Duha istine Crkva dublje istražuje i potpunije primjenjuje vjeru.

Božji narod, nosilac Kristove proročke zadaće

Prema Bibliji, proroci nisu prvenstveno oni koji otkrivaju budućnost. Proroci Božjem narodu tumače Božju poruku i primjenjuju je na različite prilike života Božjega naroda. Proroci čitaju znakove vremena, svojim riječima i gestama povezuju Boga s njegovim stvorom u jedinstvenosti sadašnjeg trenutka. Proroci kritiziraju glumljeni moral u narodu, pročišćuju vjeru naroda, najavljujući novi savez i mesijanska vremena.

U Isusovu djelovanju, kako nam opisuju Evanđelja, razabiru se mnoge crte proroka. Isus je dopuštao da ga oduševljeno mnoštvo naziva prorokom, da u njemu naslute Proroka kojega je najavio Mojsije. Pozivom na obraćenje radi kraljevstva Božjeg, koje je blizu, i vjeru u Evanđelje, Isus je autentični prorok na crti starozavjetnih proroka. Crkva koja se osjeća pozvanom da u Isusovo ime poziva na obraćenje i da naviješta Radosnu vijest spasenja, nastavlja Isusovo proročko poslanje.

Crkva je zajednica Novoga saveza u koju je Bog izlio duh razumijevanja i prihvaćanja njegove riječi. Proročka zadaća novozavjetne kršćanske zajednice sastoji se u razumijevanju, prihvaćanju i svjedočkom naviještanju Božje riječi.

Sabor uči da Crkva svoju proročku zadaću ostvaruje širenjem svjedočanstva o Kristu, živom vjerom i ljubavlju. U poglavlju o ulozi laika u Crkvi čitamo: "*Krist, veliki prorok koji je svjedočanstvom života i snagom riječi proglasio Očevo Kraljevstvo, ispunja svoju proročku službu sve do punog očitovanja svoje slave, ne samo po hijerarhiji, koja uči u njegovo ime i po njegovoj vlasti, nego i po laicima, koje za to čini svojim svjedocima i poučava ih osjećajem vjere i milošću riječi (usp. Dj 2,17-18; Otk 19,10), da snaga Evanđelja svijetli u svagdašnjem, obiteljskom i društvenom životu*" (LG br. 35,1). Tu se dakle ističe svjedočko obilježje Crkve kao proročke zajednice u kojoj su svi pozvani da Kristovom porukom i njegovim djelom prožimaju svijet u kojemu žive. Stoga je najveći izazov Crkvi u vremenu u kojemu živimo, da vrati povjerenje širokih slojeva naroda u svoje propovijedanje Evanđelja i u socijalni nauk Crkve. Socijalni vid kršćanske

poruke Evanđelja ne smije se omalovažavati.

Crkva treba osmišljavati i tražiti putove moralne obnove. Crkva u središte svog djelovanja i brige za spas ljudi, treba osmisliti svoje djelovanje, kako da preko moralne kvalitete svojih članova unese evanđeoske vrednote u društvenu situaciju. Crkva nije samo pravno uređena zajednica koja bi se brinula za svoj vlastiti opstanak. Crkva je živa otajstvena zajednica za koju se brine Bog. Bit njezina proročkog ostvarenja je u religioznom, navjestiteljskom i svjedočkom poslanju što ga izvršava prema ljudskim osobama i prema ljudskoj zajednici u kojoj živi. Da bi Crkva mogla što bolje i vjernije izvršavati svoje poslanje u neposrednoj društvenoj sredini, potrebno je da odgaja svoje članove za dijalog, suodgovornost i solidarnost, baš u toj i takvoj sredini kojoj to nedostaje. Proročko poslanje Crkve od izuzetne je vrijednosti u ovim našim prostorima zahvaćenim duhovnom letargijom, rezignacijom i bez perspektive za budućnost, osobito mladih i obitelji. Crkvena zajednica i pojedini vjernici moraju se unutar civilnog društva pojaviti kao mjesto proročkog nadahnuća i motivacije za solidarnost i uzajamnost svih kršćanskih zajednica u prostoru u kojemu živi. Potrebno je u crkvenom djelovanju posvetiti više nastojanja u odgoju za otvorenu duhovnost, sposobnu za dijalog, za razumijevanje socijalnih problema koji tište svakog čovjeka, kao neodvojivog dijela kršćanskog proročkog naviještanja i svjedočenja Evanđelja. To su gorući problemi koji tište sve kršćanske zajednice, vjerujuće i nevjerujuće na ovim našim prostorima. Crkva ne smije čekati da netko "drugi" prvi digne svoj proročki glas. Ona uvijek treba biti proročki glas u sredini i društvu općenito u kojemu živi i djeluje.

Mato Miloš, OCD

Blažena Djevica Marija je krunici podarila takvo djelovanje da ne postoji ni jedan materijalni, duhovni, nacionalni ili međunarodni problem koji se putem nje i naše žrtve ne bi mogao riješiti.

s. Lucija iz Fatime

Presveta Djevica redovito se ukazivala s krunicom u ruci i tražila da je molimo, želimo li se izbaviti od zala u kojima se svijet nalazi.

bl. Alojzije kardinal Stepinac

**Uključimo se u
LISTOPADSKU POBOŽNOST
u svojim župama
i S KRUNICOM U RUCI
izmolimo ljepšu i sretniju budućnost
svima koji žive u našoj zemlji!**

POVEZANOST S RIMSKOM CRKVOM

Već kada je proglašen prvi jubilej moglo se postaviti pitanje zašto je on vezan uz rimsku Crkvu ili, još tješnje, uz rimskog prvosvećenika. Iz cjelokupne crkvene predaje a onda i teološke misli, katolicima je jasno da rimski biskup predsjedava cijeloj Crkvi u zajedništvu ljubavi ne kao prvi među jednakima nego kao veliki svećenik, Petrov nasljednik i nositelj onih obećanja i one sigurnosti pa onda i službe i milosti koje je Bog povjerio Petru (Mt 16,16). Dakle, rimska Crkva uživa prednost pred ostalim mjesnim Crkvama utoliko, ukoliko je ona mjesto u kojem predsjedava Petar, a Petar je u prednosti pred ostalima utoliko, ukoliko se na njemu ispunja Isusovo obećanje o Crkvi koju povjerava njemu (ključevi Kraljevstva nebeskoga). Zato se sva crkvena tradicija okrenula prema rimskom biskupu kao Petrovom nasljedniku i sigurnost jedinstva vidi u povezanosti s apostolskim prvakom. Uloga koju apostolski prvak ima ponajprije je u činjenici da je on učitelj istine i znak jedinstva. Iz dokumenata staroga vijeka i sve do današnjih dana imamo dokaza da su se u vrlo spornim pitanjima kršćanske Crkve obraćale upravo predstojniku rimske Crkve za donošenje konačnog suda u prijepornim pitanjima vjere i morala. Ta je služba i sakramentalna, jer je izvor spasenja u Crkvi Isus Krist, koji se daruje po sakramentima. Sama Crkva kojoj predsjedava Petar je sakrament i znak spasenja. Zato je i disciplina sakramenata rimske Crkve bila uvijek učiteljicom i izvorom nadahnuća i prakse mnogim drugim Crkvama. Konačno, Crkva jest mistično tijelo Kristovo, jest živi organizam, čija je duša sam Duh Sveti. No, ipak, Crkva je i vidljiva zajednica vjernika, a upravo njih vodi izabrani i postavljeni Petrov nasljednik kao biskup Rima i samim tim prvi biskup i u časti i u službi, i u vrhovnoj vlasti u cijeloj Crkvi. Ta služba nije, dakle, nikako suverenitet u Crkvi a pogotovo ne gospodarenje Crkvom, nego milosni dar sigurnosti da Crkva kroz sva stoljeća može ostati jedna, sveta, katolička i apostolska unatoč osobnim slabostima pojedinog velikog svećenika. Služba poveznika nikada nije upitna, a život i ponašanje pojedinoga nositelja te službe može biti podvrgnut i sudu i prosudbi povijesti i istine. Ono što tu službu čini nedodirljivom je Božja garancija po kojoj se Bog zauzima da kada se radi isključivo o stvarima vjere i morala koji obvezuju u savjeti, on ne dopušta da to bude neistinito ili lažno. Zato katolici u tim slučajevima pobožno vjeruju u Papinu nepogrešivost, ali ne u njegovu osobnu nepogrešivost nego u nepogrešivost njegove službe koja ne može zavesti Božji narod.

Iz te činjenice proizlazi sve naše štovanje i poštovanje te uzvišene i nimalo lagane službe. Biti rimski biskup je odgovornost tolikih razmjera da se jedva koja ljudska odgovornost može mjeriti s njome. S druge strane, područje poslanja rimskoga biskupa je cijeli svijet i stoga je ta služba nadljudski teška. I konačno, vrlo je teško običnom čovjeku nositi taj teret odgovornosti i taj zadatak pastora na cijelome svijetu ako ne bi bio stalno u središtu molitve cijele Crkve za milost pomoći u vršenju tako odgovorne službe.

Sada, u jubilarnoj godini, jedan od uvjeta potpunog oprosta koji je svima poznat jest upravo moliti na nakanu sv. Oca. Što to znači? Ništa drugo nego sebi posvijestiti i priznati ulogu Petrovog nasljednika u trostrukoj službi izgrađivanja i jedinstva Crkve. I drugo, biti sudionikom njegove odgovornosti i njegovog poslanja te od Boga moliti milost da ljubaviju i molitvom kršćana ta služba bude što više Bogom blagoslovljena. Zato je za katolike znakovito, uostalom kao i za ostale kršćane, da za glavara svoje Crkve koji obnaša službu prvoga pastira, u svakom liturgijskom činu poimenice spominju u molitvi. Sveta godina je dakle prigoda da obnovimo našu vjernost i ljubav "Petru naših dana" i njegovoj službi i da mu svojim molitvama pomognemo u njegovoj odgovornoj zadaći kako bi njegov rad i život zasjali u Božjoj milosti do te mjere da mogu biti uistinu temelj jedinstva i znak ljubavi.

A. K.

NEKA SVEUČILIŠTA POSTANU

U Rimu je 9. i 10. rujna održana središnja svečanost Jubileja sveučilišnih djelatnika koji se cijeli tjedan dana ranije održavao pod geslom "Sveučilište za novi humanizam". Na proslavi, prvoj takve vrste u povijesti, sudjelovali su rektori, dekani, studenti, kapelani i animatori sveučilišnog pastora iz gotovo 100 zemalja. Tim je povodom održano čak 59 znanstvenih simpozija, od kojih većina u Italiji, na kojima su uz katolike sudjelovali i predstavnici ostalih kršćanskih vjeroispovijesti i religija. Na simpozijima su obrađivana "goruća" pitanja suvremene kulture poput ljudske osobe, biologije, čovjekova grada, društva i gospodarstva, vizije znanosti i tehnologije, književnih i dramskih umjetnosti. Slavlja Jubileja započela su 3. i 4. rujna u Jeruzalemu.

Više od 7.000 sudionika Jubileja sveučilišta okupilo se u subotu 9. rujna na audijenciji sa Svetim Ocem. U tijeku susreta predstavljeno je šest izlaganja, dva prije dolaska Svetoga Oca te četiri u njegovoj nazočnosti, u kojima su sažeti radovi tih 59 simpozija. Jedno od izlaganja, sažetak radova 15 simpozija posvećenih temi "Vizija znanosti, otkrića, tehnologije i promjene", održao je hrvatski veleposlanik pri Svetoj Stolici **prof. dr. Marijan Šunjić**.

U svome obraćanju predstavnicima sveučilišta Papa je istaknuo kako bi svatko mogao sa starim filozofom reći: tražim čovjeka. "Među tolikim odgovorima na to temeljno traženje, vi ste prihvatili Kristov odgovor koji proizlazi iz njegovih riječi, no još više odsijeva s njegova lica: Ecce homo: evo čovjeka! (Iv 19,5). Pilat, pokazujući razbješnelom mnoštvu izmučeno Kristovo lice, nije mogao ni zamisliti da je, u stanovitom smislu, time postao glasom objave. I ne znajući, svijetu je pokazao onoga u kojem svaki čovjek može prepoznati svoj izvor i od kojeg se svaki čovjek može nadati spasenju", rekao je Papa. Isti taj lik papa Wojtyła, već od svoje prve enciklike, želi "doviknuti" svijetu, a ova jubilejska godina "utisnuti" u umove i srca.

Kultura mora biti po mjeri ljudske osobe, ne podliježući napastima znanja podvrgnutog pragmatizmu ili raspršenog u bezbrojne tokove učenosti i stoga nesposobnog dati smisao životu. Ističući to Papa je rekao kako kultura bez istine nije jamstvo već naprotiv opasnost za slobodu. Ukorijenjen u perspektivi istine kršćanski humanizam prije svega podrazumijeva otvaranje nadnaravnog. Mora ipak biti jasno, pojasnio je Papa, "da ta vertikalna dimenzija ne uključuje nikakvo zatvaranje u same sebe već se naprotiv po svojoj naravi otvara dimenziji stvorenoga".

Djelujte tako, poručio je Papa sudionicima Jubileja, da sveučilišta postanu "radionice kulture" u kojima će teologija, filozofija, humanističke i prirodne znanosti uspostaviti konstruktivni dijalog, promatrajući moralnu normu kao nutarnji zahtjev istraživanja i uvjet njegove pune vrijednosti u pristupu istini.

Sveti je Otac, među ostalim, istaknuo i nužnost nastojanja oko očuvanja istinskoga smisla demokracije, izvorne tekovine kulture. Po tome se pitanju, istaknuo je Papa, javljaju brojne zabrinutosti kada se demokracija svodi na čisto proceduralni čin, ili se misli da je volja većine u potpunosti dostatna za određivanje moralne prihvatljivosti nekoga zakona.

Na završetku svoga govora Papa je uputio poziv predstavnicima sveučilišta iz cijeloga svijeta: "Crkva, koja je kroz povijest odigrala glavnu ulogu u nastanku samih

u Rimu, 9. i 10. rujna 2000.

"RADIONICE KULTURE"

sveučilišta, nastavlja u njih gledati s dubokom naklonošću. Od vas se očekuje odlučujući prinos da ta ustanova uđe u novo tisućljeće novo otkrivajući samu sebe u punini kao mjesto u kojem se na stručni način razvija otvorenost znanju, ljubav prema istini i zanimanje za čovjekovu budućnost."

Poruku vjere Jubileja uputio je u svome pozdravnom govoru Svetome Ocu na završnome euharistijskom slavlju na Trgu Sv. Petra u Vatikanu u nedjelju 10. rujna predstojnik Kongregacije za katolički odgoj nadbiskup Zenon Grocholewski. "Vjera u Krista, kada se stvarno živi, po svojoj naravi zahvaća cijelu osobu, u njezinoj životnoj i djelatnoj cjelovitosti. Želimo dakle, zahvaljujući ovome jubilejskom slavlju, osnažiti našu vjeru da po njoj obogatimo znanstveno istraživanje i proučavanje. Svjesni smo da, tražeći istinu na različitim područjima ljudskih spoznaja, možemo i moramo poboljšati kvalitetu ljudskoga života. Sudjelovanje u ovome Jubileju i promišljanja koja iz njega proistječu pridonijela su tome da postanemo još svjesniji da je, među svim istinama, Kristova istina jedina koja oslobađa i daje puni smisao ljudskom životu i istraživanju", rekao je nadbiskup Grocholewski.

Papa je u svojoj propovijedi tumačio čitanje evanđelja te nedjelje, izvješće o Isusovu ozdravljenju gluhog mucavca, podsjetivši da Krist otvara čovjeka spoznaji Boga i samoga sebe te da taj primjer, za one koji djeluju na području istraživanja i proučavanja, predstavlja poziv da otvore duh istini koja oslobađa. Kada čovjek nije duhovno "gluh i nijem", rekao je Papa, svako razmišljanje, znanje i iskustvo daju mu također odraz Stvoritelja i u njemu pobuđuje želju za njim, koja je često skrivena i možda potisnuta, no neuništiva.

Vaš poziv znanstvenika i profesora, koji ste otvorili srca Kristu, nastavio je Papa, jest da živite i učinkovito svjedočite taj odnos između pojedinih grana znanosti i najuzvišenije spoznaje Boga koja se u određenome smislu podudara s njim, s njegovom utjelovljenom Riječi i Duhom istine koji je on darovao.

Sveti je Otac također rekao kako, pred izazovima novoga humanizma koji mora biti istinski i cjelovit, sveučilište treba osobe pozorne na riječ jedinoga Učitelja; treba kvalificirane stručnjake i vjerdostojne svjedoke Krista.

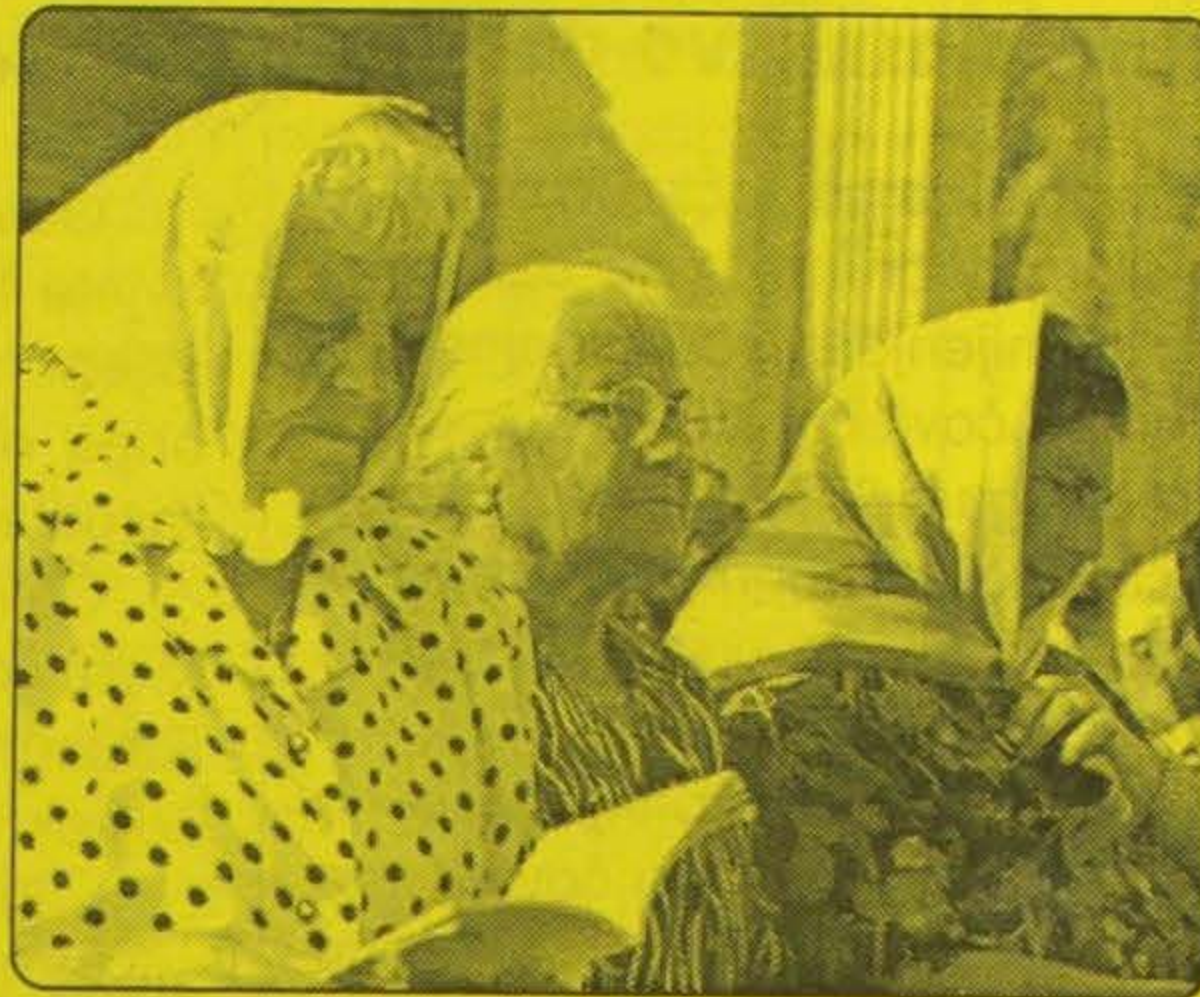
Papa je na kraju rekao: "Predragi profesori i studenti, ovo je vaš poziv: učiniti od sveučilišta sredinu u kojoj se njeguje znanje i mjesto u kojem osoba otkriva planove, znanje i poticaj na stručno služenje društvu."

Na završetku mise Papa je izaslanstvu atenskog sveučilišta predao veličanstveni mozaik-ikonu Marije, Sedes Sapientiae, rad isusovca o. Marka Ivana Rupnika, koja će nakon Atene "hodočastiti" svim biskupijama u kojima se nalaze sveučilišna sjedišta. Primopredaju ikone pratila je pjesma zbora od 400 studenata koji je izveo skladbu "Ave Maria". (ika-sa)

U Rimu proslavljen Jubilej starijih osoba

PAPA U DRUŠTVU 40.000 "VRŠNJAKA"

"Crkva vas treba! No, treba vas i građansko društvo", poziv koji je uputio mladima na ovogodišnjoj proslavi Svjetskog dana mladeži u Rimu Papa je ponovio i svojim "vršnjacima", starijim osobama, na proslavi Jubileja starijih osoba u nedjelju 17. rujna. Četrdeset tisuća starijih ljudi uglavnom iz Italije no i iz ostalih zemalja okupilo se na Trgu sv. Petra u Vatikanu da čuju poruku "staroga Pape", koji kao i oni poznaje vrijednost trpljenja, no još više zna braniti dostojanstvo onih koje društvo često odbacuje kao beskorisni teret.

razini, koja ne smije biti zaboravljena.

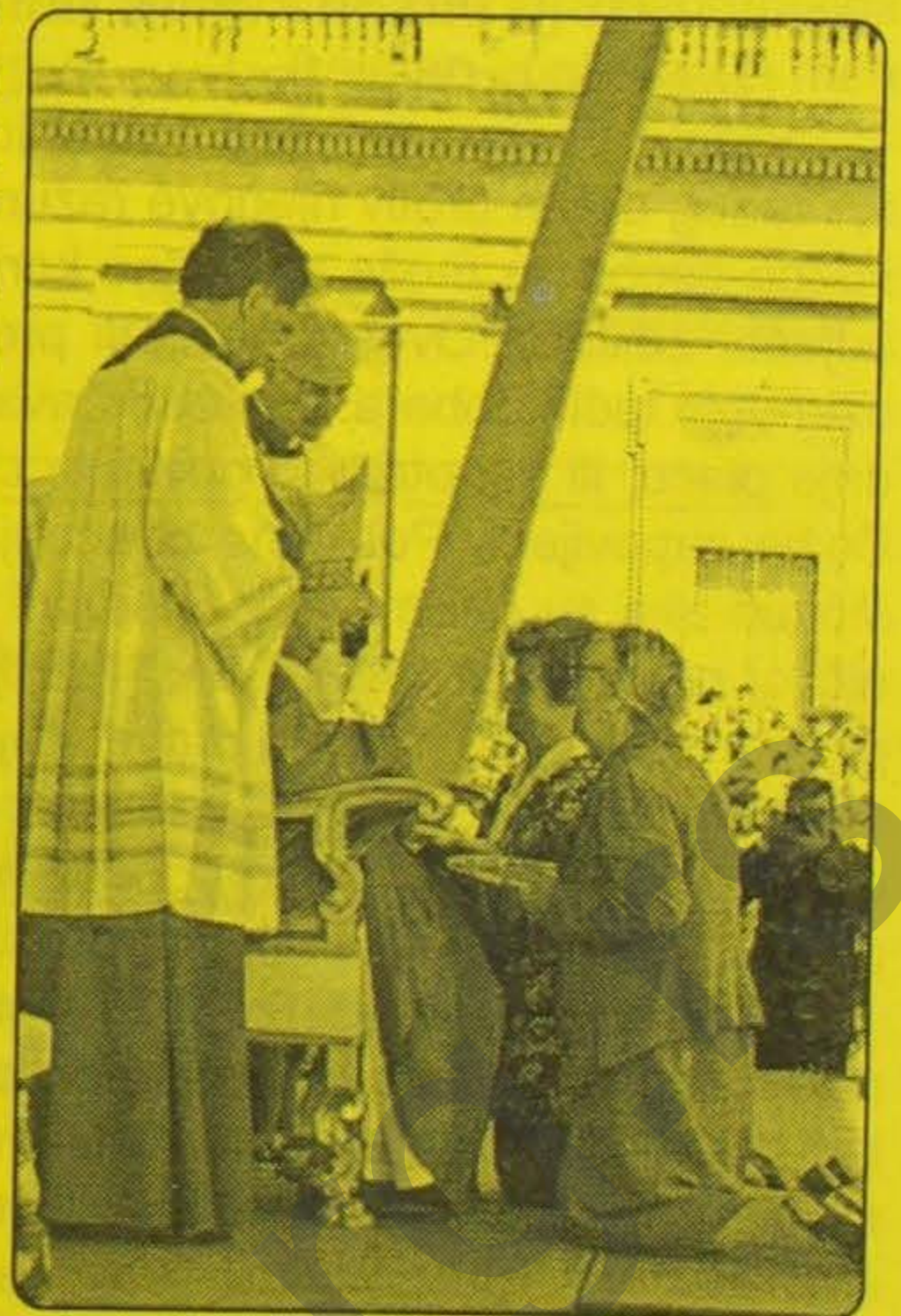
"Trpljenja se ne možemo ne bojati! No, upravo u Kristovu otkupiteljskom trpljenju krije se pravi odgovor na izazov boli, koja toliko tišti naše čovječstvo. Krist je uistinu preuzeo na sebe naše patnje i boli, prenoseći ih, po svom Križu i Uskrsnuću, u novo svjetlo nade života", rekao je Papa.

Snaga starije osobe leži upravo u njezinoj slabosti koja je često predmet prezira. U kulturi površnosti, pozvao je Ivan Pavao II., "vaše je poslanje svjedočiti vrijednosti koje doista vrijede više od vanjštine".

"Upravo kao osobe treće životne dobi dajete osobiti prinos razvoju istinske 'kulture života', svjedočeci da je svaki životni trenutak Božji dar i svaka čovjekova dob ima osobita bogatstva koja se mogu ponuditi svima", rekao je Papa.

U kršćanskoj perspektivi starijoj osobi, bila ona zdrava ili bolesna, povjerenja je "dragocjena zadaća". Crkva i društvo vas trebaju, govorio je Papa prekidanjem pljeskom mnoštva svojih "vršnjaka". Papa svakoga ponaosob podsjeća na one zadaće i odgovornosti, koje je upravo dob koja je najviše posvećena razmišljanju u stanju izvršiti na najkorisniji način. Poziva starije da velikodušno iskoriste vrijeme koje im je na raspolaganju i Božje darove. "Pridonesite naviještanju evanđelja kao katehisti, animatori u bogoslužju, svjedoci kršćanskoga života. Posvetite vrijeme i snage molitvi, čitanju Božje Riječi i razmišljanju nad njom", rekao je Papa.

Proslava Svetoga Oca s "njegovim" starcima nastavljena je molitvom Anđelova pozdravljenja. Nakon bogoslužja, koje je veličanstveno uzveličao zbor od stotinu starijih osoba rimskih župa i "Scholae cantorum" iz cijele Italije, Ivan Pavao II. im se zahvalio riječima: "Vaši skladni glasovi, predragi, uzdižući se s ovoga Trga prema nebu, dali su našoj molitvi jedinstvenu snagu, koja je sigurno naišla na odjek u Božjem srcu. Doista 'tko pjeva dvostruko moli'". (ika-sa)

DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

"NE UKRADI"

Ova Božja zapovijed propisuje pravdu i ljubav u upravljanju zemaljskim dobrima. Nakana ove zapovijedi je da regulira pravedno korištenje dobara koje treba uvijek "podrediti Bogu i bratskoj ljubavi".

Opća namjena i privatno vlasništvo dobara

Na početku stvaranja Bog određuje da čovječanstvo zajedničkim snagama upravlja zemaljskim dobrima te da uživa njihove plodove. Dobra svijeta nisu namijenjena samo pojedincima, nego ona pripadaju cjelokupnom čovječanstvu. Kroz povijest zemlja se podijelila ljudima radi sigurnosti življenja. Ipak se ne smije izgubiti iz vida činjenica da ljudi moraju biti svjesni odgovornosti kako svaki čovjek ima naravno pravo da namiri svoje temeljne potrebe.

Crkva priznaje pravo na privatno vlasništvo koje je stečeno radom ili dobiveno od drugih. Ipak, i pored toga što čovjek ima pravo na privatno vlasništvo, ne smije zenemariti činjenicu da su njegova dobra dio cjelokupnih dobara kojima je Bog obdario čovječanstvo. Privatna dobra koja čovjek posjeduje treba tako koristiti da od njih i drugi ima koristi.

Poštivanje osoba i njihovih dobara

U ekonomiji Crkva nalaže da se ljudi ravnaju trima krepostima: umjerenošću (da se osobe ne bi previše vezale za dobra ovog svijeta); pravednošću (da bi se poštovala tuđa prava) i solidarnošću (držeci se zlatnog pravila darežljivosti u kojemu nam je sam Isus primjer).

Sedma Božja zapovijed zabranjuje krađu. Krađa je otimanje tuđeg dobra protiv njegove razumne volje. U slučaju rijetke nužde osoba se može slobodno koristiti tuđim dobrom (hrana, odjeća, zaklon). Ovoj zapovijedi protivi se svako nepravedno uzimanje tuđih dobara. Tko zadržava tuđa dobra ili nepravedno daje plaću, ili nepotrebno povišuje cijene, griješi protiv Sedme Božje zapovijedi. Poslovna obećanja i ugovori se moraju poštovati ako su oni moralno ispravni. "Ugovori podliježu zajedničkoj pravednosti koja ravna razmjenama među osobama u punom poštivanju njihovih prava. Zajednička pravednost strogo obvezuje; ona zahtijeva zaštitu prava vlasništva, plaćanja dugova i vršenje slobodno ugovorenih obveza. Bez zajedničke pravde nikakav drugi oblik pravde nije moguć."

Počinjena nepravda zahtijeva pravednu odštetu. Grijech je ne priznavati osobi njezino temeljno dostojanstvo te je zarobljavati na bilo koji način. Nepoštivanje bilo kojih dobara ovoga svijeta spada u grijeh. Čovjek ne smije u svom gospodarenju nad svijetom zaboraviti i na nove naraštaje koji će doći kasnije kako bi se i njima ostavio svijet uredan i čist. Zato je potrebno u sebi izgrađivati ekološku svijest. Životinjski i biljni svijet treba voljeti na ispravan način te im se zato ne može dati ona važnost koja pripada samo osobama.

Društveni nauk Crkve

Crkva u Evanđelju prima punu objavu istine koja joj je povjerenjena od samoga Boga. Zato ona ima pravo donositi i izricati moralne sudove u gospodarskim i društvenim predmetima.

Crkva se brine za vremenita dobra ukoliko su ona upravljena najvišem Dobru, tj. našoj posljednjoj svrsi (spasenju). "Društveni nauk Crkve predlaže načela za razmišljanje; naznačuje mjerila za prosuđivanje; daje smjernice za djelovanje."

Ekonomska djelatnost i društvena pravednost

Gospodarski razvitak mora ići prvenstveno za poboljšanjem uvjeta ljudskog života. Ekonomija se ne smije ravnati jedinim ciljem: većom proizvodnjom; nego se istovremeno mora voditi briga o racionalnom korištenju dobara tako da ona budu na raspolaganju i ljudima u novom vremenu.

Čovjek je biće koje je stvoreno za rad. Rad je dužnost i po radu čovjek svjedoči za sebe da je stvoren na Božju sliku. Radom čovjek časti Stvoritelja i razvija svoje talente. Kroz rad čovjek sebi pribavlja sredstva za što kvalitetniji i ljudskiji život. U radu čovjek ne smije zaboraviti na svoje dostojanstvo te stoga treba cijeniti svaki rad. Radnici imaju svoja neotuđiva prava koje mora poštovati svaki gospodarstvenik.

Država je dužna nadzirati i štiti radnička prava. Zato se mora u svemu uvijek gledati i dobro radnika, a ne samo ekonomski dobitak. Društvo je dužno omogućiti svima radno mjesto bez obzira na razlike među ljudima. Radnik treba biti pravedno plaćen za svoj rad. Uskraćivanje pravedne plaće teški je grijeh i vrijeđanje ljudskog dostojanstva. Zato radnici imaju pravo na štrajk ili obustavu rada da bi upozorili na kršenje njihovih prava. Štrajk ne bi smio biti praćen nasiljem.

Pravda i solidarnost među ljudima

Kada bolje promotrimo svijet, uviđamo da su između pojedinih država velike nejednakosti glede ekonomskih zaliha i sredstava. Među narodima nužna je bliža suradnja kako bi se pomoglo onima koji žive na rubu ljudskog dostojanstva. Do tako velikih razlika doveli su različiti uzroci. Bogati narodi moraju se osjećati odgovorni prema onima koji nisu u mogućnosti sami omogućiti brži razvoj i kvalitetniji život. Cijeli svijet jeste jedna obitelj u kojoj mora postojati međusobna odgovornost ljudi jednih za druge. Onima koji su najugroženiji potrebno je pružiti izravnu pomoć. Materijalna dobra moraju uvijek biti u službi osobe, a ne da ona budu mjerilo ljudskog ponašanja.

Ljubav prema siromasima

Ljubav prema siromasima mjerilo je prave kršćanske vjere. Siromasi koji nemaju mogućnosti pribavljanja potrebnih sredstava za život ovisni su od onih koji im mogu i moraju pomagati materijalnim dobrima u njihovu životu. "Djela milosrđa jesu djela ljubavi kojima pritičemo u pomoć bližnjemu u njegovim tjelesnim i duhovnim potrebama. Isus sam traži da u siromasima, koja su njegova i naša braća i sestre, prepoznamo njegovu prisutnost."

Prema Katekizmu Katoličke Crkve (br. 2401-2463)

Priredio: Franjo Ivanković

KATEKIZAM
KATOLIČKE
CRKVE

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Uredjuju: Ivan Milodanović i Vladimir Sedlak

VIŠE SJEMENIŠTARACA

Vijesti - kratko

Promjene u uredništvu naše stranice

Kao i svake godine, i ova je donijela neke novine. Jedan od naših dosadašnjih urednika stranice "Paulinum" **Markan Lopar** uspješno je završio svoje školovanje u Paulinumu i svoj posao predao ovogodišnjem maturantu **Ivanu Milodanoviću**. Markanu od srca zahvaljujemo za njegovo zalaganje i želimo mu uspješan nastavak na studiju u Zagrebu.

Početak nove školske godine

Nova školska godina u našoj gimnaziji i sjemeništu svečano je započela 10. rujna zazivom Duha Svetoga. Bogu hvala, ovog puta sa većim brojem sjemeništara. Svečanu svetu misu predvodio je naš biskup **mons. dr. Ivan Pénzes** u koncelebraciji s poglavarima sjemeništa.

Proštenja: Žalosna Gospa i Uzvišenje sv. Križa

Kao što je u našem sjemeništu već tradicija i ove godine smo 15. IX. prisustvovali proslavi Žalosne Gospe na Kalvariji, a jednako tako je i jedan dio sjemeništara, u nedjelju 17. IX. prisustvovao svečanom misnom slavlju povodom proštenja u crkvi sv. Križa.

NOVI POČETAK

"Od sva se četiri vjetra Crkva sabire sveta..." glasi početak jedne crkvene pjesme. I mi smo se tako u subotičkom sjemeništu sabrali iz svih krajeva naše zemlje na novi početak.

Za neke sjemeništara ovaj početak je ujedno i nova stranica u knjizi njihova života. Mi stariji rado smo ih prihvatili te im priskočili u pomoć oko snalaženja u dnevnom redu i radu u školi.

Ljetne ferije, koje smo proveli kod kuće, bile su nam jedno lijepo iskustvo koje nam je pomoglo da skupimo novu snagu za novi početak. Stoga smo tu, spremni i puni elana da se suočimo s novim poteškoćama i problemima u novoj školskoj godini. U tome neka nas prati Božji blagoslov.

Dragan M.

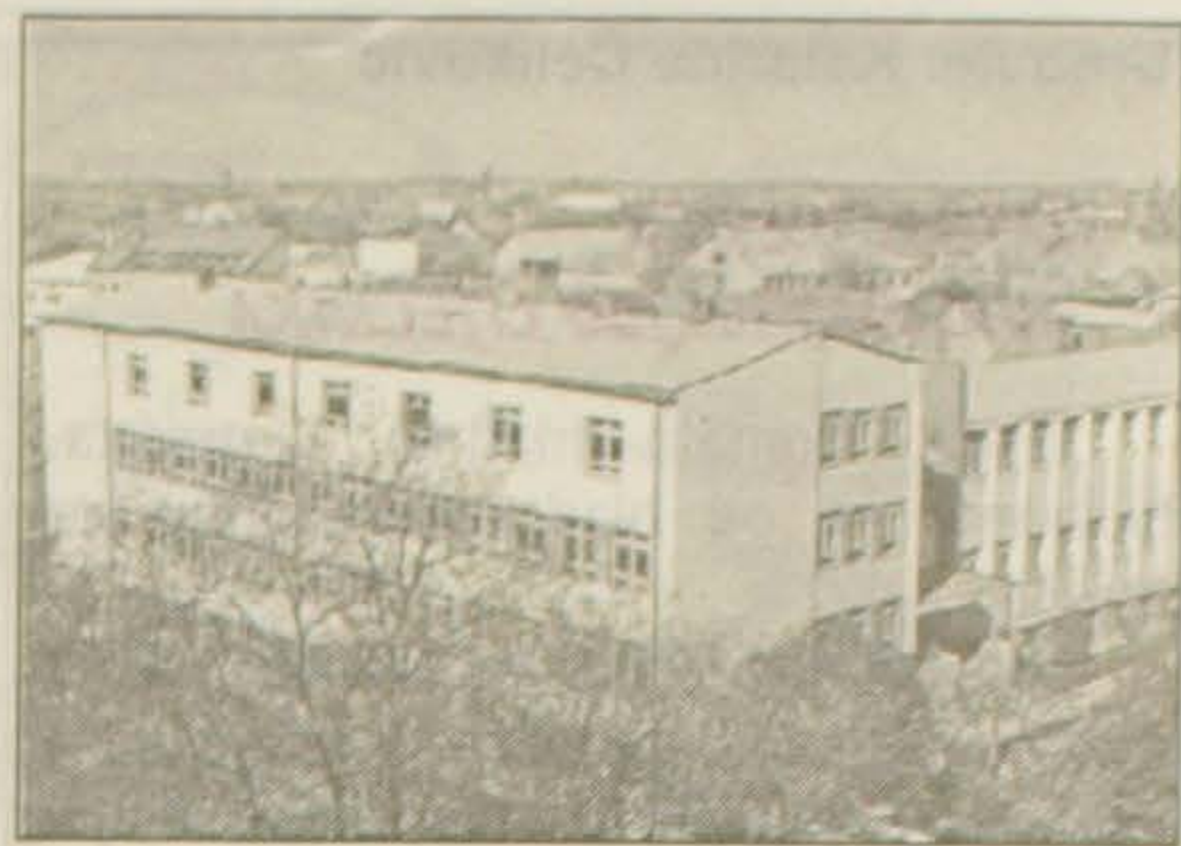
Moj put do sjemeništa

Još kao mali osjećao sam u sebi Božji poziv. Često sam sebe zamišljao kao službenika oltara. Moj župnik i sjemeništari sa župe pomogli su mi mnogo oko upisa u "Paulinum", a također su me poučili i pravilima zajednice u kojoj živim. Kada sam primio obavještenje da sam primljen, nestrpljivo sam brojao dane do mog ulasku sjemenište. Bila je to nedjelja, lijep i sunčan dan, ali u mom srcu vladala je zima. Svoju prvu noć proveo sam budan. Želio sam se vratiti kući, jer sam se gorko kajao što sam uopće došao ovdje. Ipak sam poslije nekoliko dana shvatio da su moji utisci o sjemeništu bili vrlo površni i pogrešni. Shvatio sam da je život u sjemeništu lijep, ali i da ima svoje križeve. U nadi da ću jednoga dana stići do Božjeg oltara, preporučam sebe u vaše molitve.

Tomislav I.

Makedonci opet s nama

JA - PUT, ISTINA I ŽIVOT

Ja - život,
A vi me ne tražite.
Ja - put,
A vi ne idete za mnom.
Ja - svjetlo,
A vi me ne vidite.
Ja - istina,
A vi mi ne vjerujete.
Ja - učitelj,
A vi me ne slušate.
Ja - vaš drug,
A vi ne volite mene.
Ja - Gospod,
A vi niste pokorni meni.
Ja - vaš Bog,
A vi ne molite mene.
Ako ste nesretni ne krivite mene.
Smrt goni, vrijeme bježi,
Život prolazi, vječnost čeka.

R. Tantušev

Ponovno u Paulinumu

Zbog ratnih (ne)prilika koje su zadesile Jugoslaviju, svi sjemeništari koji su bili iz drugih zemalja morali su napustiti sjemenište prije kraja školske godine. Danas, nakon dvije godine, opet smo ovdje kako bismo završili svoje školovanje i krenuli na dalje studije. Sa sobom smo doveli i nekoliko novih kandidata iz naše biskupije, koji su krenuli našim stopama. Sretni što ponovno možemo biti sa svojim prijateljima iz raznih krajeva i biskupija u radu i molitvi, započinjemo s Božjim blagoslovom novu školsku godinu.

Mitev K.

Uređuje: Katarina Čeliković

**NAJBOLJI LIJEK
KOD NAJBOLJEG LIJEČNIKA**

Jesen. Pomalo hladna. Vjetrovita. Skrivamo se od hladnoće. Bojimo se bolesti.

Kad se razbolimo, trčimo liječniku i dobivamo razne tablete a ponekad i injekcije. To je onda kad nas boli naše tijelo.

A može li duša boljeti?

Duša boli kad je ranjena. Grijehom. Boli kad nismo dobri, kad nas netko uvrijedi, ako smo lagali, ukrali, ogovarali, tukli se s nekim, kad smo neposlušni...

A lijek? Kome i kuda otići po lijek? Ima jedan LIJEČNIK, DOKTOR koji zna lijek za takve bolesti. Zove se ISUS KRIST. Odeš k njemu bez "knjižice", kažeš mu pozdrav i što te boli. Onda on pita: "Što želiš da ti učinim?"

Kažeš: "Isuse, boli me duša. Griješan sam. Oprosti mi. Ne želim više grijешiti." On ti odgovori: "Idi, sve ti je oprosteno, ne grijeshi više. Ja te volim."

Ovo i ovakvo ozdravljenje događa se u ISPOVIJEDI. To je LIJEK - TABLETA koja uvijek pomaže.

Želim vam, dragi Zvončići, da se nikad ne razbolite, da vas nikad ne boli duša, ali ako se to dogodi da znate kuda treba otići. Svećenici su nam blizu i oni već znaju da će Isus svakog ozdraviti kao što je to opisano i u evanđeljima koja čitamo na nedjeljnim misama ovoga mjeseca.

Ne zaboravite da je LISTOPAD mjesec Marijine KRUNICE! Molite u obitelji i u crkvi jer se molitvom postižu čuda!

"Svoju ljubav darivam Bogu"
Eva Bihler, 1. razred, Sombor

Vaša Zvončica

ZVONČIĆI NA MISI

15. 10. 2000. - 28. NEDJ. KR. G.

Mk 10,17-30

Kako možemo doći u Kraljevstvo Božje? Tako da sve prodamo i podijelimo siromasima - kaže Isus. Bogatstvo je čovjekov najveći neprijatelj jer zbog njega ne vidi nikoga pored sebe. A onaj tko sve ostavi, dobit će stotruko!

22. 10. 2000. - 29. NEDJ. KR. G.

Mk 10,35-45

Poslušajmo danas Isusov savjet: Ako želiš biti najveći, budi poslužitelj! Tko hoće među nama biti prvi, neka bude svima sluga. Znači, moramo se natjecati u tome tko će učiniti drugome više dobrih djela.

29. 10. 2000. - 30. NEDJ. KR. G.

Mk 10,46-52

Isus slijepcu vraća vid.

5. 11. 2000. - 31. NEDJ. KR. G.

Mk 12,28b-34

Najveća zapovijed: Boga ljubiti iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage i ljubiti bližnjega kao sebe samoga.

Upoznajmo Bibliju

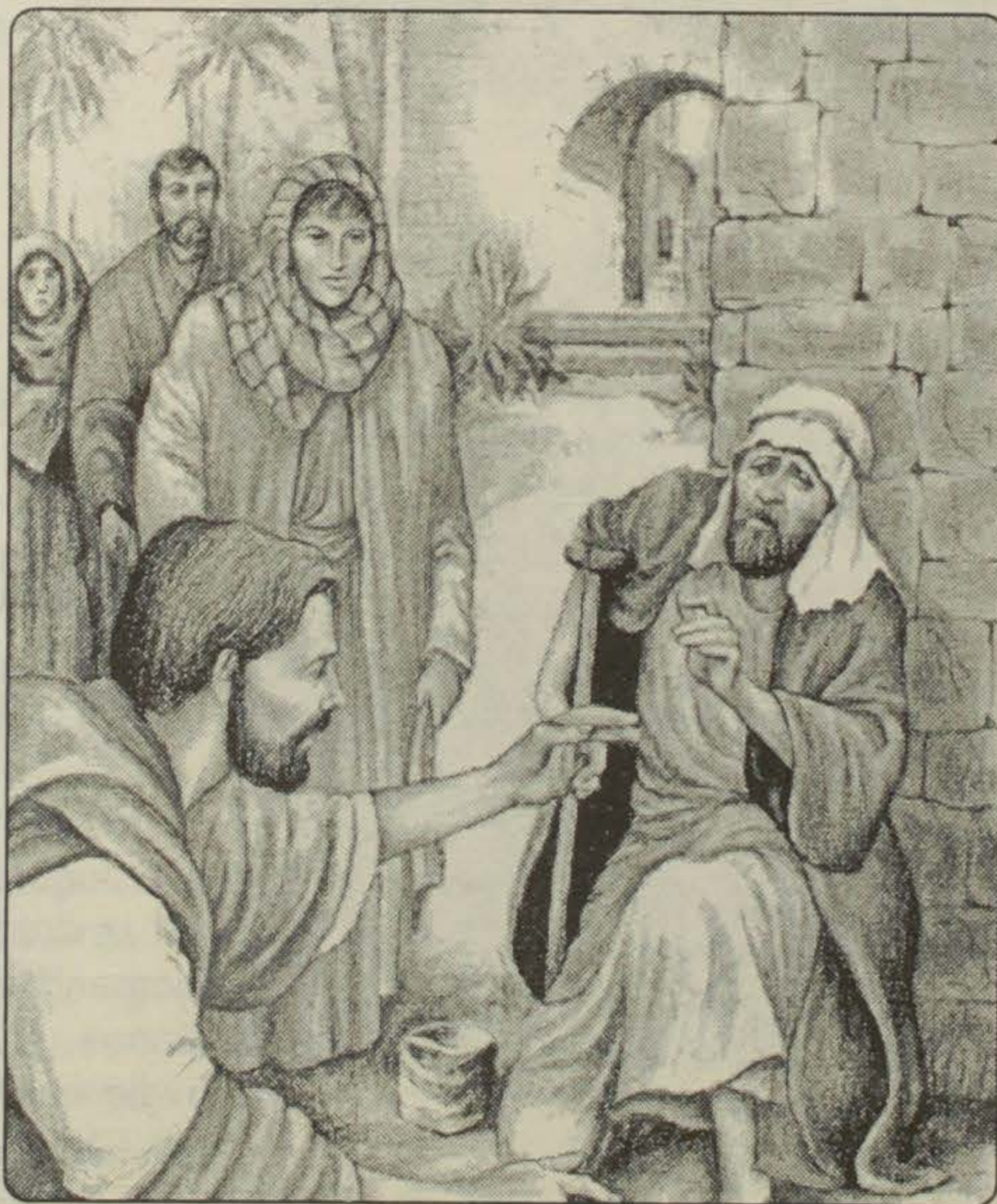
**ISUS VRAĆA VID
SLIJEPCU**

"Kad je izlazio iz Jerihona sa svojim učenicima i s mnogim narodom, sjedio je kraj puta slijepac prosjak Bartimej, sin Timejev. Čim ču da je to Isus Nazarećanin, počeo vikati: 'Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!' Mnogi su ga riječima zaustavljali da šuti, ali on je još jače vikao: 'Sine Davidov, smiluj mi se!'

Isus se zaustavi te reče: 'Zovnite ga!' Zovnu slijepca i reknu mu: 'Uzdaj se! Ustani, zove te!' On baci svoj ogrtač, skoči i dođe k Isusu. Isus upita: 'Što hoćeš da ti učinim?' 'Rabbuni, da progledam!' odgovori mu slijepac. 'Hajde - reče mu Isus - tvoja te vjera spasila!'" Bartimej odmah progleda i pođe za Isusom hvaleći i slaveći Boga.

Isusa su nazivali Sinom Davidovim jer je Njegov poočim Josip bio iz roda kralja Davida. Na Isusu se ispuniše Božja obećanja o Potomku iz roda Davidova - Mesiji.

Evanđelje po Marku 10,46-52

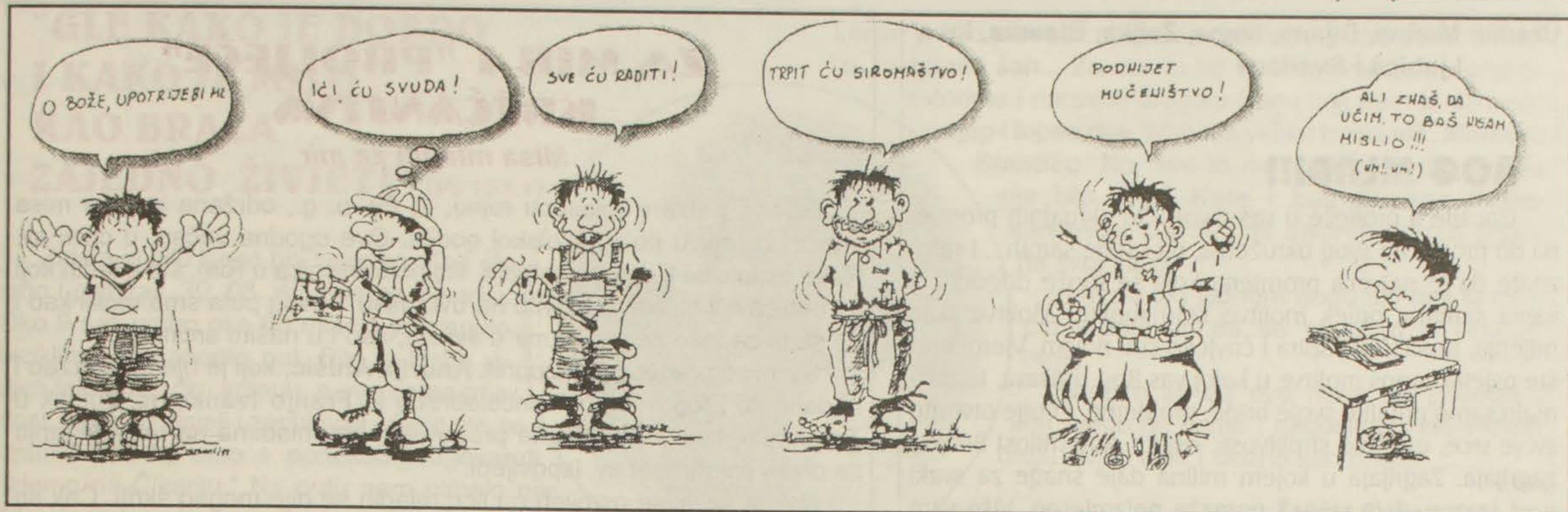

**ZAVRŠEN NATJEČAJ
"JUBILEJ 2000
- ISUS KRIST
JUČER,
DANAS,
UVIJEK"**

U Uredništvo "Zvonika" na natječaj "Isus Krist jučer, danas, uvijek" stizali su ovih mjeseci uglavnom likovni radovi. Na žalost, u vrlo malom broju. Možda naši Zvončići nisu bili dovoljno podsjećani u svojim župama ili je neki drugi razlog za tako mali odaziv. Stigao je jedan pismeni rad, jedna pjesma (uglazbljena) i likovni radovi. Najviše radova stiglo je iz Sombora, a o nagrađenim radovima više u idućem broju.

Zahvaljujemo katehetama koji su se potrudili angažirati male likovne umjetnike, a ove ćemo radove prikazati na izložbi posvećenoj 80. obljetnici DRUŽBE KĆERI MILOSRĐA. Izložba će biti upriličena u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" 21. X. ove - jubilejske godine.

DETSKY SUBOR "SVETIELKA" PONOVO U SLOVAČKOJ

Svaki od nas iskoristi letnji raspust za odmor. Odmor može biti raznolik. Može to biti odmor tijela, odmor duše, odmor od svakodnevnih briga. Pohvalno je kad se odmor dobro iskoristi.

I ove godine (20-28. aug.) smo za djecu naše župe organizirali odmor u Slovačkoj, u rekreacijskom centru Nadacije BETHESDA - Trenčanska Tepla. Bio je to odmor od školskih klupa, ali protkan igrom i zajedništvom s Isusom kroz sv. misu.

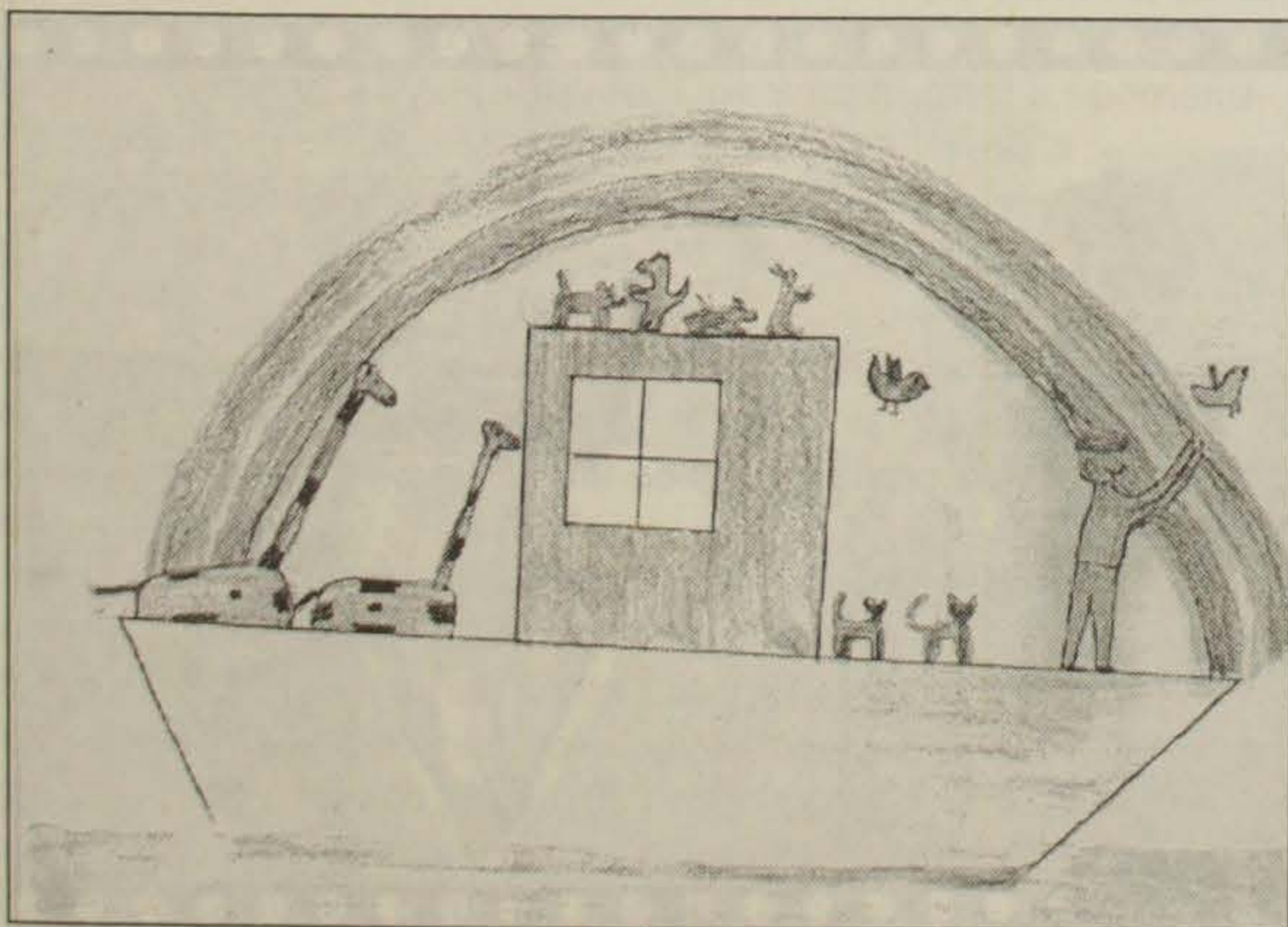
Svaki dan je bio dobro organiziran. Posjećivali smo različite gradove i razgledali znamenitosti dotičnog grada, da bi dan završili "dječjom misom" i igrokazom. Posjetili smo salezijance u Dubinci i B. Bistrici. Naš program vidjeli su vjernici u T. Teploj, Považskoj Bistrici i časne sestre Sv. Vincenta u Nitri.

Nazaboravan će nam biti posjet sjemeništu u Badinu, gdje studira naš bogoslov Dominik Ralbovsky (i Frantisek G.).

Da radost ovog ljetovanja bude još veća, posjetili smo i Dolni Ohaj. Vjernici ove župe su nas s nestrpljenjem očekivali. Velika im hvala na gostoprimstvu.

Treba spomenuti da su s nama bila i djeca iz Bača te vlč. Krešimir Bulić sa grupom iz Hrvatske. Bili smo različiti, ali u Isusu smo bili jedno, što je i bio cilj ovog ljetovanja.

Kristina Ralbovska (katehistica)

"Noina barka" - Suzana Sekulić, 4. razred, Sombor

ZLATNA HARFA 2000.

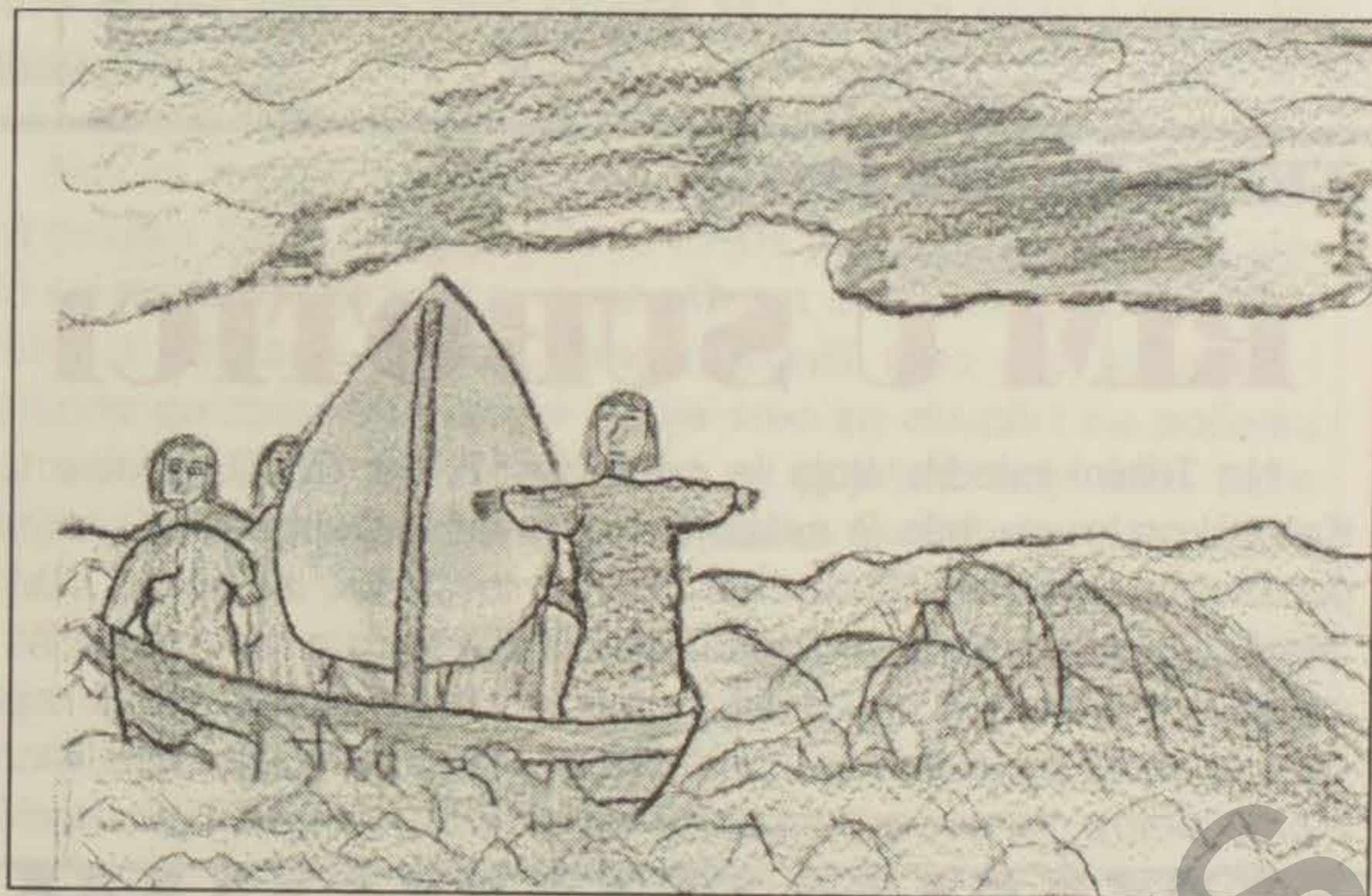
Subotica očekuje raspjevane pjevače
malih župnih zborova

8. 10. u 15 sati u katedrali.

Do sada se prijavilo 11 zborova.

Dođite da zajedno slavimo Boga
u godini Velikog jubileja.

U IME OCA I SINA I DUHA SVETOGA!

"Stišavanje oluje" - Tomislav Mijić, 6. razred, Sombor

NAGRADNA IGRA

Još se niste uželjeli nagradnih igara. Malo je vaših kupona stiglo u Uredništvo (jedva dvadesetak). To je znak da ćemo malo pričekati s igrom, negdje do Božića. Imamo lijepih nagrada, ali na žalost od toga ništa. Pričekat će one vas. Ipak, petoro onih koji su bili i ovog puta vrijedni, primit će divne krunice, u mjesecu koji je posvećen KRUNICI.

Nagrađujemo:

1. Dijana Remeš, Ljutovo, Salaš 410
2. Ivana Maunić, Sv. Save 11, Sombor
3. Jelena Glasnović, Vojvode Bojovića 10, Niš
4. Tomislav Grigan, Radićeva 22, Vajska
5. Jasmina Vujković Lamić, Marka Oreškovića 58, Subotica

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica i Svetlana

BOG MLADI!!

Unosite li proljeće u vaš život? Od aktualnih promjena do promjena svog okruženja, pa i sebe samih... I sami znate da je najveća promjena koja se može dogoditi u vama samima odjek molitve koju molite. Molitve koja mijenja, pročišćuje, spira i čovjeka čini novim. Vjerojatno ste osjetili zanos molitve u kojoj vas Bog uslišava, te, ako malo samo pritajite svoje brige, probleme, i bolje otvorite svoje srce, uz malo strpljivosti, osjetit ćete milost Božjeg zagrljaja. Zagrljaja u kojem milina daje snage za svaki novi izazov, daje vjeru i pomaže neizmjereno. Više vam ništa ne predstavlja problem, jer svijest u Božju milost tjera vas naprijed, tjera vas da glasno slavite Boga, da vam je zahvala neprestano na usnama. Uživajte u trenutcima uslišane molitve, to vam je potvrda da ste najmilija Božja dječica.

**"Bože, Bože moj, vjerujem u tebe.
Kao što slijepac vjeruje u sunce,
ne zato što ga vidi, nego zato što ga osjeća.
Dragi Bože, u Isusu si mi dao osjetiti
koliko do mene držiš. Koliko me ljubiš!
Svoju ljubav prema meni stavio si u svu prirodu
i u ljude oko mene.
Ti si Bog ljubavi."**

(Phil Bosmans)

P. S. Iskreno se zahvaljujemo čitateljima stranica mladih, a napose Srđanu, koji žrtvuje svoje vrijeme učenja da bi nam pisao.

Ispričavamo se Dominiku za kojeg smo zabunom napisali da je iz Novog Sada, a on je iz Petrovaradina.

**ZA MIR I "PROLJEĆE"
KRŠĆANSTVA**

Misa mladih za mir

Prvoga petka u mjesecu rujnu, 1. 09. o. g., održana je prva misa mladih za mir u novoj školskoj godini. Ove ugodne večeri, u crkvi sv. Roka okupio se lijepi broj mladih, što hodočasnika u Rim, što mladih koji su uobičajali dolaziti redovito na ovu misu. I ovog puta smo molili kao i do sada za tako potreban mir u svijetu, kao i u našim srcima.

Sv. misu predvodio je župnik **Andrija Anišić**, koji je ujedno održao i nadahnutu propovijed, a koncelebrirao je **Franjo Ivanković**, župnik u Tavankutu, koji je za vrijeme propovijedi bio mladima na raspolaganju za divan sakrament sv. ispovijedi.

Nakon sv. mise osmijeh na licu mladih se nije mogao skriti. Čak su neki hodočasnici otpjevali radosno plješćući rukama pjesmu "U onaj dan" za koju su poseban aranžman osmislili u Rimu. Duh Sveti stalno je činio svoje! Potom se većina prisutnih okupila na kratki agape u vjeronaučnoj dvorani i tamo pogledali jedni od drugih slike iz Rima, podijelili iskustva radosti, ali i boli, a tko je htio mogao je pogledati snimak sv. mise s Papom na XV. susretu mladih.

Sve u svemu, još jednom se ljubav u zajedništvu očitovala, a iskreno se nadam da je ovo bio tek početak "proljeća" kršćanstva u našem gradu čiji nositelji na prvom mjestu trebaju biti mladi.

Željka Zelić

ŠTO ĆE BITI? GDJE I KADA?

MISA MLADIH ZA MIR

5. X. 2000. u 20 sati
crkva sv. Jurja

TRIBINA MLADIH

Katolički krug
22. X. 2000. u 19 sati
predavač iz Zagreba

TRIBINA MLADIH

RIM U SUBOTICI

Na Tribini mladih, koja je održana 17. 09. 2000. godine u Katoličkom krugu, bilo je nekoliko predavača. Ovoga puta ulogu predavača preuzeli su mladi iz raznih župa, sudionici XV. Svjetskog dana mladih u Rimu, u Italiji. Bili su to mladi koji su išli u Rim u organizaciji pojedinih subotičkih župa, potom mladi koji su išli preko "Djela Marijinog" i mladi u organizaciji Caritas. Oni su govorili o samoj organizaciji, zanimljivim događajima i pri-

jateljstvima koja su tamo stekli, kao i o danima koje su proveli u blizini Sv. Oca. Tako smo mogli vidjeti kako su mladi, svatko na svoj način, doživjeli to zajedništvo u kojem su bili tijekom susreta. Utiske koje oni nose sa susreta teško je staviti na papir. Njih treba čuti i vidjeti im sretna i nasmijana lica. Svi smo ih slušali s oduševljenjem i sa željom da i sljedeći susret bude ovako lijep, kako su nam oni ispričali. Nakon njihovog svjedočenja, mladi hodočasnici u Rim otpjevali su pjesmu "Emanuel", koja je bila himna ovogodišnjeg susreta. Nekolicina mladih se i nakon toga zadržala u gledanju snimke bdjenja i sv. mise s Papom.

Ljubica Crnković

I na kraju Emanuel - himna susreta mladih u Rimu

Igor je oduševljeno govorio o svojim doživljajima

"GLE KAKO JE DOBRO I KAKO JE MILO KAO BRAĆA ZAJEDNO ŽIVJETI" (Ps 133,1)

Zaista je bilo lijepo biti zajedno. Kao što smo i planirali, 30. 08. išli smo na Čikeriju. Oko 9 sati ujutro oko 60 mladih je krenulo biciklima na naporan put. Bilo je lijepo vidjeti tako dugačku kolonu, a sve sama mladost. Ljudi du stajali i zapitkivali - Gdje ste se uputili? - a mi smo s ponosom odgovarali "Idemo na Čikeriju." Na putu nam nimalo nije bilo dosadno, jer se stalno nešto događalo, a najinteresantniji dio puta bio je onaj kad je trebalo po pijesku voziti bicikl. Nemoguće je i malo ne zapasti.

Na cilju smo se našli s mladim prijateljima iz Tavankuta. Kasnije su nam se pridružili i oni koji su imali obaveze u školama, tako da nas je ukupno bilo oko 100: iz Tavankuta, Male Bosne, Žednika te svih gradskih župa. Bilo je interesantno provesti cijeli dan u prirodi i završiti ga sv. misom. Sv. misu je predvodio vlč. **Marinko Stantić**, a koncelebrirao je preč. **Andrija Anišić** iz župe sv. Roka. Vlč. **Franjo Ivanković** nam je za vrijeme mise bio na raspolaganju za sv. ispovijed. Naravno, nismo ostali ni gladni, ni žedni, jer su nam dobri ljudi darovali jabuke, piće, pogačice, a vlč. **Franjo I.** se pobrinuo da i kotlič bude izvrstan.

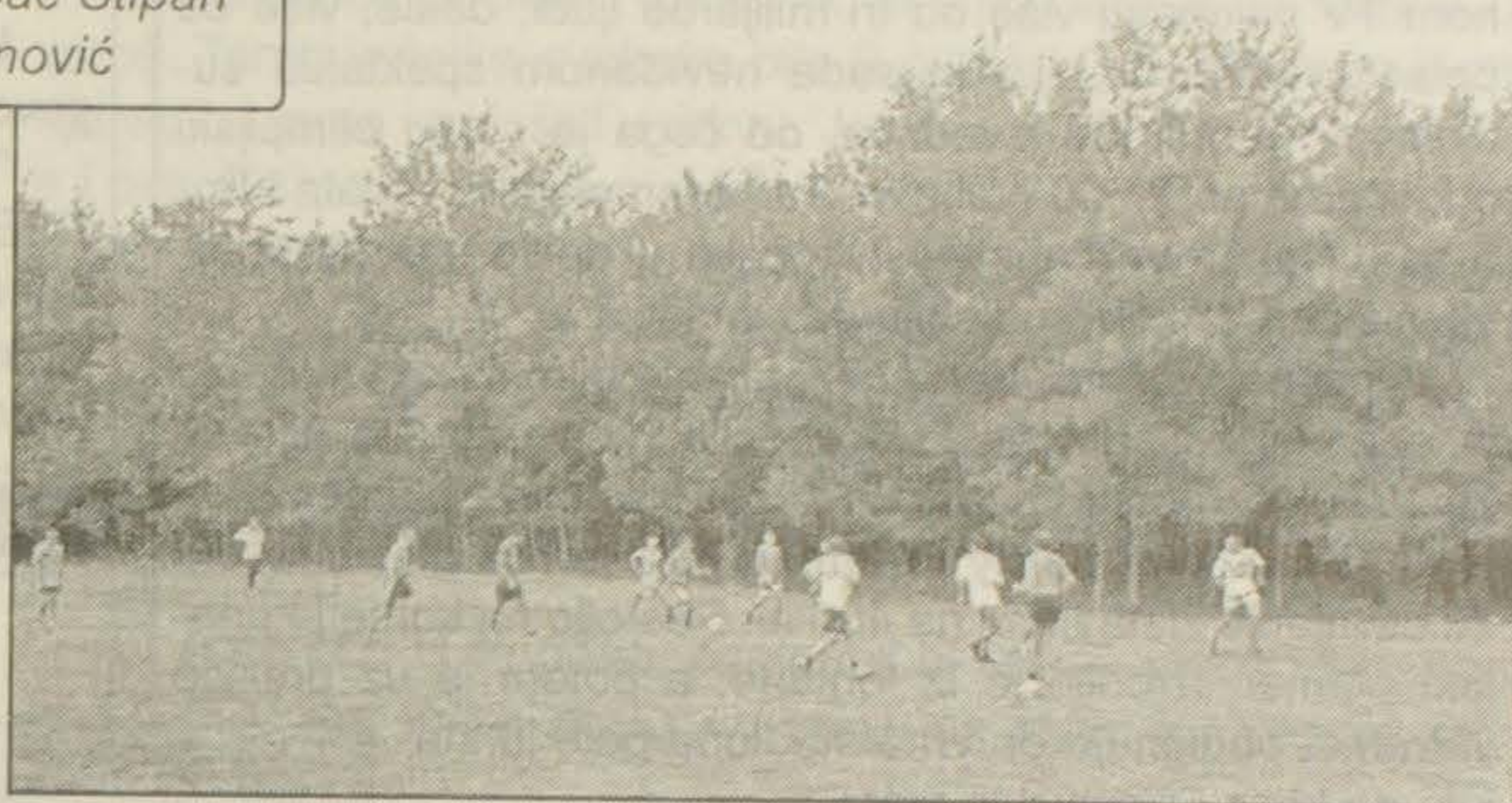
Domaćini:
snaš Kata i bać Stipan
Petrekanović

Lijepo je bilo provesti cijeli dan zajedno, družiti se uz odbojku, nogomet, šah... Za sve to od srca zahvaljujemo organizatorima i naravno dragom Bogu koji nam je darovao lijep i topao dan. Napose velika hvala vlč. **Marinku Stantiću**. No, sve to ne bi imalo svoju čar da nije bilo snaš **Kate** i bać **Stipana Petrekanovića**, koji su nas otvorenog srca primili na svoj salaš.

I hvala još jednom Bogu što nas je okupio i potakao da se skupimo u velikom broju.

Nadam se da ovo neće biti početak i kraj, nego da ćemo i nagodinu u još većem broju živjeti milo i složno kao braća.

Željka Cvijanov

Nogomet na prvoj Čikerijadi

MJESEC DANA NA PUTU - DO RIMA!!

Ispraćeni blagoslovom beogradskog nadbiskupa **mons. Franca Perka** i sadašnjeg nadbiskupa koadjutora **Stanislava Hočevara** nas četvero hodočasnika iz Beogradske, Subotičke, Zrenjaninske i Đakovačke i srijemske biskupije, krenuli smo 27. srpnja u Italiju na svoje tridesetdnevno putovanje. Na ovaj smo put otišli zahvaljujući našem p. **Ignaciju Belaku**, isusovcu iz Beograda, kojem se ovim putem zahvaljujemo.

Svrha našeg puta je bio XV. Svjetski susret mladih u Rimu, u organizaciji "Programa solidarnosti" - Misionari. Tristo mladih iz zemalja zahvaćenih ratom iz cijeloga svijeta, među kojima smo bili i mi, bilo je podijeljeno u šest grupa. Osim nas četvero, u našoj grupi bili su i mladi iz Bosne, Albanije, Kosova, te iz Angole i Libije. Tijekom 32 dana boravili smo u Veroni, Vicenzi, Brascii, Rossanu, Rimu i Teramu. Dok smo boravili u spomenutim gradovima, obilazili smo i okolne gradove, svetišta i druga značajnija mjesta. Bilo je lijepo biti skupa i kao cilj imati pred sobom važnu poruku: "Mir u svijetu", svima toliko potreban!

Tijekom našeg puta svoju ljubav i gostoprimstvo pružile su nam mnoge obitelji, misionarski centri i salezijanske župe, kojih se i danas rado sjetimo u svojim molitvama.

Od 14. do 23. kolovoza boravili smo na XV. susretu mladih sa Papom. Bili smo smješteni u samom Vatikanu u sjemeništu sv. Ivana Lateranskog, gdje su nas posjećivali svećenici, biskupi i kardinali. Naša grupa od 300 mladih imala je organiziran poseban program te se nismo priključivali ni jednoj grupi mladih koji su bili prisutni u Rimu na susretu.

Nezaboravno bdjenje s Papom 19. kolovoza na

Tor Vergati proveli smo u neposrednoj blizini improviziranog oltara, skupa s biskupima i drugim velikodostojnicima. U ime naše grupe prinosili smo svijeće kao simbol nade i mira. Na istom mjestu bili smo i sutradan na koncelebriranoj sv. misi i imali smo priliku vidjeti sve izbliza.

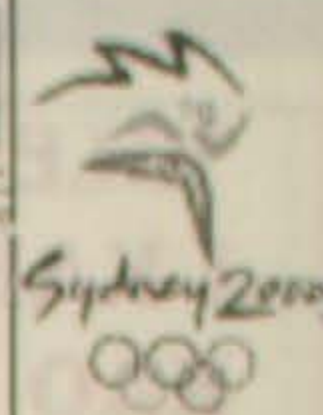
Nakon zvaničnog završetka susreta, naša grupa ostala je još nekoliko dana u Rimu. Bila je to još jedna lijepa prigoda slaviti sv. misu u zajedništvu s mnoštvom svećenika u bazilici sv. Petra u Vatikanu. Nakon Rima nastavili smo svoj program i zajedno ga završili u Veroni - gdje smo se okupili i na početku putovanja. Bilo je teško rastati se od prijatelja koje smo tamo stekli. Cijelo vrijeme bili smo svjedoci Evandjelja i Radosne Vijesti, gdje god smo išli.

I sada zahvaljujmo Gospodinu za sve dobre ljude koji su nam omogućili da krenemo na ovaj put, jer je bila velika čast predstavljati našu zemlju u mnoštvu drugih misionara svijeta. Hvala Bogu i za sve primljene milosti i darove tijekom ovoga puta!!

Tanja T. iz Beograda

Uredio: Igor Čeliković

OLIMPIJADA

"SYDNEY 2000" je svakako bila glavna svjetska tema 16 dana mjeseca rujna, dok su se održavale XXVII. OLIMPIJSKE IGRE u Sydneyu. Bila je to zasigurno najveća sportska manifestacija ikada viđena. Na ovoj sportskoj priredbi iz 199 zemalja, koliko ih je zvanično bilo, natjecalo se rekordnih 12.000 sportaša. Eto, upravo taj događaj me je potakao da napišem nekoliko misli iz kršćanskog ugla, ali i sa aspekta osobe koja voli i prati sport.

Spektakl

Veličanstvenu ceremoniju otvaranja igara pratilo je, uz 110.000 gledatelja na stadionu "Australija", u direktnom TV prijenosu više od tri milijarde ljudi, dakle, više od pola čovječanstva. U do sada neviđenom spektaklu sudjelovalo je 12.500 izvođača, od čega je samo olimpijski orkestar imao 2.500 članova. Ta ceremonija je trajala blizu 5 sati. Nakon veličanstvenih točaka u defileu su se predstavile zemlje koje sudjeluju u Olimpijadi.

Onaj najsvečaniji trenutak, paljenje olimpijske vatre, bio je događaj za pamćenje. Do posljednjeg trenutka nije se znalo tko će dobiti tu čast da zapali olimpijski plamen. Bila je to Aboridžinka **Cathy Freeman** koja je bila glavni favorit za osvajanje zlata u trci na 400 m. Postolje na kome je upaljen plamen izronilo je iz fontane, a potom je uz prelijep vatromet podignuto do vrha stadiona gdje je stajalo do kraja Olimpijskih igara.

I na ceremoniji zatvaranja igara publika je vidjela prekrasan program i na kraju prisustvovala najveličanstvenijem i najdužem vatrometu u povijesti. Jedan dio te atmosfere mogli smo i mi doživjeti pored TV ekrana.

Nevjerojatni rezultati

Skoro da nije bilo dana u kojem nije oboren bar jedan svjetski rekord u nekoj disciplini. Publika je dala izvanrednu podršku natjecateljima. Nećemo zaboraviti i jednog plivača (po rezultatima nije bio naročit) koji je sam plivao u bazenu jer su mu rivali kolegijalno prepustili da ide u daljnje takmičenje.

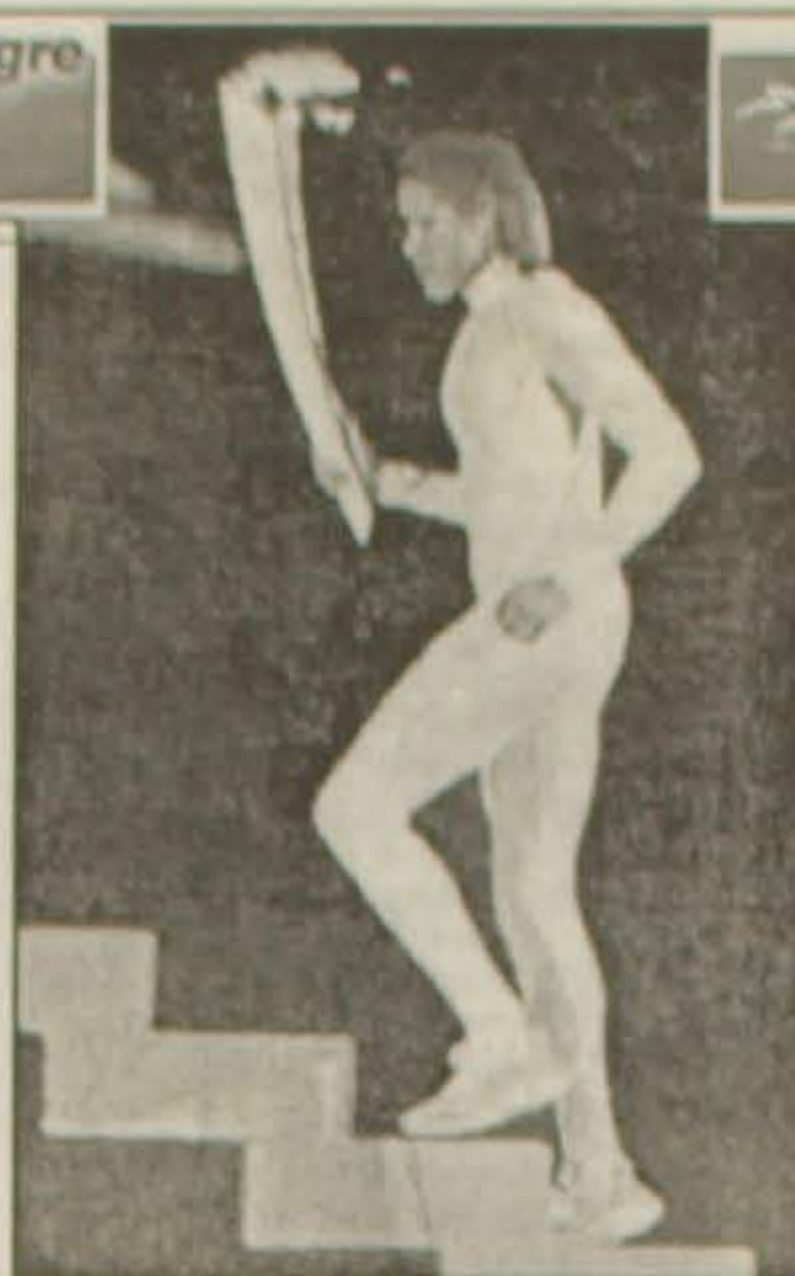
Ova je olimpijada pokazala da sport spaja ljude - i natjecatelje i gledatelje - da razvija zajedništvo, dobro raspoloženje...

Iako su oboreni mnogi rekordi, pogotovo u plivanju, treba se prisjetiti da je to rezultat i tehničkih dostignuća. Današnji sportaši najčešće su pravi profesionalci, ljudi koji sva moguća sredstva koriste u pripremi. Zato nije čudo što je ljudsko tijelo spremno za sve veće rezultate.

Više od sporta

Trebamo se ponekad zapitati što sve stoji iza vrhunskih rezultata koje postižu natjecatelji. U današnji, suvremeni sport ušle su i neke pojave koje i nemaju mnogo veze sa sportom: biznis, doping... Mnogi sportaši su svoje uspjehe i svoje ime iskoristili u raznim marketinškim potezima (reklame, spotovi, etc.) i na taj način od sporta načinili ušosan posao. S druge strane, pitam se da li je vrijedno riskirati svoj život uzimajući zbog boljeg rezultata razna stimulativna sredstva. Na mnogim velikim takmičenjima radi doping afera diskvalificirane su čitave ekipe zbog jednog takmičara.

Primjećujem sa sv. Pavlom da je važno dobro trčati, ali treba stići i na cilj. Da li je potrebno reći što je nama kršćanima cilj? Treba ipak podsjetiti da je tijelo hram Hram Božji u kojem Duh Božji prebiva (1 Kor 3,16-17) i da On nije očekivao da ćemo ga mi tako iskorištavati i upropaštavati.

KRŠĆANI I SPORT

Neka se slobodno vrijeme upotrijebi za odmor, za jačanje duševnog i tjelesnog zdravlja, i to: slobodnim aktivnostima i studijem, putovanjima u druge zemlje (...), napokon sportskim vježbama i priredbama koje pomažu da se očuva psihička ravnoteža, također u zajednici, i da se uspostave bratski odnosi među ljudima svih staleža, narodnosti i rasa. Neka dakle kršćani surađuju na tome da skupne kulturne manifestacije i akcije, koje su svojstvene našem vremenu, budu prožete ljudskim i kršćanskim duhom. /Dokumenti II. vaticanskog koncila/

Katekizam o kultu tijela

U okviru pete Božje zapovijedi - Ne ubij - Katekizam Katoličke Crkve govori i o poštivanju tijela i tjelesnog života.

"Čudoređe se protivi novopoganskom shvaćanju koje promiče KULT TIJELA kome bi trebalo sve žrtvovati, uzdižući tjelesno savršenstvo i sportski uspjeh kao neka božanstva. Zbog vrednosnog razlikovanja što ga stvara između jakih i slabih, takvo shvaćanje može dovesti do izopačenja odnosa među ljudima."

PROSLAVITE DAKLE BOGA U TIJELU SVOJEM! (1 Kor 6,20)

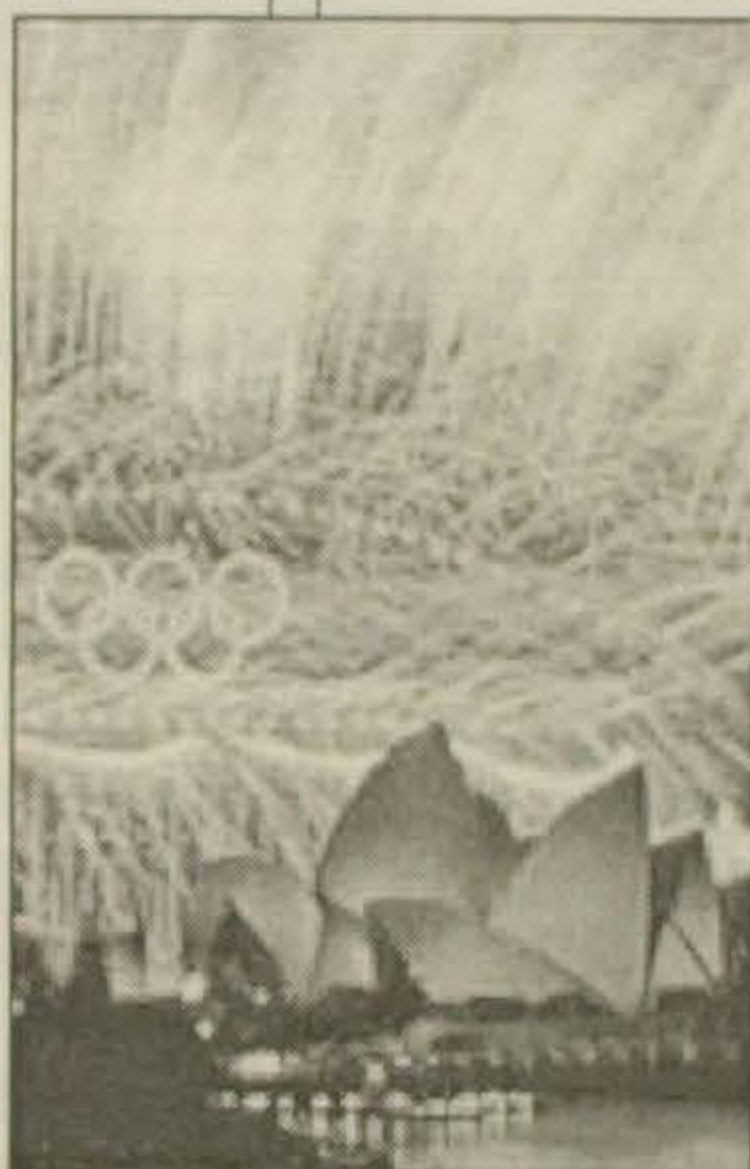
POVIJEST OLIMPIJSKIH IGARA

Drevne Olimpijske igre bile su veliki grčki religiozni, atletske i kulturni festivali održavani u čast boga Zeusa u Olimpiji. Prve povijesno utvrđene igre zabilježene su 776. g. prije Krista, a odigravale su se svake četvrte godine.

Drevne igre bile su sveti događaji. Atleti iz svih grčkih gradova državnica sudjelovali su na festivalima u Olimpiji koji su počinjali i završavali svečanim ceremonijama otvaranja i zatvaranja. Za vrijeme igara na snazi je bilo "sveto primirje". U početku se natjecalo u trčanju, hrvanju, boksu, petoboju i utrkama kočija. Samo je muškarcima bilo dopušteno da sudjeluju u Olimpijskim igrama, ženama je bilo zabranjeno da se natječu ili promatraju drevne Olimpijske igre pod prijetnjom smrti.

Pierre de Fredey, Baron de Coubertin, bio je osnivač modernog Olimpijskog pokreta. Rođen 1863. u francuskoj aristokratskoj obitelji, Coubertin je bio zaneseni sportaš, uvjeren kako sport posjeduje snagu koja će poboljšati čovječanstvo i ojačati mir među narodima svijeta.

Održavanje modernih Olimpijskih igara počelo je u Ateni 1896.

Ne znate li: trkači u trkalištu svi doduše trče, ali jedan prima nagradu? Tako trčite da dobijete. Svaki natjecatelj sve moguće izdržava; oni da dobiju raspadljiv vijenac, a mi neraspadljiv.

(1 Kor 9,24-25)

NAŠI USPJESI

Najuspješnija nacija na OI u Sydneyu, očekivano, bio je SAD sa 97 odličja dok je domaćin Australija na 4. mjestu s 58 odličja.

Jugoslavija nije ispunila sva očekivanja ali se ipak vratila kući s jednim zlatom (koje su osvojili naši odbojkaši) i s još po jednim srebrnim (Jasna Šekarić) i brončanim odličjem (vaterpolo). Najviše su razočarali košarkaši koji su ispali već u četvrtini finala.

Hrvatska je na ovu Olimpijadu došla bez rukometnog tima pa tako

nije ni mogla braniti zlato iz Atlante. Najveća nada bili su vaterpolisti. No, oni nisu uspjeli ući u borbu za medalje. Hrvatska također ima jedno zlatno odličje i to u dizanju utega koje je osvojio Nikolaj Pešalov, dok je hrvatski osmerac s kormilarom osvojio brončano odličje.

Na ljestvici odličja Jugoslavija zauzima 42. a Hrvatska 48. mjesto što je dobar rezultat kad se zna da je iza nas jedan veliki Brazil, a ukupno je 80 zemalja osvojilo medalje.

50. obljetnica braka Neste i Mariške Skenderović

BEZ MILOSTI BOŽJE NIŠTA NE MOŽ

U nedjelju, 16. rujna 2000. godine sv. misom zahvalnicom, koju je u katedrali predvodio mons. Stjepan Beretić, Nesto i Marija Skenderović proslavili su 50. obljetnicu svoje bračne i obiteljske vjernosti.

Tim povodom posjetili smo ih na njihovom salašu na Verušiću i o njima i od njih saznali nešto više.

Nesto Skenderović Lešin rođen je na Vanteleku (kod Pavlovca) 1. 04. 1921. godine a Marija (Mariška - kako je svi znaju) r. Matković rođena je 26. 04. 1927. također na Vanteleku. Svoj vječni "da" ljubavi izrekli su pred oltarom "Velike crkve" (crkva sv. Terezije) 9. 09. 1950. godine. Na Vanteleku su živjeli do KONFISKACIJE (1951) a budući da su ostali bez svega, morali su krenuti "trbuhom za kruhom". Tako su se doselili na Verušić na imanje svoje tetke, gdje su ostali sve do danas.

Budući da su bili otvoreni životu, bili su i plodni u ljubavi te su Crkvi i narodu darovali petoro djece: Grgu (1951), Antuna (1952), Agnezu (1954), Mariju (1955) i Franju (1962). I danas s ponosom govore o svojoj djeci ali i o svojim unucima Marijani, Jeleni, Josipu, Tomislavu, Ivanu, Ivani, Ružici, Marku, Ani Mariji, Petru i Katarini.

Nakon onog obaveznog pitanja, a redovito i potvrdnog odgovora u ovakvim zgodama - da li bi, kad bi ponovno mogli birati, opet jedno drugo izabrali - u razgovoru su rekli i ovo što slijedi.

- **Bog ne daje nikad više nevolje nego što čovik mođ podnet**
- **Najvažnije je u životu strpljenje**

ZVONIK: Možete li nam nešto reći o svom životnom putu. Što vam je u bračnom i obiteljskom životu bilo lijepo, a što teško?

□ **NESTO:** Život je, znate, svakako ispunjen i lipim i ružnim, tako da je bilo i lipih, sritnih dana, ali i teških. Ali Bog ne daje nikad više nevolje nego što čovik mođ podnet. A bez milosti Božje ništa ne mođ. I u najtežim trenucima sam sve pratio kroz molitvu. Duh Sveti me prosvitlio, i to je eto bilo sve. I najvažnije u životu je - strpljenje. Jer, ako nema strpljenja, onda je kraj.

□ **MARIŠKA:** Bilo mi je jako teško kad smo došli ovamo bez ičega. Puno smo radili. Curu sam odranjivala, i još tetku dvorila. A s mužom sam se slagala, a bilo je i kad smo se posvađali. Ali sam uvijek znala onu: "Ne vraćaj zlo za zlo, već vrati dobro za zlo, pa onda oprosti." I tako smo doživili pedeset godina zajedno.

ZVONIK: Šta je bilo s konfiskacijom? Sve su Vam oduzeli i ovdje ste došli bez ičega?

□ **MARIŠKA:** Tetku smo ode imali. Ona je ostala bez dice, bila je bogata, i onda smo se primili da nju dvorimo. Tako da smo je nas dvoje dvorili, i na kraju smo onda sve ovo ode dobili u nasliedstvo. Ostali smo tamo bez ičega, ali smo se na kraju, ipak, snašli.

□ **NESTO:** Tetka nam je, znate, bila bogata, ali kad smo mi ode dolazili ona nije imala šta ist. To je tako svugdi. I ona je onda nas primila, jer je vidila da smo mi vridni, da znamo i očemo

raditi. Počeli smo iz ničega, puno smo radili, nju dodvorili, uz to još i dicu podizali.

- **Sedam kilometara do crkve**
- **To se znalo - u crkvu se nediljom moralo ići**

ZVONIK: A kako ste odavdje, jer je dosta daleko, išli u crkvu?

□ **NESTO:** Išli smo i u Žednik, al smo najviše bili vezani za varoš. Tamo je tetka svakako bila 9 godina, pa smo morali otić nju vidit, i tamo smo išli i u crkvu. Jer ona je imala kuću u varoši, a i ovo di smo mi bilo je njezino.

□ **MARIŠKA:** Dica su nam išla ode u Žednik na vironauk do četvrtog razreda, a onda su krenili u peti razred u varoš u škulu, pa i na vironauk. Znete, teško nam je bilo, jer je to ipak 7 km. Svi smo išli u crkvu. Nismo baš svake nedilje, naročito kad je bilo loše vrime, ali smo išli, ako ne ode, onda u varoši u veliku ili staru crkvu.

□ **NESTO:** U to doba, čitav šor bi krenio pišce i nije nam bilo teško. Jer, to se znalo - u crkvu se mora ić. Kasnije smo imali i konja i kola...

- **Bez molitve i strpljenja nema sriće**

ZVONIK: Kako ste odgajali svoju djecu?

□ **NESTO:** Kurušnjom! Nismo baš bili zdravo strogi, al bilo je i taki trenutaka. Jer ono što se kaže, to tako mora bit. Pa su i oni bili poslušni.

ZVONIK: Da li ste ovdje kod kuće molili zajedno sa svojom dicom?

□ **OBOJE:** Pa bilo je teško, jer su se dica razišla u škulu.

□ **NESTO:** Molitvu koju smo i danas kod užne molili, ja sam naučio od mog dide, a njegov je dida naučio od svog dide. U porodici Lešinoj se tako moli. Evo kako ide ta molitva, prije ila:

U IME OCA I SINA I DUHA SVETOGA, AMEN. BLAGOSLOVI, GOSPODINE BOŽE NAS, I OVE TVOJE DAROVE S KOJIMA ŽELIMO NA TVOJU SLAVU NAŠE TILO POKRIPITI. DAJ NAM DAKLE OVE TVOJE DAROVE TAKO BLAGOVATI DA NEBESKOGA STOLA VRIDNI DIONICI POSTANEMO, PO ISTOM KRISTU GOSPODINU NAŠEMU. AMEN.

A posli ila molimo ovako:

OČE BOŽE, TEBI HVALA NA TOM LI-POM DARU, S KOJIM SI NAS POKRIPIO. AMEN.

ZVONIK: Što biste poručili mladim bračnim parovima?

□ **NESTO:** Nek mole za milost Božju! Molitva i strpljenje. Bez tog ne mogu bit sritni.

□ **MARIŠKA:** Da, molit al puno. Mi molimo Litanije, Pozdravljenje, i ujtru i uveče, i krunicu.

□ **NESTO:** Ja molim još večernje molitve, Zdravo Kraljice i prije posla svakako. "Bože, pomoz i blagoslovi..."

Razgovarao: Andrija Anišić

Uređuje: Jakob Pfeifer

PRVI SUSRET ČLANOVA MEĐURELIGIJSKOG CENTRA

U organizaciji Međureligijskog centra, utemeljenog u travnju ove godine sa sjedištem u Beogradu, a pod pokroviteljstvom šabačko-valjevskog episkopa SPC Lavrentija, u srpskopравoslavnom manastiru Sv. Nikole - Soko kod Ljubovije susreli su se početkom kolovoza prvi put nakon utemeljenja tog Centra predstavnici Crkava i religija s prostora Jugoslavije.

Na skupu su bili nazočni predstavnici Srpske pravoslavne crkve, Katoličke crkve, Islamske zajednice, Židovske općine, Baptističke crkve, Adventističke crkve, Kristove crkve i Evanđeoskog saveza Srbije. Kao temelj za razgovor poslužili su u cijelosti referati sedmorice predavača koji su sa svog stajališta obradili temu "Bog je jedan". Predavači su bili beogradski nadbiskup **dr. Franc Perko**, župnik crkve sv. Petra u Beogradu **o. Lorand Kilbertus**, prodekan Baptističkog fakulteta u Novom Sadu **prof. dr. Aleksandar Birvis**, direktor Medrese u Novom Pazaru **Melvud ef. Dudić**, dekan Adventističkoga teološkog fakulteta u Beogradu **prof. dr. Radiša Antić**, župnik u Odžacima i Apatinu **Jakob Pfeifer** te urednik "Pravoslavlja" protođakon **Radomir Rakić**. U radu seminara sudjelovalo je tridesetak osoba, među kojima i studenti teologije. Pokazalo se da su takvi razgovori vrlo konstruktivni, posebno u današnjim prilikama, pa je opravdana želja sudionika da se takvi susreti što češće održavaju i uključuje što više ljudi dobre volje radi uspostavljanja izgubljenog povjerenja i njegovanja međusobne ljubavi, koji su narušeni nedavnim povijesnim zbivanjima na prostorima nekadašnje Jugoslavije. "Molimo se našem zajedničkom Tvorcu da nas podupre na tome zajedničkom putu suradnje i prevladavanja predrasuda koje su nas do sada često udaljavale", poručili su sudionici skupa.

Sudionici

SUSRET KATOLIČKIH I PRAVOSLAVNIH SVEĆENIKA U APATINU

Susret svećenika Katoličke i Srpske pravoslavne crkve u povodu 2000. obljetnice kršćanstva upriličen je u Apatinu u nedjelju 10. rujna. Poticaj za taj susret dao je **vlač. Jakob Pfeifer**, župnik odžačko-apatinski i podunavski arhiepiskop Subotičke biskupije koja je podijeljena na četiri arhiepiskopata. Na susretu su sudjelovali svećenici Apatinskoga, Somborskog, Kulskog i Bačkog dekanata, a sa strane Srpsko pravoslavne crkve, svećenici Somborskog i Bačkopalanskog namjesništva.

Na susretu je ukupno bilo deset katoličkih te dvadeset i pet pravoslavni svećenika. Susret je započeo okupljanjem u katoličkom župnom domu u Apatinu, a zatim se otišlo u katoličku crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije, gdje je sve nazočne pozdravio domaći župnik **Jakob Pfeifer**. Katolički svećenici potom su otpjevali pjesmu Majci Božjoj "Čuj nas majko" i pravoslavni tropar također u čast Djevice. Nakon toga su svi zajedno posjetili pravoslavnu crkvu, koja je još u izgradnji, te sudjelovali na pravoslavnom bogoslužju "večernji".

Nakon večernje je upriličeno primanje kod predsjednika Skupštine Vojvodine i Skupštine općine Apatin **dr. Živorada Smiljanića**, gdje je nastavljen radni dio susreta koji se sastojao od dva predavanja. Tema predavanja bila je "Svećeništvo - Sveti red", a predavači su bili, s katoličke strane, župnik **Pfeifer** te jerej **Miloš Jevrosimov**, jedan od paroha u Somboru. Nakon toga je priređen zajednički domjenak u restoranu Rukometnog kluba "Apatin" što je omogućila Skupština općine Apatin. Ekumenski su susret medijski popratili televizija Sombor, Kanal 54 i radio Apatin.

MEĐUNARODNI OKRUGLI STOL U BEOGRADU

U organizaciji Beogradske otvorene škole (BOŠ) od 22. do 24. 09. 2000. organiziran je međunarodni okrugli stol na temu: "Interreligijski dijalog kao vid pomirenja u jugoistočnoj Europi".

U radu Okruglog stola sudjelovalo je četrdesetak stručnjaka iz SRJ, Hrvatske, BiH, Crne Gore, Makedonije i po jedan gost iz Njemačke, Švedske i tri gosta iz USA. Od naših svećenika bili su pozvani **mr. Andrija Kopilović** i **Jakob Pfeifer**. U okviru programa održano je sedam referata i veći broj plenarnih sesija. Iz plodova rada ovoga skupa interesantno je primijetiti da su svi sudionici vidjeli mogućnost pomirenja upravo u dijalogu. Iskristalizirao se aksiom: DIJALOG NEMA ALTERNATIVE. No, vrlo je važno da o tom vidu dijaloga ne govore samo sociolozi, psiholozi, politolozi nego, svakako, i teolozi jer je nositelj interreligijskog dijaloga upravo službenik Crkve. Ne jedini, ali važan. Šteta što se na skupu nisu pojavili pozvani stručnjaci sa fakulteta Srpske pravoslavne crkve, osim jednoga predavača. Ovaj ekumenski susret za sebe je vrijedan kao indikacija kako se samo dijalogom i suradnjom mogu pomicati stvari naprijed, a sudjelovanje svih je znak da postoji dobra volja pomirenja koje je moguće dijalogom, obraćenjem i oprostjenjem. /Zv/

CARITAS - VJERA NA DJELU

DUHOVNA OBNOVA ČLANOVA JUGOSLAVENSKOG CARITASA

U franjevačkom domu za duhovne vježbe "Domus pacis" kraj Horgoša 29. rujna započela je trodnevna duhovna obnova članova župnih Caritas Jugoslavije.

Grupi od tridesetak aktivista predavanja je održao direktor jugoslavenskog Caritas i niški župnik **Antun Pećar**. Uz razgovor i razmjenu iskustava ova je grupa doista doživjela lijepu i korisnu duhovnu obnovu.

Predavač je podsjetio da je Caritas Jugoslavije osnovan 1994/95. godine, u vrlo teško vrijeme, i da je pomoć preko aktivista stizala na mnogobrojne adrese. Ukazao je i na obavezu da se cijela župna zajednica angažira u zbrinjavanju onih koji su u potrebi te da bi bilo vrlo korisno kada bi u svakoj župi bila ekipa medicinske pomoći i socijalni radnici (umirovljenici - volonteri).

"Caritas je vjera na djelu", tumačio je voditelj duhovne obnove i nastavio: "Pozvani smo od Isusa svjedočiti vjeru. Kada je riječ Božja usvojena, ona rađa dobra djela. Mnogo je siromašnih ljudi, ali, zato što nemaju vjeru, nemaju duhovni život." Osim materijalnih potreba važne su i one duhovne i duševne. Zato je važno da Caritasovi aktivisti u susretu s ljudima imaju za svakoga toplu riječ i razumijevanje. Molitva je važna dimenzija u pomaganju braće u potrebi. A pomoći može svatko na svoj način - načina ima toliko koliko ima i ljudi.

Marija Dulić,

*pročelnik Karitativnog odjela
župe sv. Roka, Subotica*

ZIMSKI PROGRAM 2000 - 2001.

Caritas Jugoslavije poslao je župnim Caritasima zahtjev da dadu izvještaj o raspodjeli pomoći za zimu 2000/2001. godine.

Caritas Jugoslavije u suradnji s Caritasom Švicarske i drugim donatorima iz Caritasove mreže planira i ove zime pružati nužnu pomoć licima u potrebi.

Količina pomoći bit će određena prema broju obitelji.

Pomoć će se po župama dodjeljivati samo MJEŠTANIMA a ne izbeglim i raseljenim licima. U okviru ove kategorije CARITAS pruža pomoć i mještanima katolicima i ostalim stanovnicima.

Pomoć MOGU DOBITI samo sljedeća lica:

STARI (stariji od 65 godina)

HENDIKEPIRANI (invalidi...)

SAMOHRA NE MAJKE

OBITELJI S VIŠE DJECE

Za vjernike katolike identifikacija se vrši u župi. Oni koji misle da mogu dobiti pomoć prema gornjim kategorijama neka ponesu LIČNU KARTU i POTVRDU O PRIMANJIMA.

Potrebno je odmah se prijaviti kako bi se što prije mogle prosljedili liste kandidata za primanje pomoći Caritasu Jugoslavije.

POLITIKA

Jedan od važni datuma naše novije istorije ostaće 24. rujna 2000. god., dan održani izbora koji će bit upamćeni i po tom da je velika većina birača dala svoj glas novim političarima, napridni svaćanja. Očekujemo da će nas oni, bar tako virujemo, uspišno privesť priko praga napridne Evrope, da se makar i sa zakašnjenjem priključimo narodima koji grade jedan novi svijt, u čijem je sridištu čovik, a ne vlast i država, a katkad i vlastodržac.

O ovim izborima ne bi piso da na to nisam potaknut ponavljanim izjavama niki ovdašnji političara, koji su više puta javno kazali da je njevom porazu doprinela Katolička crkva, jel je nagovarala virnike da ovako glasaju, kršeći pri tom izbornu tišinu. Ko je i kad u Crkvi nagovaro virnike, sveznajući političari to nisu kazali, iako bi njim radi istinitog obavištenja javnosti bila dužnost da navedu činjenice. Da kod nas snaga prava vlada nad pravom snage, ove bi riči morale svršit prid sudom. Ako su riči optužbe istinite, onda bi za nji tribala odgovarat Katolička crkva, a ako je to izmišljotina, onda bi ti političari morali stat prid sudiju. Ovako nikom ništa.

Virnici

I virnici su punopravni građani ove zemlje, pa tako nuz obaveze naspram države u njoj uživaju i pravo glasa. Virnici se med sobom po dosta čem razlikuju: oni su pripadnici razni naroda, zanimanja, obrazovanja, starosne dobi, razni politički svaćanja, gospodarske moći i drugi manje važni razlika. Virnici se od drugi ljudi razlikuju samo po tom što viruju u jednoga Boga i što njim je strano virovanje u zemaljske bogove. Ovo svaćanje temelje na nauku iz Deset zapovidi Božji, med kojima je prva: "Ja sam Gospod Bog tvoj: Nemaj drugih bogova uz mene." Međutim, mali bogovi još uvik nisu nestali, a na njevo postojanje u društvu virnici su i zvanično upozoreni još prija dvadesetak godina poslanicom "Vjerujemo samo u jednoga Boga", kojom su biskupi ondašnje Jugoslavije poručili: "Često dobivamo dojam da u ovom našem 20. stoljeću prisustvujemo povratku faraonskih i starorimskih vremena s njihovim božanstvima neograničenog užitka, surovog nasilja, razuzdane vlasti i rušilačke objesti." (1)

Nevirnici

Društvo čine i nevirnici, koji u Boga ne viruju, i po tom se razlikuju od virnika, med sobom se uvažavaju i u stalnom su dijalogu.

U svakom društvu ima i nevirnika koji Boga ne poznaju. Na nji je skrenijo pažnju, prija dvadesetak godina na jednoj tribini u našoj varoši dr. Esad Ćimić, na velikom glasu ondašnji profesor sociologije religije na Univerzitetu u Sarajevu. "Ako indiferentni, koji Boga ne poznaju, postanu snaga, jednoga dana mogu doći glave i organizovanijem društvu neg je ovo naše", upozoravao je. Nažalost, da je dr. Ćimić bijo dalekovid i u pravu, potvrđeno je u poslednjem desetljeću XX. vika, u kojem su se pojavili mnogi mali bogovi, koji su nas doveli u današnje stanje.

Virnici i politika

Dal se virnici pa i njevi crkveni pridvodnici tribaju baviti

politikom pitanje je oko kojeg se tušta raspravlja. I to je politika.

Ako se vratimo unatrag, možmo za svitli primer uzet biskupa Ivana Antunovića, koji se politikom bavijo toliko koliko je tribalo za dobrobit naroda kojeg je pridvodijo. Njegova dila najbolje potvrđuju koliko mu je bijo plodonosan politički rad.

Zanimljivo je i kontanje Blaška Rajića o bavljenju politikom, o čem najbolje svidoci i ulomak iz knjige "Mile uspomene": "Baćo je bio veliki i idealan rodoljub. Ne mogu dozvoliti, kako mnogi misle, da je bio i političar. Jednom mi zgodom reče: U politiku sam ušao toliko, koliko smatram da je potrebno i dovoljno da mogu koristiti svom narodu. U svakoj sceni političkoj igrao je Baćo uvijek važnu ulogu kada se radilo o njegovom narodu. Kada je uspjeh polučen, tada bi se neopazice povukao isključivo na polje svog svećeničkog rada. Ako je uspjeh zatajio, tištila ga bol što mora gledati patnju svog naroda, a nije bio u mogućnosti priskočiti mu u pomoć." (2)

Dal virnici smiju sudilovat u političkom životu zemlje, o tom glasoviti naučenjak prof. dr. Tomo Vereš piše: "Naprotiv, oni mogu i moraju sudjelovati u njemu, ali ne kao vjernici, ne u okviru svojih vjerskih zajednica, nego kao ljudi, kao društvena bića, kao građani koji su dužni da rade na zajedničkom dobru cijele društveno-političke zajednice kojoj pripadaju." (3)

Ovo su nasumce odabrani pabirci kontanja i dilovanja naši viđeni ljudi o politici. Mi virnici privaćamo nauk ovi mudri ljudi, al isto tako potaknuti i od naši svećenika, koji su opominili ljude na njevu građansku dužnost da glasaju, brez uputa za koga da glasaju. Svećenik neće kazat virnicima za koga da glasaju, jel zna da med njima ima razni politički svaćanja i zato poštiva volju svakog pojedinca, naravno da pri tom vodi računa da njegov doprinos glasanjem mora bit za dobrobit zajednice u kojoj živi. To su s ambona mogli čut i izaslanici vlasti kad su došli da čuju šta će i kako pridičit svećenici o izborima.

U Kerskoj crkvi smo na dan izbora izmolili molitvu za mir i za lipšu i sritniju budućnost svi koji žive u ovoj zemlji. Molitva je počela ričima: "Oče sveti" - obratili smo se Bogu, a ne ljudima. Zatim je slidila i rečenica: "Neka Tvoj blagoslov uđe u sve strukture našeg društva i našeg mjesta i nekà se taj blagoslov bori s nama za bolji svijet, za boljeg čovjeka." To je srž molitve izmoljene na kraju svete mise. To je bijo poziv virnicima da razmišljaju o boljem svitu u čijem će sridištu bit ljudi, a ne mali bogovi. Ta molitva je bila upućena Stvoritelju da prosvitli um ljudima da izaberu kevete (4) koji će ji dostojni pridstavljat za dobrobit svi pripadnika zajednice.

(1) Poslanica naših biskupa za korizmu 1979. g. "VJERUJEMO SAMO U JEDNOGABOGA" koju je sastavijo dr. Tomo Vereš 1978., a pročitana je virnicima u svim crkvama, u korizmi 1979. god. i objavljena je iste godine u Glasu koncila.

(2) Ulomak je iz još neobjavljene knjige: S. Blaženka Vojnić M. "MILE USPOMENE", koja će uskoro biti tiskana u izdanju Instituta "Ivan Antunović". Kako su se potpisali, "Raić i drugovi" su pozvali narod u "III. srežu" na glasanje 28. 10., i upozoravaju ga da se čuvaju varalica da njim ne promine glasovnicu.

(3) Tomo Vereš: "PRUŽENE RUKE", str. 72, Filozofsko-teološki Institut Družbe Isusove u Zagrebu 1989.

(4) Keveta = poslanik (odbornik).

Alojzije Stantić

1000 godina kršćanstva u mađarskom narodu

Veliki jubilej mađarskoga naroda

Čitav svijet slavi 2000 godina kršćanstva, a Mađari ove, 2000. godine, slave milenijsku obljetnicu svoje države. Sveti mađarski kralj Stjepan je 1000. godine primio krunu od pape. Zato Mađari ove godine slave dvostruki jubilej. Taj se jubilej obilježio u Budimpešti velikim euharistijskim slavljem 20. kolovoza ove godine. Na tom je slavlju bio i kardinal Sodano kao izaslanik Svetoga Oca, ali i carigradski patrijarh Bartolomej I. Metropolit Staikos je na slavlju pročitao svečani dokument kojim je carigradski patrijarh Bartolomej svetoga Stjepana zajedno s grčkim misionarskim biskupom Hieroteosom uvrstio među svece Pravoslavne crkve. U vrijeme svetoga Stjepana kad je 1000. godine utemeljena mađarska država, još je bila jedinstvena Katolička crkva. Zato je Sveti Otac pozvao mađarske katolike da se još više založe za jedinstvo među kršćanima.

Subotička (nekada Bačka, pa Kaločko-Bačka) /nad/biskupija

Velika većina vjernika Subotičke biskupije pripada mađarskome narodu. Zato bi bilo dobro u kratkim crtama doznati pojedinosti iz povijesti toga naroda, tim više što je povijest mađarskoga i hrvatskoga naroda prostorno i vremenski toliko upućena jedna na drugu, kao da se radi o povijesti istoga naroda. Neke biskupije, pojedine crkve čuvaju u svojim riznicama, za mađarske katolike, najdragocjenije relikvije svetih. Kodeksi neprocjenjive vrijednosti, nastali u Hrvatskoj, čuvaju se u Mađarskoj i obrnuto. Mnogi su hrvatski velikani duha, Crkve i junaštva zadužili mađarski narod. O tome je 1999. godine u Mađarskoj izdana knjiga Đure Šarošca pod naslovom "Tisućgodišnje veze Hrvata i Mađara", a u ovoj našoj Subotičkoj biskupiji, koja je nekada bila dijelom Bačke a dijelom Kalačke nadbiskupije, žive naša dva naroda od najstarijih vremena u istim gradovima, u istim selima, a živjelo se i u istim samostanima. Među kalačko-bačkim nadbiskupima nalaze se brojni ugledni sinovi hrvatskog naroda, ali se isto tako među zagrebačkim i đakovačkim biskupima nalaze biskupi iz Mađarske.

Pripreme za krštenje u Pracrkvi i danas

U apostolsko vrijeme pa i u vrijeme apostolskih otaca u 1, 2. i 3. stoljeću kršćanstva kršćanstvo su prihvaćali pojedinci ili obitelji. Zato su prva stoljeća obilježena sporim pokrštavanjem ljudi u Rimskom carstvu. U to vrijeme je krštenju prethodila višegodišnja priprava: pouke, sudjelovanje na službi Riječi, prakticiranje kršćanskog života, da bi se na kraju tako duge pripreme pojedinac ili cijele obitelji zajedno s drugim katekumenima krstio, krizmao i pričestio, uvijek u okviru Vazmenog bdjenja na Veliku subotu. (Takva priprava za krštenje, krizmu i pričest zvala se katekumenat, a pripravnik za krštenje se zvao katekumen. U mnogim je kršćanskim zemljama, pa tako i u Hrvatskoj, u Mađarskoj, i u Subotičkoj biskupiji, ponovno uveden katekumenat. Katekumenat za odrasle ljude i za školu doraslu djecu ne smije biti kraći od pola godine. U Francuskoj traje najmanje tri godine. U Subotičkoj biskupiji će, ako to Biskupijska sinoda drugačije ne odredi, katekumenat trajati dvije godine, a u iznimnim slučajevima najmanje godinu dana.)

U pokrštenju mađarskog naroda sudjelovali Slaveni, Grci i Germani

U ranom srednjem vijeku nastao je novi običaj ulaska u

Crkvu. Kad bi se koji kralj, knez ili plemenski starješina krstio, njegovi podanici su se nakon vrlo kratke pripreme, bez temeljitih poučavanja milom ili silom svi imali krstiti. Među još nekrštenim Slavenima, Germanima i Mađarima postojalo je uvjerenje da je kršćanski Bog jači od njihovih bogova. Takvo uvjerenje su stjecali na bojnom polju, kad bi im pao zapovjednik ili kad bi kršćanski vladari vojno nadjačali poganske jedinice. Premda su bili nekršteni, zapovjednici poganskih vojski i naroda su imali bar osnovna znanja o kršćanstvu. Dok su Mađari putovali prema svojoj današnjoj domovini, dugo su bili u neposrednom kontaktu s bizantskim kršćanstvom, a kad su se 895-896. godine nastanili u današnjoj Mađarskoj, zatekli su ovdje brojna slavenska plemena, od kojih je većina već bila pokrštena. Dolaskom novog naroda u Europu izmijenila se slika panonskoga stanovništva. Ako je prije njihova dolaska i bilo biskupija, samostana, crkvi i župa, puno je toga bilo uništeno u ratovima. Vjera se nikada nije posve ugasila. Sa svojih vojnih pohoda po kršćanskim zemljama Mađari bi donosili zarobljenike - kršćane. Tako su Mađari upoznali kršćanstvo kontaktirajući s Bizantom, ali i družeći se sa slavenskim starosjediocima njihove nove zemlje, kao i dovodeći kršćansko roblje u svoju sredinu. Oni Mađari koji su živjeli u istočnijim krajevima svoga jezičnog područja, prihvatili su grčko kršćanstvo iz Bizanta. Pokrštavanje tih Mađara je započelo tako što su im se knezovi Bulču i Zombor dali krstiti u Bizantu. Njihovu su odluku potom slijedili njihovi podanici krstivši se također po grčkom obredu. Čak je jedno vrijeme među tako pokrštenim Mađarima djelovao i grčki biskup imenom Hieroteos. Uspomenu na te korijene mađarskog kršćanstva čuvala je stara segedinska crkva svetoga Dimitrija, pa i titelska stara crkva Hagia Sofia - posvećena Svetoj Mudrosti. Mađarski znanstvenici smatraju da je misioniranje Mađara išlo u prvom redu slavenskim jezicima, budući da je diljem mađarske živjelo puno već pokrštenih Slavena. O tome svjedoče brojni slavenski teološki izrazi i u suvremenom mađarskom jeziku. Evo nekih: malaszt = milost, kereszt=krst, pap=pop i slično. Kasnije je misioniranje išlo i grčkim jezikom. Od druge polovice 10. stoljeća sve više slabi bizantski utjecaj, a jača zapadni - rimski i latinski.

Prvi kršćanski vladari kod Mađara

Kad su Mađari u svom osvajačkom pohodu na Njemačku 955. godine doživjeli poraz na rijeci Lech pod Augsburgom, vratili su se u svoju zemlju i počeli živjeti u miru. Tada su nastupila prava vremena za primanje kršćanstva. Žena kneza Gejze, Šarolta je već bila kršćanka. Zatim su, po mišljenju novijih znanstvenika, najprije Gejza, a kasnije i Stjepan primili krštenje od Bruna, benediktinca iz švicarskog Sankt Gallena. Gejzu se tradicionalno smatra začetnikom pokrštenja mađarskog naroda. Benediktinac Bruno je posredovao i kod njemačkog cara Otona, da se u Mađarsku pošalju misionari. Novi misionari dolaze u Mađarsku iz koruških krajeva Austrije. Tako je ponovno pojačan utjecaj slavenskih jezika na mađarski jezik. Nije bio manji ni utjecaj švicarskih benediktinaca. Oni se služe njemačkim jezikom. Treća skupina misionara dolazila je iz njemačkog Passaua. Kad je 1054. godine došlo do tužnog raskola između Rima i Carigrada, u svijesti Mađara se sve manje ili gotovo nikako ne spominje djelovanje grčkih misionara iz Bizanta. U drugoj polovici desetoga stoljeća od najjačeg značaja za širenje i utvrđivanje kršćanstva među Mađarima imao je sveti Adalbert. Knez Gejza nije ustanovio niti jedne biskupije. Tu je zadaću ostavio svome sinu Stjepanu.

Sestre Svetog Križa nam javljaju ...

Naš prelazak iz Bara u Risan i preuzimanje dužnosti njegovanja bolesnih i starih dogodio se upravo u "godini starih". Vjerujemo da to nije slučajno, jer Bog oduvijek ima svoj spasiteljski plan sa svakim od nas. Tako je i nama u određenom vremenu, na određenom mjestu, povjerio određeni zadatak. To je plan njegove ljubavi, a na nama je da se u taj plan uklapamo i da ga po mogućnosti ne kvarimo.

Ovaj članak pišemo da bismo na neki način obilježile Dan bolesnih, pa je i to jedan poticaj da o njima više progovorimo.

Mi se ovdje susrećemo s konkretnom duševnom i tjelesnom bijedom velikog broja ljudi, a ne samo sa bolesnim i starim osobama. Pitale smo se na početku našeg rada sa njima: "Tko li je pogriješio te su ovi ovoliko kažnjeni?" - kako bismo kazali mi svojim rječnikom.

U Svetom pismu stoji zapisano da su i Isusa svojevremeno pitali Židovi - suvremenici onih koji su također u očima ljudskim bili kažnjeni i izazivali osjećaje sažaljenja. Znamo kako su Isusa pitali: "Tko je pogriješio - oni ili njihovi roditelji?" U svojim ljudskim razmišljanjima možemo kazati da su možda pogriješili njihovi roditelji. Možda su pogriješili oni najbliži - sinovi, kćeri, rođaci, oni koji nisu imali načina ili mogućnosti da o njima adekvatno brinu. Mnogi nadalje nose posljedice teških psihičkih i fizičkih oštećenja zbog određenog oboljenja u ranoj dobi djetinstva. Neka su pak oboljenja nasljednog karaktera. Možemo dakle saznati sa aspekta medicine tko je i što uzrok mnogih oboljenja. Ali, medicina nam ne može dati odgovor zbog čega sve patnje koje podnose bolesnici, zbog čega ovo ili ono u našem životu - što nam nije baš ugodno. Ako kao vjernici i osobe koje hoće slušati i čuti Isusa, Njega pitamo, onda ćemo dobiti pravi odgovor upravo od Njega samoga. On nam uvijek daje pravi odgovor u pravo vrijeme.

Kada smo se, dakle, mi pitale zašto su ovi ljudi ovoliko kažnjeni i tko je pogriješio, oni ili njihovi najbliži? - Isus odgovara: "Niti su pogriješili oni, niti njihovi najbliži, nego je sadašnje njihovo stanje upućenosti na drugoga zato da se Bog po njima proslavi. A kako se tek Bog može proslaviti, pitamo se dalje? Jedino onda ako im se s ljubavlju prilazi.

"Ljubavi Božje nemate u sebi" kazao je Isus u jednom od svojih nastupa, a apostoli koji su to čuli zapisali nama na opomenu. Kao kršćani i sljedbenici Isusovi, nosimo tu ljubav u sebi i želimo njome obdāriti druge. Ovu godinu započeli smo u znaku proslave Velikog jubileja kršćanstva. Idemo zajedno u susret novom tisućljeću. Hodočašća koja su predviđena u tu svrhu prilika su da svoje duše, kao i duše mnoge braće i sestara uzdižemo Bogu. U Crkvi - toj našoj "zajedničkoj kući", kako lijepo reče nadbiskup Zef u svojoj božićnoj poslanici, svi imamo svoje dužnosti i obaveze, a po njima imamo prelijepe mogućnosti da učinimo jedni drugima život ljepšim i naprednijim. Ta nam je sreća svima na dohvat. Samo se trebamo ogledati u ogledalu Božje dobrote i Njegove ljubavi i prihvaćanja svakog čovjeka bez razlike.

Novu godinu 2000. započeli smo hodočasteći. Hodimo, častimo Njega koji je jedini dostojan naše hvale. Na tom putu zajedno su s vama

s. Veritas i s. Mateja

(Sv. Nikola, katolički list mladih, Bar, 3/2000)

100. OBLJETNICA DJELOVANJA SESTARA SV. KRIŽA U BOKI KOTORSKOJ

U Dobroti kraj Kotora u nedjelju 17. rujna Kotorska je biskupija priredila svečanu proslavu 100. obljetnice djelovanja Družbe sestara Sv. Križa u Boki Kotorskoj. Uoči proslave, u subotu 16. rujna u crkvi sv. Stasija u Dobroti priređena je svečana akademija. Družbu je na akademiji predstavila provincijalna poglavarica iz Đakova **s. Estera Radičević**, a potom su prineseni darovi vjernika mjesta u kojima su te redovnice služile u tijeku stotinu godina. Na akademiji je predstavljena i knjiga o radu i djelovanju sestara sv. Križa u Kotorskoj biskupiji, koju su zajednički objavile Milosrdne sestre Sv. Križa u Đakovu te Novinsko-izdavačka kuća "Gospa od Škrpjela" iz Perasta. Nazočnima je knjigu predstavio izdavač don **Srećko Majić**. U glazbenom dijelu programa sudjelovao je zbor katedrale sv. Tripuna pod ravnanjem **mo. Nikole Čučića**. Uz zbor je nastupila sopranistica **Marina Cuca** uz orguljašku pratnju **Sede Vukašinović**.

U nedjelju 17. rujna u istoj crkvi sv. Stasija u Dobroti proslavljena je svečana misa koju je predvodio kotorski biskup **Ilija Janjić** u zajedništvu s gotovo svim svećenicima Kotorske biskupije te predstavnikom Barske nadbiskupije isusovcem **o. Vladimirom Vasiljem**. Biskup Janjić se u propovijedi osvrnuo na stogodišnju službu sestara Sv. Križa u Kotorskoj biskupiji, istaknuvši kako su one sa sobom donijele "baklju ljubavi, baklju dobrote i baklju poniznosti" te se s potpunim predanjem posvetile skrbi za potrebne i bolesne. Biskup im je na kraju poručio da križ po kome je nazvan i njihov red nose oko vrata, na ruci, na krunici, no ponajviše u svome srcu te će tako biti sigurne da se baklja ljubavi prema nebeskom Ocu i bližnjemu nikada neće ugasiti. Uz sudjelovanje mnoštva vjernika na misi su bili nazočni i predstavnici konzulata Republike Hrvatske u Kotoru **Davorka Velecki-Čičak** i **Krešimir Hipšer**. /IKA/

Kardinal Puljić i subotički biskup Pénzes u samostanu sestara Kćeri milosrđa u Subotici

Kafana - "Dukat"

Subotica, Preradovičeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 30-136

Organizira: svadbe, rođendanska slavlja,
bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Nedjeljom: "BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22 sata,
nedjeljom od 12 - 16 sati,
ponedjeljkom zatvoreno

vl. Jakov Letović

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Poljoprivredna apoteka

Nudimo vam

AgriS
Subotica

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne stručne savjete

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 20-966

*U spomen
sestri Vijaneji*

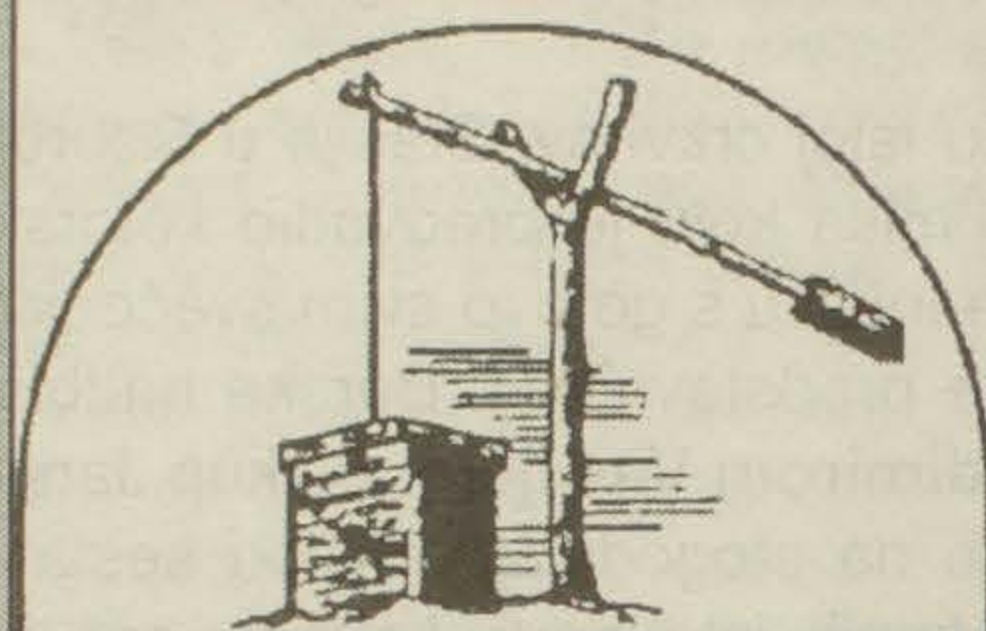
SELK

d.d.

K U T I N A

Kolodvorska 27

Tel.: 044/ 682-432, fax: 044/ 682-438

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak
8 - 13 sati
poslijepodne
terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije:

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, laboratorij, terapija
- Neurološki pregled i terapija
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Vremena su teška.

Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

551-045
Maksima Gorkog 26, Subotica

INTERNET

WWW.
tippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

☎ (024) 555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Preplatnici iz inozemstva uplate (30 DM ili avionom 40 DM) mogu izvršiti pošt. uputnicom ili čekom na adresu:
Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3
44320 Kutina
tel: 99 385 (0)44 681-272
R. Hrvatska

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Kompletan građevinski materijal, Kompletan ogrevni materijal...

P.T.P. BANE 24000 SUBOTICA BAINSKA 34. Tel: 024 561 187, Tel/faks: 024 561 186, e-mail: bane@tippnet.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

DOKLE ME OBVEZUJE VJERNOST?

Na velikoj sam mucu. Otkrila sam da me muž vara. Čak mi je to i priznao. O tom smo razgovarali dugo i naširoko. Imamo troje djece. Boli me njegova nevjernost i zbog toga bih ga odmah ostavila, ali muče me djeca. On me nije ostavio, niti me želi ostaviti ali i dalje, usprkos opetovnom pokušaju i mnogim obećanjima, odlazi k drugoj. Dokle moram trpjeti? Ima li rješenja mom problemu? Na koji način da obnovimo istinsku ljubav i vjernost?

Nesretna supruga i majka

Hvala vam na iskrenosti i hrabrosti postaviti ovakvo pitanje. Vaša muka je velika, ali razumijte i prihvatite da je i moja vrlo odgovorna da na ovako malom prostoru rješavamo tako dirljive i delikatne probleme. Stoga moram ponuditi samo načela i pokušati preko tih načela dati vam ohrabrenje, pa i neko konkretno svjetlo ne bi li i drugi koji dijele vrlo slične sudbine s vama otkrili mogućnost rješenja.

Prvo što moram reći jest ovo: Brak je sakrament, a to znači izravnu Božju prisutnost u čovjekovom životu. Kad god se događa sakrament, događa se Božji zahvat u ljudski život. U braku taj trajni Božji boravak događa se upravo po vjernosti ali i svijesti bračnih drugova da su oni jedno drugome znak te sakramentalne prisutnosti Božje. Zato je nevjerstvo daleko veće zlo protiv sakramenta braka, nego li, izdvojeno, sam spolni čin s drugom osobom. Ne umanjujem ovo drugo, ali se moram vratiti na prvo jer nevjerom bračni drug presijeca milosnu vezu koja preko njega ili nje treba "strujiti" na drugu osobu, jer su, kako Biblija kaže, "njih dvoje postali jedno". Ako netko svojom voljom, slabošću, grijehom prekida tu milosnu vezu, nanosi neprocjenjivu štetu bračnom drugu a preko njega onda i cijeloj obitelji i napose djeci koja jednako tako u mnogočemu pa i milosno ovise o vjernosti onih koji žive u sakramentu. Čini mi se da vaš muž nema dovoljno jaku spoznaju da njegovo nevjerstvo nije tek "puki izlet" drugoj osobi, nego daleko tražičniji čin povrede dostojanstva sakramenta i neprocjenjive štete gubitka milosti za svoju obitelj čija je on glava. Dakle, nevjerstvo je dvostruki grijeh: i protiv sakramenta i protiv prava na intimni život kao znaka i potvrde ljubavi pa i sakramentalnog znaka.

Djeca u braku su plod ljubavi i stoga ta djeca imaju pravo na tu ljubav cijeloga života. Zaprljana ljubav nije prava a najmanje odgojna. Otac će svojim nevjerstvom dovesti djecu u situaciju da i oni u odrasloj dobi odbace kršćanska moralna načela ili se uopće neće moći odgojiti u moralno stabilne ljude jer je moralni odgoj daleko više čin primjera nego li pouke. Stoga su djeca u takvom "nevjernom" braku djeca u odgojno-vjerskom smislu u opasnosti da nikada do kraja moralno ne sazriju, što je opet neprocjenjiva šteta.

Motiv da ga vi ne napuštate radi djece je hvalevrijedan, ali vas moram rastužiti tvrdnjom da taj motiv neće biti dovoljan da izdržite do kraja. Kako djeca odrastaju, tako će oni sami nalaziti svoj put a vi ćete ostajati sve više sama. Ne daj Bože da se koje dijete "neuspjelo" okrene protiv vas, tada je vrlo blizu vaš pad u očaj. Mnogo puta treba ponoviti da sakrament braka ne čine djeca i roditelji nego muž i žena. Djeca su darovana preko roditelja, ali je važno da iz obitelji izađu kao samostalni ljudi a supružnici i dalje ostaju sakramentalno vezani; bračno je zajedništvo daleko potrebnije u starosti nego u mladosti.

Što se tiče odnosa prema nevjernom mužu, vaš stav mora biti jasan. Vi ga se ne možete i nemojte ga se odreći kao svoga "sakramentalnog" ženidbenog druga. To vam daje pravo da od Boga možete "zahtijevati" čak i čudo. Možete moliti da spasi onoga koji vam je u životu darovan da bude znakom njegove

prisutnosti u vašem životu. Dakle, nikako i nikada ne posustati u molitvi i nadi da Bog hoće i da može učiniti čudo. Zatim, imate sigurno onih koji znaju za vaš problem i dijele s vama vašu muku. Ako su kršćani, onda ih angažirajte da vam pomognu jednako tako žarkom molitvom za obraćenje vašega muža jer je taj njegov "odlazak" zapravo napast kojoj se on nije uspio oduprijeti. Zatim, unatoč dugih i iscrpnih razgovora nemojte ga smatrati neprijateljem nego pokušajte zlo suzbiti dobrim. Jasno, da to od vas iziskuje herojski čin strpljivosti i stoga vam na raspolaganju stoji sva molitva, crkvena zajednica, duhovni vođa, prijatelji i sve ono što Crkva čovjeku pruža dok trpi. U času kad ga zamrzite, zapamtite, vi ćete učiniti čin kojim će on definitivno ući u vlasništvo Zloga. Dakle, ne dajte ga u vlasništvo Zloga.

Bilo bi vrlo korisno kad bi ga mogli nagovoriti da se povjeri u svojoj nevolji iskusnom svećeniku ili katoličkom psihoterapeutu. I onda zajedno pristupiti tzv. terapiji. Crkva, naime, poznaje metode liječenja ranjenih brakova u kojima jednako angažirano moraju sudjelovati oba supružnika. On mora izgovoriti i naći razloge u sebi svoga "izlaženja" iz braka i mora naći dovoljno motiva da osudi takvo svoje ponašanje, ali mora i vama priznati, ako slučajno postoji koji razlog vašega krivog postupanja a što vam nije ranije priznao da mu smeta. Tek tada terapeut, svećenik ili liječnik mogu "izvana" ući u vaš problem, dati rješenja, ponuditi pomirenje... Budite spremni i na to da će vam, možda, kao rješenje predložiti čak i preseljenje u drugi grad samo da se oslobodite te treće osobe.

Konačno, ipak ostaje jedan zaključak: Problem je rješiv ali ne napuštanjem, nego prepuštanjem Bogu da učini ono što samo on može. Žao mi je što vam ne mogu ponuditi konkretnije rješenje, ali za nas kršćane po pitanju sakramenata je samo ovo rješenje.

RAZMIŠLJANJE JEDNOG VJERNIKA

KULTURA NARODA

Nakon ozbiljnih stvari i obaveza kao što su rad, molitva, obitelj, ljudima treba i opuštanje, igre, takmičenja, pokazivanja bogatstva i sposobnosti. To možemo ostvariti na puno načina, a spomenut ćemo samo najvažnije. Slavimo crkvene svetkovine i svece, u obitelji ili čak cijela sela drže proštenja i zabave. Zatim rođendane, neke značajne godišnjice, pravimo razne večere, svadbe, i nađemo još dosta razloga za zajedničko objedovanje. Imamo igranke na koje se okuplja mladež, naravno da se zabavi i da nađe sebi životnog suputnika. Sve ove zabave imaju svoj red: kako se slave, kako se treba obući, kako se ponaša, ili kako se sprema hrana. Odjeća (narodna nošnja) - kroz nju se vidi duhovna ljepota i maštovitost i bogatstvo jednog naroda. Kroz pjesmu, igru i glazbu vidi se temperament, elegancija, smisao za ljepotu, kao i gracioznost naroda.

Narod kroz svoje proslave, oblačenje, igru, pjesmu i glazbu pokazuje svoje osobine - što sve skupa čini kulturu jednoga naroda.

Bunjevci su u tome veliki majstori. Zabave su nam lijepo i dostojanstvene, nošnja lijepa i elegantna. Ljudi se oblače s puno zauzetosti, mašte i ukusa. Pjesme su lijepo i lepršave, a igre su prava umjetnost. To je narodna kultura koju treba njegovati i njome se ponositi!

Alojzije Firanj

Bački Monoštor
13. 10. 2000.

Godišnjica ukazanja Gospe u Fatimi i obećanja Monoštoraca
svečana sv. misa u 12 sati

Subotica - katedrala
14. 10. 2000.

OBLJETNICA POSVETE KATEDRALE
Koncelebrirana biskupska misa u 18 sati

Subotica - katedrala
15. 10. 2000.

SVETKOVINA SV. TEREZIJE AVILSKE, ZAŠTITNICE KATEDRALE I GRADA SUBOTICE

svečana sv. misa proštenja u 18 sati

Subotica - Jubileji sestara Kćeri milosrđa

80. obljetnica postojanja Družbe

77. obljetnica djelovanja sestara u Subotici

70. obljetnica Zavoda sv. Terezije od Djeteta Isusa

* 21. 10. 2000. u HKC "Bunjevačko kolo" u 16 sati:

Simpozij o Družbi sestara "Kćeri milosrđa" u 18,30 sati:

Svečana akademija "Velike u ljubavi"

* 22.10. 2000. u crkvi sv. Roka

u 9 sati: Svečana biskupska sv. misa zahvalnica
Poslije mise simbolički početak radova na uređenju Dječjeg vrtića u samostanu sestara

NESTO VOJNIĆ PURČAR

U Subotici je u 79. godini života, 12. rujna 2000. godine umro dugogodišnji član Pastoralnog vijeća župe sv. Roka u Subotici Nesto Vojnić Purčar. Sprovodne obrede iz kapele na Kerskom groblju na blagdan Uzvišenja sv. Križa predvodio je župnik **Andrija Anišić**. On je u svojoj propovijedi naglasio kako je "bać" Nesto iako već u poodmaklim godinama i shrvan bolešću, uvijek rado dolazio u crkvu i u župu, želeći pomoći, koliko može, u životu župne zajednice. On mu je zahvalio na svemu što je učinio za dobrobit ove župne zajednice.

Sveta misa zadušnica na 6 nedjelja bit će u crkvi sv. Roka 28. 10. 2000. godine u 8 sati.

S KRIŽEM I KRUNICOM U RUCI DO SMRTI

U Subotici je 20. rujna 2000. godine u 88. godini života preminula uzorna vjernica JELENA VOJNIĆ K. rođ. ANIŠIĆ. Pokojnica je svaki dan dok je mogla dolazila na sv. misu i pristupala sv. pričesti, a ono po čemu će je svi vjernici župe sv. Roka zapamtiti je njezina pobožnost prema Križnom putu. Križni put je svaki dan pobožno molila prije sv. mise i onda kada je već shrvana starošću i bolešću jedva hodala.

Kad bi je pitali zašto baš svaki dan moli Križni put (iako se u isto vrijeme molila Krunica), ona bi odgovorila: "Pa, zato što kad gledam kako je Isus patio, onda je i meni lakše podnositi svoje križeve." I doista, nije "majka Jela" imala lagani život. Dvadesetpet godina jela je "udovički" kruh, jedan sin joj je umro kao mladić na radu u Njemačkoj, drugi sin je živio daleko od nje u Kanadi, jedna joj je kćerka trajno bolesna... Ona je i svoje posljednje dana provela s križem i krunicom u ruci. Budući da je "prigrllila križ", Gospodin joj je podario lijepu staračku smrt u okruženju njezinih najmilijih, a vjerujemo da je sad već i iskusila istinitost riječi: "U križu je spasenje... Zato prigrli križ da živiš uvijek."

Sahranjena je na subotičkom Bajskom groblju. Pogrebne obrede predvodili su mr. Andrija Kopilović i Andrija Anišić, njezin nećak i župnik.

Ove drage pokojnice sa zahvalnošću i ljubavlju se sjećaju njezini najmiliji: djeca: Marga, Luka sa suprugom Stankom, Eržika sa suprugom Gezom, Kata sa suprugom Lazom; sestre: Maca i Roza s obiteljima; snaja Marga s obitelji; unučad: Slavica, Ivanka i Igor s obiteljima, Marko, Stela, Vesna, Emil i Jugoslav te praunučad: Jovana, Ivana, Nevena i Luka.

Sv. misa zadušnica na šest tjedana održat će se u crkvi sv. Roka, 4. 11. u 9,30 sati.

MARIN TOKODI

U petak 22. rujna u prijepodnevnim satima Tavankutom se brzo širila vijest o iznenadnoj smrti Marina Tokodija. Toga jutra Marin je poslije ustajanja i doručka sa svojim ocem izišao u dvorište. Nije ni slutio da će toga jutra Gospodin pokucati na vrata njegova srca i pozvati ga da zauvijek napusti svoja kolica te slobodno zakorači u novi život. Svi smo bili zatečeni iznenadnim Marinovim preseljenjem u vječnost.

Marin je rođen 3. veljače 1975. godine. Dječja kolica Marin je zamijenio invalidskim jer je već od svoje druge godine života teško obolio. Pored silne želje roditelja i liječnika da mu pomognu kako bi prohodao, on je ostao cijeli svoj zemaljski život prikovan za kolica u kojima je znao provesti strpljivo mnoge sate. Kad god je vrijeme dopuštalo, Marin je rado izlazio u centar sela jer je bio željan prijateljstva. Svi smo ga silno voljeli. Bio je osoba s kojom se moglo o svemu lijepo razgovarati. On je uvijek svakoga prvi pozdravljao. Sa njegova lica nikada nije nestajalo blagog osmijeha kojim je obdarivao one s kojima se susretao.

Sprovodne obrede pokojnog Marina vodio je **mons. Bela Stantić** u odsutnosti župnika koji je toga jutra zajedno sa desetak mladih župljana krenuo na hodočašće u Mariju Bisticu. U prigodnoj homiliji mons. Stantić je podsjetio na Marinov život i optimizam kojim je zračio. Mnoštvo ljudi koji su bili na Marinovu sprovodu dovoljno govore koliko je on bio cijenjen i voljen od svih onih koji su ga poznavali. Marin je slutio da neće moći doživjeti na zemlji svoju zreliju dob zbog teške bolesti koja je sve više napredovala. Zato se i trudio da vrijeme koje mu je Gospodin dao da proživi na zemlji ispuniti dobrotom i ljubavlju. U tome je uspio. Hvala mu za divan primjer kako se i u bolesti može biti strpljiv i predan u Božju providnost. Puninu života za kojim je toliko žudio vjerujemo da je napokon zadobio.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - marketing; Uredništvo stranica mladih: Vesna Huska, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić, Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

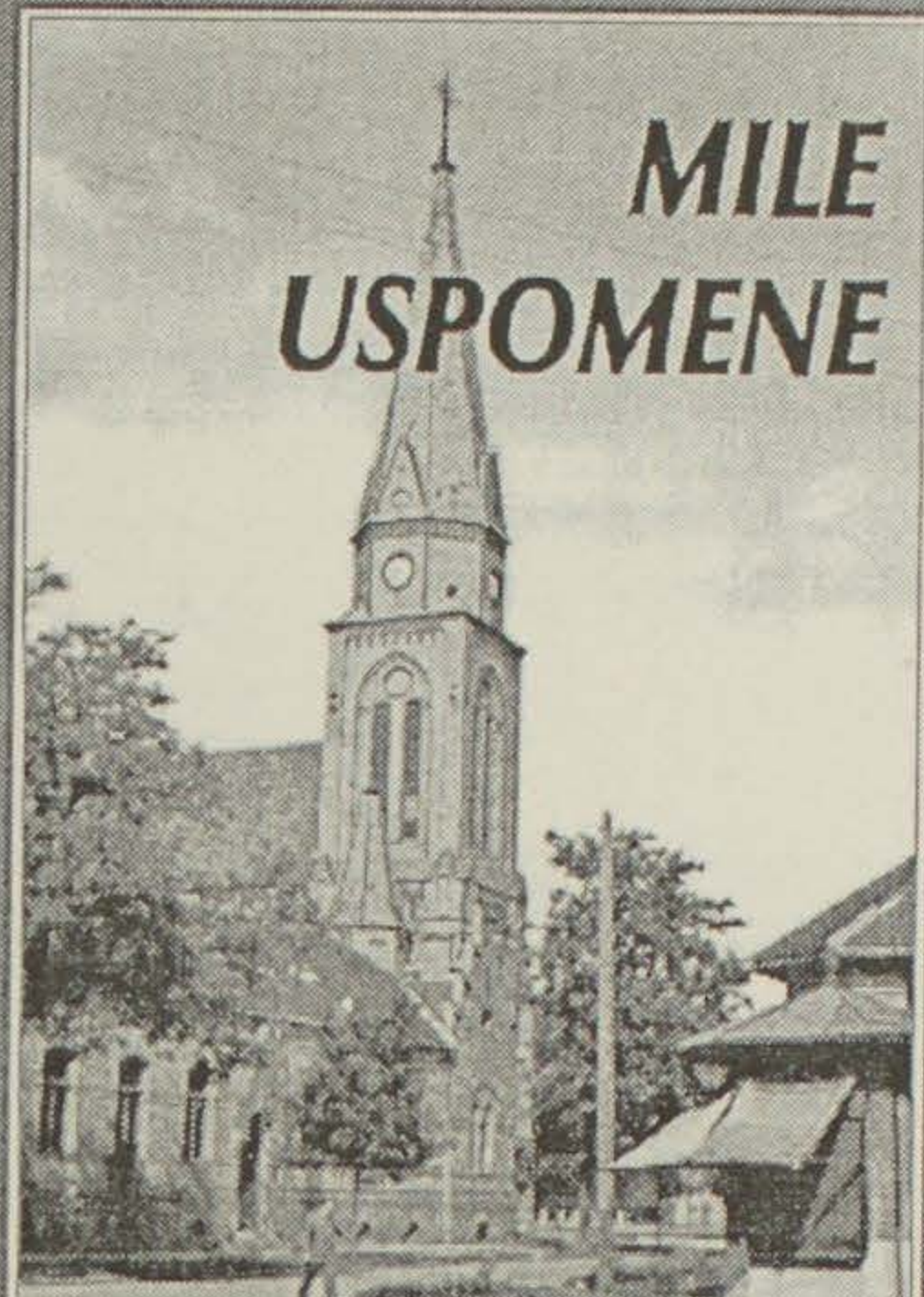

PREPORUČAMO NAŠA IZDANJA

S. M. Blaženka Vojnić M.

MILE USPOMENE

Uskoro izlazi iz tiska knjiga
s. Blaženke Vojnić M.
"Mile uspomene".

Ova knjiga govori o velikanu
hrvatskog naroda i bunjevačkog roda
mons. prisvitlom Blašku Rajiću.
Knjiga je jedinstvena jer ocrta njegov lik
iz jednog potpuno nepoznatog ugla.
"Mile uspomene" su to njegove nećakinje
Jelisavete, sada časne sestre Blaženke, o
životu njegove i njezine obitelji.
Knjiga sadrži i dvadesetak pisama koje je
njezin ujak mons. Rajić pisao njoj osobno ili
ostalim svojim nećacima i ukućanima.

Narudžbe prima Uredništvo "Zvonika"

Cijene nisu naznačene zbog nestabilnog
kursa dinara. Sve informacije možete dobiti u
Uredništvu "Zvonika" na telefon 024-554-896.

U pripremi:

Zidni i džepni kalendari za 2001. godinu
Subotička Danica (nova) za 2001. godinu
Božićne čestitke i razglednica "Presvetog Trojstva"

Knjige:

Molitvenik "SLAVA BOŽJA"
Milovan Miković: "Život i smrt u gradu"
Roman Miz: "Od Boga do sotone"
Charles de Faucauld: "Što učiniste, meni učiniste"
(meditacije o ljubavi po evanđelju)
Marija Zaić Kubatović: "Naš čovik"
(knjiga je posvećena stvaralaštvu akademika
dr. Ante Sekulića)
Herman Josef Spital: "Kako Bog vidi čovjeka"
(o blaženstvima)
Antun Gabrić: "Čudan jendek i druge bunjevačke
pripovitke"

Ostalo:

Bedževi s jubilejskim znakom
Krunica - 14 sličica u boji s otajstvima krunice
u lijepom omotu

Globus

ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE

Vlasnik: **Blaško Gabrić**

24000 Subotica, Otmara Majera 10
Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

SA BOGATIM PROIZVODNIM PROGRAMOM
I 2000. GODINE SA VAMA:

- Vizit karte
- Plakati
- Katalozi
- Obrasci
- Kalendari
- Prospekti
- Nalepnice
- Knjige
- Novine
- Časopisi
- Ostali proizvodi po narudžbi
- Pozivnice
- Kartonska ambalaža
- Papirna ambalaža
- Posmrtnice
- Kesice

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Prva "Čikerijada" - misa u prirodi

I ove godine proslavili smo Gospu Radosnu u Baču

Prizor sa jedne od proslava katehetske nedjelje (1. X.) - "svi na vjeronauk": predškolci, osnovci, srednjoškolci, studenti i mladi radnici, katekumeni, bračni parovi - svi...

Subotički tamburaški orkestar i zbor župe sv. Roka već četvrti put zajedno

Hodočašće u Mariju Bistricu 2000.